2132

Cruz
2

UVA. BHSC. BU 08492

6ID

UVA. BHSC. BU 08492

Pe-619-112

8492

8492

UVA. BHSC. BU 08492

ЧЧ78 ФНSС ФЧ 08492

PIA DESIDERIA

Authore

HERMANNO HVGONE

Societ: Iesu.

Editio 4

ANTVERPIÆ
Apud Henricum Aertssens.
M. DC. XLV.
Cum gratia et priuilegio.

BIBLIOTECA PUBLICA DEL ESTADO VALLADOLID
UVA. BHSC. BU 08492

UVA. BHSC. BU 08492

SANCTISSIMO D. NOSTRO VRBANO OCTAVO PONTIFICI MAXIMO.

QVi secũdùm Deũ, PIA DESIDERIA, nisi desiderio orbis Christiani, Tibi, inquam, BEATISSIME PATER, dedicarem ? Certè videntur Diuinâ huc quâdam designatione destinata, quæ iam dudum Tibi olim Cardinali, maximo litteratorum Patrono, à me fuerant tacitâ cogitatione consecrata.

Iam quidem Sacra Tua

UVA. BHSC. BU 08492

Pontificis Maiestas tantùm deterrebat, quantùm nuper MAPHÆI CARDINALIS BARBERINI notissima humanitas inuitabat: ambitiosus tamen hic libellus meus, omnibus DESIDERIIS suis, ampliùs etiam Põtificis quàm Cardinalis patrocinio vindicari expetebat.

Venit ergò suo sibi argumento, cultuque diffidens, Tuarum verò virtutum inuitatu audax, ne dicam inuerecundus. Vt optaret, Tuus in literas meliores amor impulit; vt auderet, VRBANI nomen suasit; vt timeret, sua infantia, Tuaque summa eruditio fecit. Vrbanitatem, cùm BARBERINVS esses, expertum se prolixissimè indi-

UVA. BHSC. BU 08492

dicabat Carolus Scribani noſter, oblato nuper Prodigo ſuo. Amorem in literatos omnes, & publica fama loquebatur, & confirmabat teſtimoniũ Tarquinij Gallutij, qui inſcriptâ Tibi ſuarum Orationum prefatione narrat: *Ita Te ſolitũ eos excipere, qui Muſis hiſce manſuetioribus delectãtur, vt exterorũ prope nemo Romam ingrediatur, qui Te nõ conueniat, conuentũq; ſic admiretur, vt palàm pronunciare nõ dubitet, vnũ Te eſſe, cui, ſi facultas daretur, voluntas etiam eſſet, fugientes literas à ſitu atque ab interitu vindicandi.*

Eruditionem denique etiamnum teſtantur politiſſimorum poëmatum Tuorum immortalia monimenta.

Etenim VRBANE PON-

UVA. BHSC. BU 08492

TIFEX MAXIME, (quod ſi-
nc adulationis notâ deprædi-
cant omnes)

Seu per audaces noua dit hyrãbos
Verba devoluis, numeriſq; ferris
Lege ſolutis;

Seu Deum, Regeſq; ----
Concinis maiore ....plectro,
Multa te cœlo leuat aura Cycnũ.

Et quid ego, ad aras Tuas,
ſemipaganus afferam, quæ

---- Apis Matinæ
More modoq;
---- operoſa paruus
Carmina finxi?

Hic metus, ne Marſyæ cala-
mitate multarer, ad rudiores
aures trepidantem relegabat,
cùm denuò blandiſſimi nomi-
nis Tui venit in mentem, pluſ-
que ab VRBANO ſperare
iuſſit; quàm Marſyæ licuit
ab

UVA. BHSC. BU 08492

ab inurbano Apolline,

Cogitabam præterea excu-
ſari me quoque temeritatis
poſſe; ſi veniſſem, non quaſi
interpellaturus ſacratiſſimas
Tuæ Beatitudinis curas, revoca-
tione ſtudiorum iam pridem
depoſitorum, ſed valedicturus
tãtùm. Sic enim intelligebam,
ad ſacrum Conclaue (cùm in
eo degeres Pontifex deſignan-
dus) advolaſſe Apes (Muſis
olim ſacras) cellaſque ſuas,
haud procul feneſtrâ Muſæi
Tui conſtruxiſſe, non alio, vt
ego quidem auguror, porten-
to, quàm quaſi valedicerent
Phœboſuo; prædicerentque
Maiorum tuorum ceras, inſi-
gniaque abs ſe expreſſa, dein-
ceps Pontificiæ Tiaræ, velut
ſacro alueari ſupponenda.

UVA. BHSC. BU 08492

O vaticinium cœlesti o'ni-
ne designatum, euẽtu certissi-
mo approbatum! Quamquam
non apibus modò naturâ suâ
diuinantibus, verùm etiâ cui-
uis vel crassissimo auguri, lon-
gè facillimum fuerit præsenti-
re, Pontificem Te Maximum
futurum, priùs quàm factus
esse renunciareris. Certè enim
maxima virtutum Tuarũ de-
cora, eruditionis, rerumq; abs
Te gestarum fama, ita orbem
peruaserat vniuersum, vt priùs
Pontifex Maximus, omnium
esses acclamatione factus, quã
Purpuratorum Patrũ senten-
tiis dictus. Nimirum, iam Pon-
tifex eras, sed Oraculo tantùm
sanctissimi illius Senatus desi-
gnãdus. Et ne meritis testimo-
niũ deesset, calculis quinqua-
genis

UVA. BHSC. BV 08492

genis; quaternis præterea reliquis (qui soli desiderabantur) eligendus, nisi humanâ potiùs quàm Diuinâ conspiratione id factum credi potuisset.

Permitte igitur, BEATISSIME PATER, vt qualem Te per omnem retrò vitam præstitisti, qualeq́ue admirati sunt plurimi, Omnes aliquando orbe toto noscant, venerenturq́ue. Non equidem par Maiestati Tuæ pictor sum, sed (quod Modestiæ Tuæ scio gratius fore) angustâ tabellâ Magnitudinem Tuam (vt ille olim solo pollice Cyclopem) aliquatenus adumbrabo.

Ignosce nostri læsus obsequio styli,
Amoris hoc crimen tui est.

Sacra Hebraïcæ linguæ adyta studiosus indagator penetrasti.

UVA. BHSC. BU 08492

trasti. Attici sermonis peritissimus, mella loqueris;

----- *Dulcius illo*
Melle, quod in ceris Attica
ponit apis.

Inter Latinos, ita chorum ducis; vt sanctissimos Pontifices Damasum, Nazianzenum, Orientium, Ennodium, Ambrosium, Paulinũ, Prosperum, Sidonium imitatus, sermonẽ elegantissimis, ne dicam propè diuinis, numeris alligaris.

Venio ad honorum gradus, per quos Tua Te Virtus duxit. Anno ætatis decimo nono Te Sixtus Quintus ad prælaturam evexit; nempe iam tum orbis principatui maturum, si id ętatis Tibi Pontificatum adolescentia, vt Augusto Imperium, permisisset.

Iam

UVA. BHSC. BU 08492

Iam tunc canities animi, iam dulce loquendi
Pondus & ingenium venerat ante diem,
Ingenium cæleſte ſuis velocius annis.

Protonotarius deinde Apoſtolicus, Abbreuiator Parci maioris, Referendarius vtriuſque ſignaturæ, Clericus cameræ factus es.

Anno vigeſimo primo, Clemens VIII. maritimum Tibi Vmbriæ oppidum, Fanum Fortunæ, proſe gubernandum dedit; auguratus nimirum quòd fortunam ipſam deinceps arbitratu tuo rectturus eſſes.

Et quæ, quantaque deinde à Te munera, domi, foriſque (fortunâ ſemper veluti mori-

UVA. BHSC. BU 08492

morigerāte) administrata sūt?

Redeunte in Pontificios census, Ferrarienſi dominatu, inſtrumento extincti feudi ſcribundo præfuiſti.

Beneuētanis finibus regundis, vnà cum *Alexādro Ludoviſio* Cardinali, (qui Pontifex poſteà Gregorij XV. nomen accepit) arbiter datus es.

Iudex æſtimandę litis de Peruſino lacu, fundiſque Vmbriæ conſtitutus, Peruſiam triginta ſex ſcutorum millibus æris alieni liberaſti.

A Clemente VIII. Ferrariam ductus, celebrati abs ſe matrimonij inter Sereniſſimum Archiducē *Albertum*, duodecim Auſtriacorum Imperatorum ſanguinē, & *Eliſabetham-Claram-Eugeniam, Philippi II.* Maximi

UVA. BHSC. BU 08492

ximi illius Hiſpaniarum Regis filiam, nuptiales tabulas conſcripſiſti.

Fortunatiſſimorum Sponſalium conditiones, inter Catholicum Hiſpaniarum Regem *Philippum III.* & *Margaretam Auſtriacam* eiuſdē Pontificis authoritate abs te ſcriptæ, latæque, tam auſpicatas fecêre nuptias, vt merito Tibi Hiſpania debeat potentiſſimum ſuum Regem *Philippum IV.* Gallia Reginam *Annam Auſtriacam*, Roma Cardinalem *Ferdinandum*; cætera Regna ſpes maximas ſuorum coniugiorum.

Denique ab eodem *Clemente VIII.* in Galliâ legatus, eius verbis *Henrico Magno* gratulatum iuiſti, natâ ſibi prole *Ludoui-*

UVA. BHSC. BU 08492

douico XIII. Rege Iuſtiſſimo, quem brachijs ſublatum, Põtificis Maximi nomine, à ſacro Baptiſmatis fonte ſuſcepiſti. O præclaram Pontificatus Tui arrham! Ecquis enim non intelligeret Te Cœlo aliquando ferẽdo ſucceſſurum, qui Regium illud Chriſtianiſſimi Regni ſidus Athlantis inſtar manibus ſuſtineres? Ita nempe naturâ comparatus eras, vt ad maxima quæque gerenda, perficiendaque natus videreris.

Igitur in Vmbriâ Cõmiſſariũ Apoſtolicũ, in Galliâ Nũcium, Bononiæ Legatũ Pontificium geſſiſti. Quid ampliùs? *Ductus per omnes dignitatum formulas, Merituſq; plura quàm gerẽs.*

Pri-

UVA. BHSC. BU 08492

Primũ Archiepiſcopus Nazarenus, Cardinalis deinde, tum Epiſcopus Spoletinus, Præfectus ſignaturæ Iuſtitiæ, Scotorum Protector, Congregationis de propagandâ fide à *Gregorio XV.* (vt olim à *Clemente VIII.* Congregationis de Principum debitis exigendis) Denique PONTIFEX MAXIMVS factus es.

Liceat igitur nũc, BEATISSIME PATER, illud quoque aliquouſque in Te conferre, quod in CHRISTVM Põtificẽ immortalem *Apoſtolus* dixit: Heb. 7. *Talis enim decebat, vt nobis eſſet Põtifex.*

Etenim hæc ætas noſtra Tali Pontifice indigebat; & Tu Talis, ætate noſtrâ, ſolus Pontifex eſſe merebaris,

Adeò-

UVA. BHSC. BU 08492

Adeòque; ne vlli fas esset dubitare (quod olim Sanctiss. Pontifici Fabiano eveniſſe, accepimus) cùm in Conclaui esses, candidissimæ columbæ ad fenestram tuã advolantis indicio (Diuinitùs haud dubiè) es designatus. Id quod ego, nemini ambiguũ esse posse, tum certò mihi persuasi, cùm intellexi, Te iam recèns Pontificem omniũ admurmuratione dictum, nondum solemni ritu è throno salutatum, genibus humi nixis, manibus, oculisque sublatis, Deum his verbis publicè compellasse:

Domine, sic hæc electio, non est aut è gloriâ tuâ, aut è bono Ecclesiæ, aut salute meâ, priùs hinc efferar è Cõclaui mortuus, quàm viuus.

O vocem Vrbano Pontifice di-

UVA. BHSC. BU 08492

dignam! vocem aris, templiſq; omnibus conſecrandam! vocem, quæ quàm dignus Põtificatu eſſes, quo inſtinctu ad eũ prouectus, facilè indicaret.

Sic viue diu Eccleſiæ Tuæ, VRBANE OPTIME, MAXIME, cui Princeps iubente cœlo præfectus es; & cùm hoc meum qualecumque munuſculum aſpicies, neque Pontificem Te eſſe, neque eum cuius tanta ſit Maieſtas, ſed VRBANVM recordare. Cętera Tua, vtpote maxima omnia, plus nimio me deterrent; VRBANI ſolius pedes audeo ſubmiſſiſſimo oſculo venerari.

Sanctitatis Tuæ

Seruus minimus

HERMANNVS HVGO

Societatis IESV.

UVA. BHSC. BU 08492

LVSVS
IN
GENTILITIAS
SVÆ SANCTITATIS
APES.

VRBANE terris OPTIME MAXIME
Benè ominato nomine PONTIFEX.
Fruſtrà repugnas; quando Cœli
Auſpiciis agitatur vrna.
HONOR fugacem perſequitur virum;
Fugit ſequacem: ſi fugis, occupat
Vt vmbra, venanteſque ludit
Niliacâ Crocodilus algâ.
Quiſquis pudendæ miles adoreæ
Tinctam rubenti murice purpuram
Cretatus ambit, peſtilente
Virus atrox bibit ille gemmâ.
Fruſtrà repugnas; difficilem ſequi
Te Te prehenſat gloria. Te rapit:
Apeſque de cœlo propinant
Lethifero ſine felle mella.
Fruſtrà repugnas; ſcilicet obviâ
Ceruice mortem Prodigus inuocans,
Sta pertinax non ferre plexam
Mellifluis APIBVS tiaram.

Fruſtrà

UVA. BHSC. BU 08492

Fruſtrà repugnas; nũc APIBVS BONIS
Iubente Cœlo ſubiice verticem,
Sacriq; ſignent BARBERINVM
Aſtragalo meliore faſti.
Faſti auſpicatas indigitent APES,
Fauoſque fauſtos, dicite barbita;
Nutrice lactatus camœnâ
Pindarico bibit ore nectar,
APVM rigatæ munere faſciæ,
Fauiſque cunæ dulcibus augures,
Nomenq; & omẽ melle plenum
Nectaris AMBROSIO dederũt.
Ætas metalli diuitis aurea,
Reguata quondam falcigero ſeni,
Sudare, Portentum! cauatis
Ilicibus ſua mella vidit.
Non vidit auri fulgure ſplendidas
APES Hymetti lambere verticem;
Damnoſa quid Midæ vetuſtas
Vota canit pereuntis auro?
O Roma gemmis Ambroſiam bibe
Secura; dulci miſcuit vtile
Aurumq; melli BARBERINVS,
Delicias opibus maritans.
Aurata nunc ſunt ſæcula! mellea
Nunc viuit ætas! aurea, mellea
Exundat vbertas, beato
Roma fauos ſociat metallo.

MAXIMILIANI
HABBEQVII S. I.

UVA. BHSC. BU 08492

VRBANI VIII.

APES

INSIDERA RELATÆ

COELESTEM CRATEREM

IMPLENT NECTARE.

CVr modò cæruleis Apis *emicat aurea campis,*
Sueta priùs viridi carpere mella thymo?
Aluear vt ſubiit, quod terna Tiara coronat,
Mutat ouans cœlo Dia Meliſſa ſolum.
Scis quid agat Superis felicior aduena Regnis?
Id quod humi fecit, iam facit illa Polo.
Mel Apis *alma fauis inſtillat & impluit Aſtris,*
Quale dat Enna ſuis, quale dat Etna roſis,
Quale dat Hybla ſacras inuitãs ruris alũnas,
Quale dat Actæis hoſpes Hymettis agris.
Sic olim ſitiens liquido ſine nectare ſidus,
Sideriius Crater, iam noua mella bibet.

BALDVINI CABILIAVI

S. I.

UVA. BHSC. BU 08492

UVA. BHSC. BU 08492

Domine, ante te omne desiderium meum, et gemitus meus à te non est absconditus
Psal. 37.

UVA. BHSC. BV 08492

DESIDERIO
collium æternorum
CHRISTO IESV,
IN QVEM
desiderant Angeli prospicere,
AMORI ET DESIDERIO SVO
Vir Desideriorum.

Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Psal. 37.

QVot mihi clàm tacitis mens æstuet anxia votis,
Iudicio potuit discere nemo meo,
Nemo, nisi arcani qui pectoris intima lustrat,
Quem fugit humani nulla latebra sinus.
Ille, meos gemitus, mea scit suspiria solus;
Ille, oculis etiam persecat ima suis
Ecquis in alterius sua sensa profuderit aurem,
Sit nisi secreti proditor ipse sui?
Si tamen vlla foret speranda hâc arte medela,
Ars desideriis hæc foret vna meis.
Sed neque depositas leuat auris amica querelas,
Nec desideriis hâc fit ab arte modus.
Cœperat, heu! natos Rachel vlulare peremptos;
Mox vbi nil flendo profuit, abstinuit.
Scilicet ipse suas facit ignis, editque fauillas,
Quasque pluit, nubes, ipsa resorbet aquas:

Sic

UVA. BHSC. BU 08492

Sic melius, proprios quòs fudi, combibo fletus,
Inque suum recidit tutiùs vndâ sinum.
Quæ mea sint igitur, dum triste gemo, lamenta;
Non nisi nos soli nouimus, ille, & ego:
Quid voueam, tacitis dum compleo littora votis;
Non nisi nos soli nouimus, ille, & ego:
Quid clamem, mea dum sese suspiria rumpunt;
Non nisi nos soli nouimus, ille, & ego.
O quoties fictas animus gerit histrio partes,
Et pugnant animo fronsque, colorque suo!
Dum patitur tragicos mens personata cothurnos,
Sæpius in mimo Roscius ore salit.
Nulla fides lacrymis, lacrymæ simulare docentur,
Nec, nisi vis falli, risibus vlla fides.
Soluor vt in fletus, putat omina tristia vulgus;
Soluor vt in risus, omina læta putat:
Fallitur ah! nostri neque scit mendacia vultus,
Cùm lætor, lacrymor; rideo, cùm doleo.
Vix tibi tot, Protheu, quot sunt simulantibus ora,
Vota quibus larnam dant, adimuntque suam.
Nemo meos Gemitus, Vota aut Suspiria nouit;
Nemo, duo nisi nos, & duo sufficimus.

UVA. BHSC. BV 08492

LIBER PRIMVS.

GEMITVS ANIMÆ POENITENTIS.

UVA. BHSC. BU 08492

Anima mea desiderauit te in nocte. Isaiæ.
26.

UVA. BHSC. BV 08492

I.

Anima mea desiderauit te in nocte. Isaiæ 26.

HEi mihi quàm densis nox incubat atra tenebris ?
Talis erat, Pharios quæ tremefecit agros,
Nubila, lurida, squallida, tetrica, terribilis nox ;
Nocturno in censu perdere digna locum.
Non ego tam tristes Scythico puto cardine lunas,
Tardat vbi lentas Parrhasis Vrsa rotas :
Nec tot Cimmerio glomerantur in æthere nubes,
Vnde suos Phœbus vertere iussus equos :
Nec reor inuisi magis atra palatia Ditis,
Fertur vbi nigrâ nox habitare casâ :
Nam licet hîc oculis nullam dent sidera lucem,
Non tamen est omni mens viduata die.
Nocte, suam noctem populus videt ille silentûm,
Et se, Cimmerij, Sole carere vident.
Arctica cùm senos regnauit Cynthia menses,
Dat fratri reduci septima luna vices :
At me perpetuis damnat fors dira tenebris,
Nullaque vel minimo sidere flamma micat ;
Et neque (quod cæcis vnum solet esse leuamen)
Ipsa suam noctem mens miseranda videt.
Quin tenebras amat ipsa suas, lucemque perosa,
Vertit in obscœnæ noctis opaca diem.
Nempe suas animo furata superbia flammas,
Nubilat obscuro lumina Cæca peplo.
Nec sinit Ambitio nitidum clarescere solem,
Fuscat & ingenuas Idalis igne faces.
Heu, quoties subit illius mihi noctis imago,
Nox animo toties ingruit atra meo !
Sors oculis nostris melior, quibus ordine certo,
Alterius reparant Lunaque, Solque vices !
Nam quid agat ratio, quid agat studiosa voluntas,
Quas habet, vt geminos mens peregrina duces ?
Maior, habere oculos, dolor est vbi non datur vti,
Quàm, quibus vtaris, non habuisse oculos.

UVA. BHSC. BV 08492

Qui doletoppreſſus lapſis velocius vmbris,
Lætior aggreditur manè viator iter.
Sed nimis hæc longas tenebris nox prorogat horas,
Quæ tibi manè negat cedere, Phœbe, diem.
Cùm redit Ardoo Titan vicinior axi,
Exultat reducis quiſque videre iubar:
Scilicet Auroræ gens vertitur omnis in ortus,
Quiſque parat primus dicere, Phœbus adeſt!
Sic ergo, ſæpè oculos tenui ſublimis Olympo,
Aſpiciens, gemino qui iacet orbe, Polum
Et dixi tam ſæpè: Niteſce, niteſce, meus Sol!
Sol mihi tam longos obtenebrare dies!
Exorere, exorere, & medios ſaltem exere vultus,
Vel ſcintilla tui ſola ſat eſſe poteſt:
Quin etiam, tanti ſi luminis abnuis vſum,
Sufficiet radios expetiiſſe tuos.

BER-

UVA. BHSC. BV 08492

BERNARDVS

In Cant.

Sermone 75.

HAbet mundus iſte noctes ſuas, & nõ paucas. Quid dico, quia noctes habet mundus? cùm pæne totus ipſe ſit nox, & totus ſemper verſetur in tenebris.

UVA. BHSC. BV 08492

Deus tu scis insipientiam meam, et delicta mea à te non sunt abscondita. Psal: 68.

UVA. BHSC. BV 08492

II.

Deus tu ſcis inſipientiam meam, & delicta mea à te non ſunt abſcondita. Pſal. 68.

SI tibi ſtultitiæ nulla eſt patientia noſtræ,
Omnia conſilio qui ſapiente regis;
Nullus ab offenſo veniam ſibi numine ſperet,
Nullus enim culpâ, ſtultitiâque vacat.
Hæc etiam excelſas afflat contagio mentes,
Et ſua ſtultitiæ quemlibet aura rotat.
Quid ſimulaſſe iuuat? ſemel inſaniuimus omnes
Ingenua humani ſtemmatis illa nota eſt.
Et pater, & mater, generis primordia noſtri,
Maxima ſtultitiæ ſigna dedêre ſuæ.
Credite poſteritas, fatali vendita pomo es;
Stultius hac aliquid venditione fuit?
Nec minus inſanus, magni patrimonia cenſus
Perdidit eſuriens, munere pultis, Eſau.
Et Salomon tactam ſenſit vertigine mentem,
Dum cattam inſano vertit amore domum.
Non igitur magni fallunt oracula Regis;
Stultorum innumerum qui docet eſſe gregem?
Legiferi neque vana canunt præſagia vatis,
Queîs defleta hominum tanta ruina fuit:
O ſaperent, ait, & cauti ventura viderent!
Non adeo in vitium cerea turba foret.
Quis (niſi deſiperent) quoſdam dixiſſe putaret,
Nullum qui terris imperet eſſe Deum?
Quilibet vt peccet (alias peccare timeret)
Eſſe ſibi nullum fingit in orbe Deum.
Ipſa igitur noſtros avertunt crimina ſenſus,
Nullus & in vitium, ſit niſi ſtultus, abit.
Sed neque iam gliſcens ſtat in hoc dementia paſſu
Præcipiti in peius truditur acta pede:
Extruimusque domos, cœloque educimus arces,
Ceu data perpetuò terra colenda foret?

UVA. BHSC. BU 08492

Craſtina lux coget vitæ ſtatione moueri;
Quis neget inſanas nos fabricaſſe domos?
Conferimus platanos, diſponimus ordine lauros,
Areolas hortis diuidimuſque ſuas:
Quæ ſtolidi ſerimus, vix tertius aſpicit hæres,
Quo tibi, qui carpet cum tua poma nepos?
Sic, puto, dat ſenibus puerilis natio riſum.
Cùm fabrica luteas, paruula turba, caſas:
Ludicra ſollicitis feruet reſpublica curis,
Hic fœnum, hic paleas conuehit, ille trabes;
Aggeri hic grauido plumas, & ſtramina plauſtro,
Huius erat teſtâ quærere mumus aquam.
Et ſibi tum ſtructæ gratantur mœnibus vrbis,
Magnaque ſe pueri regna locaſſe putant.
Hæc videt, ac ridet, quæ tranſit grandior ætas,
Vixque graues ſeſe virque, ſenexque tenent.
Haud aliter Superis dant noſtra negotia riſum,
Regnaque pro nidis, quæ fabricamus, habent.
Hæc quoque ſub ſtolido ſapientia nata cucullo;
Tam variis nullum veſtibus eſſe modum;
Pauca, vel hoc ſtudio, peregrinus ad oppida currat.
Inueniet veſtes per loca quæque nouas.
Si ſedeant vno ſimul omnes forte theatro,
Quos ſua diſſimiles palla chlamysque facit,
Ridiculis videat pleniſsima pulpita mimis,
Rideat, & ſocii pallia quiſque ſui.
Iam ſtudium gemmarum, & habendi quis furor auri?
Sudat in hoc hominum nocte, dieque labor.
Quid tamen eſt aurum, fuluæ niſi puluis arenæ?
Gemmaque, quàm vitrei gutta gelata maris?
Ambis, & has tanta gens ſtulta cupidine gazas,
Ceu foret hinc miſeris vna petenda ſalus.
Ecce tibi minimo cœlum venale labore,
Et cœlum hoc pretio, quantula turba petit?
Heu genus inſanum! terras præponitis aſtris,
Ignotis nimium dona caduca bonis!
Quis pueros (luſu ſi vel tam turpiter errent)
Orbilij meritos aſpera ſceptra neget?
Nempe ſciunt leuibus quid diſtent æra lupinis,
Vt ſemel abiectas deſeruêre nuces.
Nos mage deſipimus, cùm parua crepundia, cœlo,
Prô pudor! & fluxas pluris habemus opes.
O medici mediam ſtolidis pertundite venam!
Stultitiæ queat hic proximus eſſe furor.

Sed

UVA. BHSC. BV 08492

Sed videt hæc, magnus qui temperat arbiter orbem,
Nostraque, stultitiæ nomine, multa tegit.
Et mea propitius delira plurima transit,
Multaque scit cœcâ dissimulanda manu.
Et qui ius adimat, nouit prætoris egere,
Ne perdam, patrias qui mihi seruet opes.
Ergo adeat sanum mea, fac, tutela patronum,
Stultitiæ custos esto vel ipse meæ.

CHRYSOSTOMVS

Hom. 4.

in Ioannem

NIhil ab insanientibus differunt, qui terrenas res, & breuî duraturas tamquam in somnis suspicantur.

UVA. BHSC. BU 08492

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum; sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. Psal. 6.

UVA. BHSC. BU 08492

III.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum: sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. Psalm. 6.

COnquerar; an fileam? iustas habet ira querelas.
Heu sine Pœoniâ sola relinquor ope!
Non ego iussa licet iuratis credere verbis,
Speraſſem, cordi non magis esse tibi.
Siccine tardus ades, neque nostra pericula tangunt?
Quæ potuit tantæ caussa fuisse moræ?
O mea spes! Numen quo non præsentius ægris,
Sic potis es nostri non memor esse mali?
Nunc aderant pariter Podalyrius, atque Melampus,
Phillyrides Chiron, Pœoniusque senex.
Multaque præterea comitata Machaone turba;
Quique aliquod medicâ nomen ab arte gerunt:
Tu solus deeras, morborum publica cura,
Postque tot Hippocrates vltimus ecce venis.
O mea spes! numen quo non præsentius ægris,
Sic potis es nostri non memor esse mali?
Omnibus est oris visus color indice linguâ,
Omnibus admotâ vena notata manu:
Nil, aiunt, vitale rubet, neque languida certas
Vena notat, pulsu præmoriente, moras?
Idque ego plus ipsis deprendo medentibus ægra,
Destituit medicos ars sua, meque salus.
Quidnam igitur sperem fugientibus orba Magistris,
Morbus vbi vincit sæuior artis opem?
Cœca per infectas serpunt contagia venas,
Imaque subsidit lapsus in ossa dolor;
Et caput & cubiti se sustentare recusant,
Tinctaque vix Baccho vena medente redit.

Et

UVA. BHSC. BV 08492

Et iam vix animæ ſupereſt pars vltima noſtræ,
Heu paror inferiis proxima pompa meis!
Denique qui morbos cupit omnes diſcere noſtros,
Copia quod fieri non ſinit, ille cupit.
Hic ſtatus, hæc rerum facies miſeranda mearum eſt,
Nec iuuor illius, qui medeatur, ope.
Aſpice, vix noſtram poteris dignoſcere formam,
Vultus abeſt vultu, ſéque nec ipſe refert.
Lumina ſuffuſis retrò fugêre cauernis,
Magnaque purpureis facta ruina genis;
Nec quiſquam hanc ferro potuit, compeſcere noxam
Quin caput & faciem carperet atra lues.
Tetrica quid memorem vigilis faſtidia lecti?
Quæque manu tangi vulnera cruda timent?
Vulnera, prôh nullis medicanda Machaonis herbis!
Qualia, quæ ſecuit barbarus enſis, hiant:
Vulnera, ſecretas animi populantia fibras.
Quæ nullus medicâ claudat hiulca manu.
Nempe graues, mea ſunt, quas feci, vulnera noxæ,
Vulnera, trux animæ carnificina meæ.
Adde, quod intus opum dirus mihi turgeat hydrops,
Lentaque quod meditor nauſea tardet opus;
Tenſaque ventoſi propè rumpant ilia faſtus,
Et Veneris tacitus pectora cancer edat.
Hæc ego ſæpè dedi variis tractanda Magiſtris,
Semper at oblatæ cura fefellit opis.
Scilicet ipſe ſuas, hic tentet inaniter artes,
Qui raptum Androgeo reddidit arte diem:
Quique poteſtates ſuccorum norât & vſum,
Vna ſalus ægris ſpeſque, Epidaure, tuis:
Nec iuuet hic Chiron, operoſæ viribus herbæ,
Nec ſummum medici numen Apollo chori:
Officium tanto cedit minus omne dolori,
Non habet hic vllum ſuccus, odórve, locum.
Quas igitur ſpectem, veſtri, niſi Numinis, aras,
Funeribus nullis quas Libitina notat?
O mea ſpes! Numen quo non præſentius vllum,
Ecce tuam veneror mortua pæne, manum.
Sanus Apollineâ non indiget arte vel herbâ,
Lege Machaoniæ, qui dolet, artis eget.
Mens mihi læſa dolet, plus ſimplice vulneris ictus
Ne doleat, vires experiare tuas.
Illa ego ſum, Solymis quam prædo cruentus arenis
Strauit, & immiti diffidit enſe lacus.

Tu

UVA. BHSC. BU 08492

Tu Samarita, mero; Tu vulnera mitis oliuo
Obline, barbaricâ vulnera facta manu;
Quoſque Leuita negat, medicos inverge liquores,
Creſcet ab infuſo rore meroque ſalus.

AVGVSTINVS

Serm. 55.

De Verbis Domini, c. 55.

IAcet toto orbe ab Oriẽte vſque ad Occidẽtem grandis ægrotus, ſed ad ſanandũ grandem ægrotum deſcendit omnipotẽs medicus; humiliauit ſe vſque ad mortalem carnem, tamquam vſque ad lectum ægrotantis.

UVA. BHSC. BU 08492

Vide humilitatem et laborem meum. et dimitte uniuersa delicta mea. Psal. 24.

UVA. BHSC. BV 08492

IV.

Vide humilitatem meam, & labo-
rem meum: & dimitte vniuersa delicta mea. Psalm. 24.

ASpicis, heu sæuus! nostris neque tangere curis,
Aspicis, & credi vis tibi, me quod ames?
Purilis ignaro cantetur fabula vulgo;
Sentit amicorum vulnera, quisquis amat.
Aspicis & pateris; neque cura est vlla iuuandi;
Verus amor promptam non ita tardat opem.
Aspice, quàm turpi subigar damnata labore;
Aspice, cui tendam colla premenda iugo.
Si foret ingenuâ saltem labor indole dignus,
Nec nimis abiectæ vilius artis opus.
Multa meos casus magnorum exempla leuarent,
Et faceret propriam, sors aliena, leuem.
Sæpè Ducum proauos, Regesque nouerca coëgit
Augustas operi sors adhibere manus:
Protea frænantem septemplicis ostia Nili,
Sic oras miseram, Rex Menelae, stipem.
Dextra Syracosij sceptris assueta Tyranni
Sic forulas, pueris sceptra verenda, tulit.
Flenda exempla quidem, tamen haud ducēda pudori.
(Non etenim miseris sunt sua fata probro.)
Ast mea non lacrymis, sed digna pudore ruina est,
Quæ roto seruiles sponte subacta molas.
Qualis ab infidâ Sampson detonsus amicâ,
Circuit indignas, hoste iocante rotas.
Atque vtinam famulas tantùm damnarer ad artes!
Explerem ingenuâ sordida pensa manu:
Turpibus at seruum vitiis addicere pectus,
Exulis asperius mancipiique iugo est.
Ah pudor! & (duplicis noua quæ mihi causa roboris)
Ipsa meum damnans execror author opus.
Vix benè pertæsa est, rursumque revoluitur error,
Crescit & attextis nexa catena malis.

Scilicet

Scilicet illa manet plectendas vltio noxas,
Admissum sequitur culpa secunda scelus.
O quàm sæpè meo sensi hæc discrimina damno!
Nec tamen est damni mens revocata metu.
Nempę trahor vario studia in diuersa duello,
Vt ratis ambiguis iam pila facta Notis.
Et trahit hinc (vitij, quæ lena comesque) voluptas,
Quique iubet vitium, retrahit inde dolor.
Sæpius illa tamen redit è certamine victrix,
Assiduus vitio sit licet ille comes.
Sic habet alternos virtus, vitiumque triumphos,
Et mens æterno vertitur orbe, labor.
Tu super hæc etiam loris seruilibus instas,
Addis & in pœnas verbera dura meas;
Pœnaque cùm culpæ sit culpa, secunda peractæ,
Suppliciis pœnas adiicis vsque nouas.
Nempe Ixionius non est modo fabula gyrus,
Vincta sed æternæ vertor in orbe molæ.
Adiicis hæc durus, neque nostro tangere fato?
Aspice, & in pœnas mitior esto meas.

AV-

UVA. BHSC. BU 08492

AVGVSTINVS.

In Psalm. 36.

Molendinum puto dictum mundum istum; quia rotâ quâdam temporum voluitur, & amatores suos conterit.

UVA. BHSC. BU 08492

Memento, quæso, quod sicut lutum feceris me, et in puluerem reduces me! Job. 10

UVA. BHSC. BV 08492

V.

Memento, quæso, quòd sicut lutum feceris me, & in puluerem reduces me. Iob 10.

ERgóne cœlitibus iam nata obliuia regnis!
Quis Ganymedæo miscuit ista Scypho?
Quid facit immemores ad nostra negotia Diuos?
Lethæas Superi fortè bibistis aquas?
Oblita es, mea lux, aut vis oblita videri;
Cùm dubitas proprium quale creâris opus.
Si nescis, referam; si scis, cur fingere pergis;
Me tuâ de luteâ dextera fecit humo.
Quæris vbi? toto locus est notissimus orbe,
Primus vbi pater est conditus, hortus erat.
Fons vbi de riguis argenteus exilit herbis,
Quadruplici que suas flumine findit aquas,
Scire lubet tempus? minimo post tempore, falsas,
Cum maris aggeribus terra coëgit aquas.
Addo, (quod historiæ facit, hâc quoque parte probandæ):
Puniceo rubuit Dædala gleba solo.
Hinc tribus es modicam digitis admensus arenam,
Primaque massa mei corporis illa fuit.
Nec primis erit his natalibus exitus impar;
Nil nisi puluis eram, nil nisi puluis ero.
Sic faber argillam Samiis dum repperit agris,
Aedificat facili pocula ficta luto.
Principio, terræ segmenta ligonibus vrget,
Inde leui madidam flumine mollit humum;
Denique materiam pernix tota versat in orbem,
Ampliorague admotæ nascitur arte manus,
Nascitur, at mediâ vix amphora vixerit horâ,
Frangitur, inque suam fracta recurrit humum.
Haud magè firma meæ fundamina condita vitæ,
Et leuis extremos finiet vmbra dies.
Cur igitur, veluti fuga non satis incitet annos,
Præcipites glomerat mobile tempus æquos.

UVA. BHSC. BU 08492

Sponte, meus puluis, nimis heu citò, sponte fatiscit,
Et mea, non vllo, vita premente fugit!
Si mihi, ceu vitreâ Cœlum concrevit ab vndâ,
Cælite crystallo membro gelata forent;
Aut quales memorant, cœlestia lumina, stellas,
Quas suus è liquidis condidit author aquis:
Aut foret Angelicæ munus sine corpore, vitæ,
Elisijs qualem mentibus esse ferunt!
Sperarem Angelicis æqualia sæcula lustris,
Aequalesque Poli, sideribusque dies.
Sed data squammigeræ magè fortia corpora turmæ,
Quam peperit viridi Doris aquosa patri,
Quin etiam volucres cunis melioribus ortæ,
Plumea queis nitidæ membra dedistis aquæ.
O vtinam rigidis mihi stent adamantibus artus,
Aut durent neruos fulua metalla meos!
Felices Scythicæ fato meliore sorores,
Fama quibus rigido finxit ab ære manus,
Cuique fuit solo corpus penetrabile talo,
Aerea nam reliquum lamina corpus erat!
Sed quid ago, damnoque mei cunabula limi?
Aut queror è fragili corpora icta luto?
Non bene vasa suo faciunt conuicta fabro,
Nec faber ipse suum iure refutat opus.

UVA. BHSC. BV 08492

RVPERTVS

in Ieremiam

Libr. I. Cap. II.

AVsum est infelix lutum blasphemare figuli sui digitos. quid igitur? nimirum, figulo iustissimè digitos suos foris contrahente, & cum tota manu fe-riente, dissipatum est vas dissipatione validâ.

UVA. BHSC. BU 08492

Peccaui. Quid faciam tibi, O custos hominum!
quare posuisti me contrarium tibi? Iob. 7.

6.

UVA. BHSC. BV 08492

VI.

Peccaui: quid faciam tibi, ô Cu-
stos hominum, quare posuisti
me contrarium tibi? Iob 7.

ET iuuat & merui: pleno scelus ore fatendum
est,
Culpa mea est nullo digna patrocinio.
Peccaui; fateor; nec quæ malè crimina feci,
Vllo fucari posse colore, puto.
Nec mihi dedecoris metus est, aut cura pudoris,
Publica flagitiis debita pœna meis.
Ecce manus vltrò supplex tibi porrigo victas,
Quæ mihi sit, tantum, pœna luenda rogo.
Quid tibi vis faciam? Vis trudam pectus in enses?
Aut cladi statuam mœsta trophæa meæ?
Vis tua centenis cumulari altaria libis?
Aut pia fumosis tura micare focis?
Aut meus ipse tuas mauis, cruor imbuat aras,
Hostia criminibus substituenda meis?
Ah, foret illa meæ vix par quoque victima noxæ!
Namque meo est omnis crimine pœna minor.
Non tamen est sæuas tantus tibi feruor in iras,
Quas lenire cruor solus & ara queant.
Sæpè tuus parti superatæ mucro pepercit,
Et conseruato nomen ab hoste tulit.
Non sinit ingenium tantos tibi surgere motus,
Quantis pro merito culpa pianda foret.
O bone terrigenûm custos, tutelaque mundi
Publica, suspendit tot cui vota salus;
En tua se mediâ clementia monstrat in irâ,
Quaque manu gladios, hâc quoque tendis opem
Si pateris (quamuis summo mea causa patroni
Eloquio, melior nullius esse queat)
Pauca tamen pro me, vel pro te (quod magis optem)
Ne tua fers etiam, sit mala causa, loquar.
Non nego, peccaui; communis at hic fuit error:
Damnáne communis criminis vna luam?

UVA. BHSC. BU 08492

Cum ruerent alij, malè quo ſuus impetus illos
Impulit, in flammas Bacche Venuſque tuas?
Dextra ſuum fulmen, quamuis vibrata, remiſit,
Tenſaque pro gladio lenis oliua fuit.
Cur mihi perpetuo contra adversâre duello,
Ceu gladiator ego, tuque laniſta fores?
Non ſatis eſt, culpam faſſas tibi tendere palmas,
Criminibusque iram promeruiſſe tuam?
Quid, quod & egregii dederim tibi muneris anſam,
Materies laudis, dum mea culpa tuæ eſt.
„ Nam niſi peccaſſem, quid tu concedere poſſes?
„ Clementis nomen, non habiturus eras.

GRE-

UVA. BHSC. BU 08492

GREGORIVS

in cap. 7. Iob,

lib. 8. cap. 23.

TVm sibi contrarium Deus hominem posuit, cùm homo Deum peccando dereliquit; iustus verò conditor hunc sibi contrarium posuit, quia inimicum ex elatione deputauit.

UVA. BHSC. BV 08492

Cur faciem tuam abscondis et arbi-
traris me inimicum tuum Fol 13.

7.

UVA. BHSC. BV 08492

VII.

Cur faciem tuam abſcondis, & arbitraris me inimicum tuum? Iob 13.

ERgo meus, tantæ cauſam tibi præbuit iræ
Qui condonandus leniter error erat?
Credideram toruos tantùm te fingere vultus,
Nec niſi compoſitis os ſimulare minis.
Scilicet vt flenti genitrix negat vbera nato,
Sed negat, vt lacrymis ſæpiùs illa petat.
Aut qualis puero fugiens negat oſcula nutrix,
Oſcula, quæ toties, dum fugit ille, dedit.
Sic ego te fictos rebar mihi ducere vultus,
Vtque magis ſequerer, fingere velle fugam,
At geritur video, dicto res ſeria bello,
Falſa, nec, vt rebar, larua, ſed ira fuit.
Auertisque oculos, dedignarisque videri,
Pax veluti numquam conciliãda foret.
Et fugii, vt viſo fugit eminus hoſtis ab hoſte,
Aut quem fulmineo dente laceſsit Aper.
Seu timeasque oculis viſus ſaxeſcere noſtris
Oculis oppoſitâ lumina cauta manu.
Quo precor hanc tanto merui pro crimine pœnam,
Vt velut indignans ora videnda neges?
An quia peccaui, vultu fruſtraris amantem?
Ah vultu! numquam qui mihi durus erat.
Aut mea ne magicas iaculentur lumina flammas,
Sibilet aut noſtro Regulus ore, times?
Anteveni tutis Cyrcæos viſibus orbes,
Vibratamque oculo pelle nocente necem,
Donec enim verſo me dedignabere vultu,
Te, dolor, irato viuere, maior erit.
Nullius alterius faciunt mihi lumina bellum,
Luminibus poſſum Phœbe, carere tuis:
Pulcra tuos oculos contemnere Cynthya poſſum,
Qui paſcunt reliquas igne nitente faces;

UVA. BHSC. BU 08492

Attamen abſque tuis oculis, mea vita, meum cor
Viuere, non aliter quam ſine corde, queo.
Cenſe igitur reliquas, quibus obruor anxia curas,
Si tam dura, oculis, pœna, carere tuis.
O quanto! ô quanto mihi grandius hoc tormentum eſt.
Te quod amen mea lux, me tamen haud redames.

AM-

UVA. BHSC. BV 08492

AMBROSIVS
Apolog. pro Dauid.

Si quis offenderit ſeruulorum, auertere ab eo vultus ſolemus: ſi apud homines hoc graue dicitur, quantò magis apud Deum? Vides enim quòd faciem ſuam Deus à Cain muneribus auertit.

UVA. BHSC. BU 08492

Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrymarum! Hierem. 9.

UVA. BHSC. BU 08492

VIII

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte?
Ierem. 9.

QVis mihi det, liquidas caput hoc vertatur in vndas,
Totque fluat guttis, quot fletit antè, comis?
Fronte patet campus, quem flebilis imber inundet,
Ripa nec, vt fluctus exspatientur, obest.
O mea, si subitò, duo flumina, lumina fiant!
Sat capiet geminas alueus aptus aquas.
Ille meis totus lacrymis non sufficit imber,
Perpetuò flentis, qui rigat ora senis.
Capta nec Andromache, quâ lumina proluit vndâ,
Illa meis lacrymis vnda sat esse potest.
Nec tua, Ieside, lacrymati balnea lecti,
Balnea nocturnis humida semper aquis.
Nec quibus es solitus ieiunia pascere guttæ,
Nocte, dieque, tuus quæ tibi panis erant:
Illa nec illuuies plorabilium lacrymarum,
Quam pluit in Domini Magdala mœsta pedes:
Nec (tibi, qui geminis inarauerat humida sulcis
Lumina) fons mœstæ, Petre perennis aquæ.
Sed tua, Nile, velim septemplice flumina riuo,
Cùm vagus Isiacos obruis amnis agros
Aut qualis madidum cùm mergit Aquarius annum,
Totaque in hybernas astra liquantur aquas;
Aut potiùs trepidas qualis ruit imber in vrbes,
Omnia cum pluuio claustra recluſa Ioui.
Culminaque & turres & acuta cacumina, cautes,
Et nemora, & montes, nil nisi pontus erant.
Hos oculis voueam grauidis mihi currere nimbos,
Et caput hoc, totus fiat vt Oceanus,
Aut saltem in geminos tabescere lumina riuos,
Perpetuóve meas amne natare genas,

UVA. BHSC. BU 08492

Nec ſiccari oculos, niſi cùm ſtupor obſtitit illis,
Finiat vt lacrymas vltima gutta meas.
Felices nimium, vitreæ, gens cærula, nymphæ,
Membra quibus fluido ſunt liquefacta vitro!
Vosque, paludoſis mutatæ fontibus artus,
Quas vetus eſt quondam fama profeſſa nurus:
Cur mihi non liquidis ſtillans quoque brachia riuis?
Glaucaque muſcoſis fluctuat vnda comis?
Illa ego ſum, fontem quæ non admittor in vllum,
Illa ego ſum fruſtrà quæ liquor eſſe velim.
O vtinam! celerem vertar, nouus Acis, in Amnem,
Qui Galateæa, tuo flumen amore fuit.
Aut aliquod, fieri iubeat me Biblida, Numen,
Quod fieri iuſsit Biblida fontis aquam!
Aut Acheloë, tuâ liceat mihi ludere formâ,
Hercule decepto, cùm leue flumen eras!
Non ego tunc, Acheloë, precaria corpora ponam,
Taurus, vt exuto fluminis ore, putet.
Et licet obſcuri fuerim niſi nominis amnis,
Non ego me nomen vile fuiſſe, querar.
Iugis aquæ largus tantùm mihi ſuppetat imber,
Cætera, ſecurum nomen honoris erit.
Tum mea inexhauſtos deducent lumina riuos,
Pindus vt æſtiuâ de niue, voluit aquas.
Perque fluent lacrymæ, veluti vaga flumina, vultum
Flumina luce fluent, flumina nocte fluent.
Nec niſi flere, meis oculis erit vlla voluptas,
Donec erunt lacrymis crimina merſa meis.

UVA. BHSC. BU 08492

HIERONYMVS

in Ieremiam

cap. 9.

SI totus vertar in fletum, & nequaquam guttæ sint lacrymarum, sed abundantia fluminum, non satis dignè fleuero,

UVA. BHSC. BV 08492

Dolores inferni circundederunt me. præoccupauerunt me laquei mortis. Psal. 17.

9.

UVA. BHSC. BU 08492

IX.

Dolores inferni circumdederunt me, præoccupauerunt me laquei mortis. Pſalm. 17.

ERgo iterum Actæon aliquis noua fabula fiet,
Infelix canibus, præda voranda ſuis?
En, mihi mens nemorum ſtudiis iuuenilibus arſit,
Et periit ſtudiis mens prope capta ſuis.
Mens fuit, ancipites venatu pellere curas:
Non tamen in ſyluis, pulcra Diana, tuis.
Sylua mihi rapidis non eſt latrata moloſsis,
Luſtra nec infeſtâ ſollicitata cane.
Nec iuga Taygeti, neque Mænala territa cornu,
Nec fuluus volucri cuſpide ſtratus aper.
Nec mea Partheniis circumdata retia ſyluis,
Nec meditata feris callida lina dolos.
Numquam ego vel pedicas, venabula, tela, vel arcus,
Vlláve Spartanæ Virginis arma tuli.
O vtinam mens iſta mihi, Dictynna, fuiſſet!
Non ego nunc prædæ cingerer arte meæ.
Heu quibus imprudens ſtudiis mihi torpuit ætas?
Quin potiùs, nemorum crura notata rubis?
Cur quæſita tuis mihi præmia, Bacche, trapetis?
Aut agitata tuis præda, Cupido, iugis?
Non tantùm pharetram; neque tantùm tela Cupido,
Cauta ſed, vt fallas fila, plagasque geris.
Pampineos tantùm neque concutis Euie thyrſos,
Sunt quoque, queis capias ebria crura, doli.
Cùm ſurgit Dalilæ Sampſon malè tonſus ab vlnis,
Vincta Philiſtæo brachia fune tulit.
Cùm iacet ignoto Noë ſuperatus Iaccho,
Compede ſucciduos ſtringe Iacche pedes.
Idalis, ecce, ſuis iam me quoque caſsibus ambit,
Quæ toties votis præda petita meis.
Hei mihi, quot circum pedicarum indagine cingor!
Ceu fera venantûm præpete ſepsa globo.

Scili-

UVA. BHSC. BU 08492

Scilicet illa fuit ſpectri feralis imago,
Antonio, celſi vertice viſa iugi:
Cùm paruêre oculi collecta ſub vnius ictum
Omnia, quæ mundo dedita regna iacent;
Omnia, ceu paruâ, telluſque poluſque tabellâ,
Pictaque ſtant minimo corpora tota vitro.
Omniaque hæc ingens obſepſerat vndique rete,
Multaque furtiuis flamina ſparſa viis.
Quiſque ſuas fraudes, ſenſit ſua vincula quiſque;
Hic caput, ille pedes vinctus, & ille manus.
Sic ſua deceptum laqueârat quemque voluptas,
Vt viſco ſtolidæ decipiuntur aues.
Ah! ſua nexilibus tendit mors vndique tramis
Retia, arachnæo callidiora dolo.
Vtque ſedet nigro venator araneus antro,
Inſidians pennis, ſtridula muſca, tuis:
Senſit vbi motâ trepidare cubilia, tela,
Emicat, & trepidam raptat in antra feram:
Aut qualis viridi latet arbore callidus auceps,
Pennipedi medicans vincla dolosa gregi.
Linigeros abdit vicino gramine vallos,
Spargit & in nitido plurima grana ſolo.
Et circum incluſas ſecretâ crate volucres,
Quæque canant vinctæ compede, ponit aues.
Hæ, ſaltu, & cantu; leuis ille foramine buxi:
Hæ ſocias; prædam decipit ille ſuam.
Venantûm haud aliter ſcelerum comitata corona
Implicat inſidiis mors ſua quemque ſuis.
Quique ſuper laqueos niſus dare corpora ſaltu,
Heu miſer, in ſtygias præcipitatur aquas!

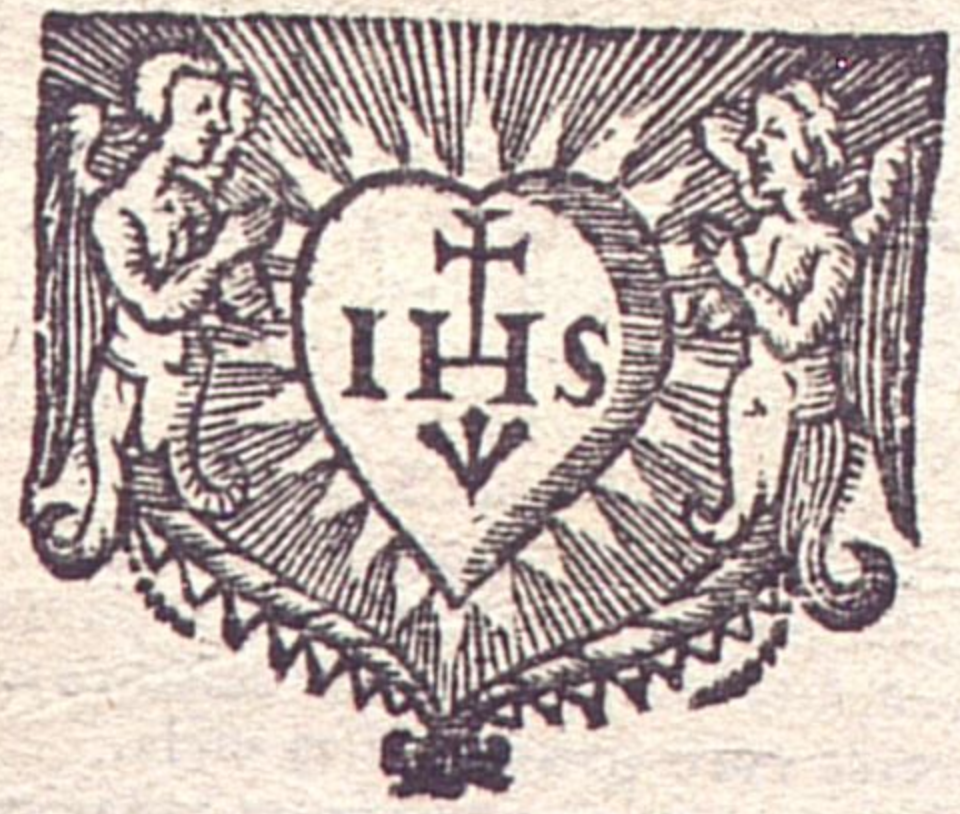

A M

UVA. BHSC. BU 08492

AMBROSIVS

de bono mortis,

cap. 5.

LAqueus in auro, viſcus in argento, nexus in prædio, clauus eſt in amore: dum aurum petimus, ſtrangulamur; dum argentum quærimus, in viſco eius hæremus; dum prædium invadimus, alligamur.

UVA. BHSC. BV 08492

Non intres in iudicium cum ſeruo tuo quia non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis uiuens! Pſal. 142.

UVA. BHSC. BV 08492

X.

Non intres in iudicium cum ſeruo tuo. Pſalm. 142.

QVod decus eſt Dominis, in ius arceſſere ſeruum,
Palmaque quæ ſerui, iure vadantis Hèrum?
Et ſeruilis hero vertit victoria probro,
Et reus offenſæ ſeruus herilis abit.
Crede mihi, pudor eſt, mecum tibi texere rixas,
Iurgia nec tecum convenit eſſe mihi.
Non ego ſum, tantæ cui ſit fiducia pugnæ,
Non ego materies litibus apta tuis.
Nempe tuis ſcribi vis bella forenſia faſtis,
Aut mea, fortè, tuam vincere, cauſſa poteſt?
Cuius erit felix adeò facundia linguæ,
Quæ ſperare ſibi tanta tropæa queat?
Iuridici nulla eſt ita vox exercita rixis,
Quo tua debilior cauſſa, loquente cadat.
Heu nimis auſteram diſpenſas cognitor vrnam,
Nec tuus inflecti ſe rigor ille ſinit!
Sat tua nota quidem gemino clementia mundo;
Blandaque & in pœnas eſt tibi lenta manus:
Mœſtaque cum ſtatuis, triſti tibi mœror in ore eſt,
Tamque rei damno, quàm reus ipſe, dolès.
Parque tibi dolor eſt de crimine ſumere pœnam,
Ac ſua de plexo crimine pœna reo eſt.
Nec ſibi decretam velit vllus demere mulctam,
Arbiter vt proprii criminis ipſe foret.
At licet ingenuas habeant hæc carmina laudes,
Iudicii cupiam puncta ſubire tui.
Nam quamuis miſeris bonus es, veniæque paratus,
Attamen in fontes iure, ſeuerus agis;
Et tibi tam iuſta pendet lanx vtraque librâ,
Par ſit vt ex æquo gratia, parque rigor.
Nec finis affectus, captiuaque pectora duci,
Nec ſubigunt animum leuia verba tuum.

Nec,

UVA. BHSC. BU 08492

Nec, ſi cauſsidici vox incantauerit aures,
Facundâ minimum diluat arte nefas.
Perdidit hic caſſas facundia, Suadaque vires,
Et ſilet hoc omnis gratia muta loco,
Nec prece, nec pretio; nec fraude, nec arte, nec aſtu
Proſtitit hoc vnquam vendita cauſſa foro.
Quis ſacet intrepidus tam diro iudice lites,
Aut tantùm impauidus pareat ante Deum?
Non ego ſi ſæni vocer inter ouilia Martis,
Dura tui metuam ſepta, Gradiue, fori.
Nec trepidem (licet ipſa Decem citet haſta virorũ)
Ne mea, centeno iudice, cauſſa labet
Nec tua, (cauſſarum ſcopulos) infamia, Cæſi,
Pulpita, ſi iubeat Prætor, iniqua querar.
Nec Radamanthææ verear ſubſellia rixæ,
Scamnaque Dictæi litigioſa ſenis.
Nec, quibus incluſas tenet arbiter Æacus vmbras,
Infernis dubitem iura ſubire plagis.
Quilibet in caput hoc dicet ſuffragia iudex,
Et ferat immites quælibet vrna notas:
Cauſſarum mihi tot lingua eſt inflata tropæis,
Se putet vt nullo cedere poſſe foro.
Vnius at timuit ſolummodo Iudicis vrnam,
Iudicis, & teſtis qui vice ſolus agit.
Qui, ſemel vi ſæuâ ſententia lata tabellâ eſt,
Nec prece, nec lacrymis, triſte retractat opus.
O durum, ô fatale reis, miſerisque tribunal,
Quo Iudex rigido tam grauis ore ſedet!
Dicitur attonitis & ternâ luce ſupinis
Hunc oculis Agathon extimuiſſe diem.
Vtque ſibi noxæ Paulus non conſcius eſſet,
Hoc tamen eſt veritus iudice ſtare nocens.
Quique fui Salomon doctiſsimus audiit æui,
Mens pura eſt, quemquam dicere poſſe, negat.
Quin ſacer hâc etiam trepidus formidine Pſaltes:
Iudice, te tutus quis reus, inquit, erit!
Quique tot adverſos tulit æquo pectore caſus,
Vix fore clara ſatis ſydera; Iobus ait.
Si trepidant igitur, tanto cenſore, columnæ,
Quo ſtabunt tabulæ, ligna caduca, pede?
Sique tremunt pauidæ nutante cacumine cedri,
Quâ ſpe parua ſuam ſylua tenebit humum?
Frigidus, heu! refugit mihi toto corpore ſanguis,
Aſpectus quoties hæc ſubit vrna meos.

Non

UVA. BHSC. BU 08492

Non ſecus ac visâ cum victima fortè ſecuri,
Decepto refugit verbere tonſa caput.
Parce precor, neque ius mihi dic hâc cognitor vrnâ
Sancta Themis cauſsâ qua cadat ipſa tuâ.

BERNARDVS

Sermone 8.

Super *Beati qui*, &c.

QVid tam pauendum, quid tam plenum anxietatis, & vehementiſſimæ ſolliçitudinis excogitari poteſt? quàm iudicandum adſtare illi tam terrifico Tribunali, & incertam adhuc exſpectare ſub tam diſtricto Iudice ſententiam.

UVA. BHSC. BU 08492

Non me demergat tempestas aquæ, neq; absorbeat me profundum! Psal. 68.

UVA. BHSC. BU 08492

XI.

Non me demergat tempestas aquæ, neque absorbeat me profundum. Psalm. 68.

O Nimis instabilis dubii inconstantia Ponti,
Qui tot pellicibus carbasa fallis aquis!
Nempe fluis vitreis refluisque argenteus vndis,
Mentiturque tuus dura metalla liquor.
Nonnumquam placidus, tacitæ stat more paludis,
Nec magis vlla lacu stagna modesta iacent.
Sæpè tibi horrificat vix summum fluctibus æquor,
Cùm leuis exiguo stringitur vnda Noto.
Mobilibusque salit circum cana ligna choreis
Subsiliuntque leui vela petulca rate.
Quin finis æratis findi freta mollia rostris,
Vtque tibi canas tonsa flagellet aquas:
Nunc, velut è duro vigeant tibi terga metallo,
Tot tereris remis, terra quot ipsa rotis.
Et tua, ne quâ parte, fides suspecta laboret,
Marmora perspicuo pandis aperta sinu:
Ceu Crystallineo nequeat fraus esse profundo,
Aut fieri vitreo nullus in amne dolus.
Ecce vbi discinctam iam non tenet anchora puppem,
Auraque remigio prona secundat iter?
Quàm citò deserto discessit littore pinus,
Et iam nulla domus, nulla videtur humus;
Improuisa ratem medio circum æquore cingunt,
Hippotadæ laxis agmina missa cauis.
Non secus ac fæuâ seruus damnatus arenâ
Opprimitur Libycis præda voranda feris.
Aut nemorum latebris deprehensus forte viator,
Prædonum subito cingitur orbe latus
Tum surgis tumidis præsagum fluctibus æquor.
Venturoque tremit discolor vnda metu:
Mox vbi decertant simul Africus & simul Eurus,
Et Notus & Boreas incubuêre salo;
Finditur abruptus varia in diuortia pontus,
Distrahit vt fluctus quæque procella suos.

UVA. BHSC. BU 08492

Et patet horrendo præceps Neptunus hiatu
Merſurus pelago circumeunte ratem.
Heu ! gemit hîc tumido pendens trabs anxia fluctu,
Et perit, vndecimâ ſi prior vnda venit.
Aut hæc, aut ſimilis ſalis eſt fallacis imago,
Tam citò de placido ſæua fit vnda mari.
Sed mihi, mentito ſimulata eſt fabula ponto,
Non ego de veſtris, Tethy querebar aquis.
Nec mihi de rapidis, qui torquent æquora, ventis.
Nec mihi de regnis, AEole, verba tuis.
Nec mihi de leuibus, temerarie Typhy, carinis
Ire quibus liquidum primus es auſus iter.
A patrio numquam ſoluit mea littore puppis ;
Nec vidi virides, Numina falſa, Deos;
Nec ventos didici, neque ventis vela tetendi,
Qui facit hanc artem, quam facit, arte luat.
Quem cecini pontus, mea vita ſimillima ponto eſt,
Quæque tulit puppis, illa ego puppis eram.
AEoliдæ magno ſtantes circum agmine fratres,
Sunt animi motus, gens violenta, mei.
His ventis, hâc naue, per hæc ego cærula currens,
Tot ſenſi humanis rebus ineſſe vices.
O fallax nimium mendaci vita ſereno,
Quæ nigra de lætis tam citò regna facis ?
Nulla deeſt Venerum tibi copia, nulla lepôrum,
Omnia blanditiis lætitiisque fluunt.
Dum ferit intus amor, venisque agitata libido,
Triſte nihil, fraudem fraude tegente, patet.
Aſt modo, cùm ſtygio vitiorum erumpere fluctu,
Hisque animum ventis aſſeruiſſe lubet,
Tunc videt, heu ! quanto fuerit mens hauſta profundo,
Quoque gemit, ſcelerum quàm graue ſentit onus,
Atque vtinam ! vt liquidis Pelagi qui mergitur vndis,
Exerit Oceano terque, quaterque caput;
Sic imo ſcelerum merſus ſemel æquore mentem,
Submerſas ſuperis tendat ab amne manus !
Sed velut in tetrum terræ delapſus hiatum,
Quem ſimul & putei tracta ruina tegit;
Aut gelidas fracto ſubiit qui marmore cruſtas,
Nequicquam obſtructo flumine tentat iter.
Non aliter, prono ſcelerum qui vortice raptus
Vix tulit à ſuperis, vnus & alter, opem.

Aſpicis,

UVA. BHSC. BU 08492

Aſpicis, vt certem pugnantibus, vna, duobus;
Bella mouente Noto, bella mou ente ſalo?
Aſpicis, vt caput hoc prope mergat & Auſter & vnda,
Iamque necaturas ducere cogar aquas?
Aſpicis hanc animam gemino ſuccumbere fato?
Nec tua ſunt velis aſtra ſecunda meis?
Aſpice nec rabido luctantem deſere ponto,
Naufraga nec medio lina relinquere freto.
Tende manum potiùs miſeræ, Palinure, natanti,
Et mento digitos ſubde vocare tuos.

AMBROSIVS

Apolog. poſt. pro Dauid

cap. 3.

MAgnam faciunt tempeſtatem multitudines cupiditatum, quæ velut in quodam Freto corporis nauigantem hinc atque inde perturbant, vt gubernator ſui eſſe animus non poſſit.

UVA. BHSC. BU 08492

Quis mihi hoc tribuat vt in inferno pro-
tegas me & abscondas me donec pertran-
seat furor tuus! Iob. 14.

12.

UVA. BHSC. BV 08492

XII.

Quis mihi hoc tribuat, vt in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus? Iob 14.

QVis mihi securis dabit hospita tecta latebris?
Tecta, quibus dextræ seruer ab igne tuæ?
Heu! tuus ante oculos quoties furor ille recursat,
Nulla mihi toties fida sat antra reor.
Tunc ego secretas, vmbracula frondea, syluas,
Lustraque solivagis opto relicta feris.
Tunc ego vel mediis timidum caput abdere terris,
Aut maris exesâ condere rupe velim.
Tunc voueam abstrusâ montis latuisse cauernâ,
Viua sepulchrales aut subiisse domos.
Aut numquam aspectos Phœbo, Phœbæque penates,
Aut habitasse tuos, nox tenebrosa, specus.
Dum quatit astriferos flammatus Iuppiter orbes,
Et iacit accensâ tela trisulca manu;
Tristia, ne noceant, metuendâ fulmina flammâ,
Daphnide, qui metuit, tempora cincta tegit.
Tu rubra cùm torques furibundâ spicula dextrâ,
Nulla iuuant foliis laurea serta suis.
Nulla iuuant tacitis frondosa cubilia syluis.
Sylua tuis oculis omnis, & vmbra patet.
Clauserat obscuræ densis se frondibus vmbræ,
Carpserat arboreas qui malè primus opes;
Aſt vbi vicino vestigia Numine sensit,
Erubuit, luco proditus ipse suo.
Nulla iuuat refugo spelunca immanis hiatu,
Hospita montivagis lustra nec vlla feris.
Mitia quæ sensit Medus puer antra leonum,
Effera Chaldæos antra dedêre neci.
Nulla iuuant clausis spelæa obscura latebris,
Fida nec vmbrarum, sanctа sepulcra, domus.

Anius

UVA. BHSC. BU 08492

Auius occultâ deprendere, Lothe cauernâ,
Et Csin è cumulo frater humate vocas.
Quid memorem vt tumidâ Ionas merſerit vndâ
Nec merſum ſtabili texerit vnda fide ?
Hauſerat immani Ionam quæ bellua ventre,
Innocuo Ionam bellua ventre vomit.
Nulla fides vitreo pelagi, niſi vitrea, fundo;
Pervia perſpicuo quid tegat vnda freto?
Nulla fides clauſis, Libitinæ longa ſepulcris;
Produntur tumulis oſſa ſepulta ſuis:
Nulla fides tacitis, quas vallant ſaxa, latebris;
Tecta cauerna ſuo ſæpe retecta ſono eſt:
Nulla fides nemori, vel opacæ frondibus vmbræ,
Ambo caduca pari fronsque, nemusque fide.
Nec mare, nec tellus. neque luſtra, nec antra, nec aſtra,
Tuta nec illa mihi, quæ ſuper aſtra, via.
Tu potes hoc tutis ſolus caput abdere clauſtris,
Dum tua depoſito fulmine dextra vacet.

XIII.

UVA. BHSC. BV 08492

AMBROSIVS

in Ieremiam

cap. 9.

QVò te [Adam] *duxerunt peccata tua, vt fugias Deũ tuum, quem antè quærebas? Timor iſte culpam fatetur, latebra prævaricationem.*

UVA. BHSC. BU 08492

Nunquid non paucitas dierum meorum finietur breui? Dimitte ergo me vt plangam paullulum dolorem meum! Iob. 10.

UVA. BHSC. BU 08492

XIII.

Numquid non paucitas dierum meorum finietur breuî? dimitte ergò me, vt plangam paululùm dolorem meum. Iob 10.

SCilicet, in magno cupis hoc me ponere lucro,
Addita quod vitæ pars quotacumque meæ.
Si numerata forent aliquot mihi luſtra, vel anni,
Muneris hic poterat nomen habere fauor:
Stamina ſed breuibus iunxiſſe fugacia filis;
Obſecro, dic, pauci quantula ſumma, dies?
Nempe ita, qui vitam modo ducere cœperit infans,
Dicetur moriens, occubuiſſe ſenex.
Sic ſua nonnullis deſcripta eſt vermibus ætas,
Vna quibus breuis eſt, integra vita dies.
Sic aliquis numerat celeres ſibi floſculus horas
Natali tumulant quem ſua fata die.
Floſcule mane puer, mediâ vir, floſcule, luce;
Floſcule ſub noctem, Sole cadente, ſenex.
Sic orerisque vno morerisque, ô floſcule, Phœbo
Vno fisque puer, virque, ſenexque die.
Staret adhuc volucrum ſaltem rota lenta dierum,
Hora nec admiſsis quælibet iret equis;
Vermiculi canerent; tot plenis viximus horis;
Floſculus, & totidem, diceret, herba fui.
Sed tempus rapidis volat irreparabile pennis,
Fluminis inque modum, lubricus annus abit.
Menſtruus impulſis rapitur quoque ſolibus orbis,
Et fugiunt, nullo frena tenente dies.
Denique præcipitis rota concita vertitur horæ,
Nec remeare poteſt, quæ ſemel hora fuit.
Invida res, tempus; ſua ſe per puncta trucidat.
Se pariter fugiens, ſe pariterque ſequens,
Qualis tæda ſuo ſe flammea funerat igne,
Quæ ſibi fatalem congerit ipſa rogum,

UVA. BHSC. BU 08492

Sic redit in proprium ſæculorum circulus orbem,
Flectitur inque ſuas annua meta rotas.
Non fuit antiquis malè fabula prodita chartis,
Qua genitor ſobolem commolit ore ſuam.
Nempe vorax annos menſesque interficit æuum,
Seque, fluendo parit; ſeque fluendo necat.
Hora diem menſemque dies depaſcit eundo,
Bis ſenisque ſenex menſibus annus obit.
Annus obit, menſesque, diesque, horæque recedunt,
Et ſuus in ſe iterum tempora gyrus agit.
Ergo meo exiguum ſpatium concede dolori;
Non niſi conceſſo tempore fata querar.
Non ego ſupremis rempus mihi riſibus oro;
Non facit ad riſus resve, locúsve meos.
Pro lacrymis ſpatium, ſpatium pro planctibus opto,
Hæc mihi tantillæ, quam peto, cauſſa moræ eſt.
Ite igitur magnis lacrymæ, mea flumina, riuis;
Ite, ferite truces ora ſinumque, manus.
Ite per os lacrymæ, ſæuite in pectora palmæ;
Pars bona, dum tatis, temporis ecce fug t,
Sentio, eunt lacrymæ; repetuntur, ſentio, planctus;
Iam fleui & planxi, ſiſtite; iam ſatis eſt.

HIE-

UVA. BHSC. BU 08492

HIERONYMVS

ad Paullam,

Epist. 21.

CVm primùm homo peccauit, æternitas mortalitate mutata est in nongentos & amplius annos, exinde paullatim recrudescente peccato, in breue tempus hominum vita contracta est.

UVA. BHSC. BU 08492

Vtinam saperent et intelligerent ac nouissima prouiderent! Deuteron. 32.

UVA. BHSC. BU 08492

XIV.

Vtinam ſaperent, & intelligerent, ac nouiſſima prouiderent.
Deut. 32.

PRô pudor! vſque adeò eſt Domini mens cœca futuri,
Vt niſi quæ videat, nulla pericla putet?
Scilicet hoc ſapere eſt, tantùm præſentibus angi.
Nec procul aſpectis conſuluiſſe malis!
Ante tubas, Miles, dicto parat arma duello;
Cùm ſonuêre tubæ, ſerius arma parat.
Nautta, quas captat, præſagus proſpicit auras,
Anchora velivolum nec remoratur iter:
Quas veniente metet ſegetes æſtate colonus,
Credidit exultis, ante colonus agris.
Provida quin etiam metuens formica ſenectæ,
Vectat in annonam paucula farra ſuam.
O quid agis, gens eventus ignara futuri?
Tempora, quæ venient poſtuma, nulla times?
Stamina perpetuo fors nent adamantina filo,
Aut ceſſant triplices voluere penſa colus?
Falleris: ah! nulli datur has placaſſe ſorores;
Vna licet parcat, de tribus, vna ſecat.
Fœdera fors pacto ſanxêre perennia clauo,
Concordes ſtabili vitaque morsque fide?
Falleris, ah! nimiùm tibi pacta fauentia fingis;
Non ſeruant vllam vitaque morsque fidem.
Ante, niuem fidis lambent incendia flammis,
Iuraque fœdifragis ſanciet Auſter aquis.
Antè, dies nocti; pacem nox antè diei
Seruet, & infeſtis accubet agna lupis.
Omnia letifero latè Mors ſubiugat arcu,
Quidquid & hoc Phœbi veſcitur igne, nec.
Nemo venenatæ vitauit arundinis ictum,
Omnis ab hac ceruix, cuſpide, vulnus habet,
Hîc teneros matrum rapit inter brachia, natos;
Aut cunas, tumulum, cæde recente, facit.

UVA. BHSC. BU 08492

Hîc pueros, alibi configit arundo puellas;
Hîc iuuenes, illic funerat illa senes.
Strataque iam nullo discrimine, funera miscet
Militis atque Ducis corpora mixta iacent.
Nec micat auratâ tibi Crœse cadauer arenâ,
Pulcrior aut tuus est, pulcra Rebecca, cinis.
Aspice, quid cineres sit Cæsaris inter & Iri?
Omnibus en color est vnus, & vnus odor.
Quid iuuat his igitur tantum confidere rebus,
Seu lethi imperio vita soluta foret.
Stat sua cuique dies, depleto ferrea fuso,
Seriùs aut citiùs quemlibet vrna vocat.
Cogimur huc omnes, huc summus, & infimus ordo,
Ibimus, emenso tempore quisque suo.
Ac tum si vacuas animus simul iret in auras,
Vt vapor in nebulas extenuandus abit!
Morsque foret nostræ quoque meta nouissima vitæ,
Mors simul amborum corporis atque animi!
Quàm bona mors esse posituris morte dolores,
Quos noua post vitam, vitáve mórsve dabit.
Quilibet extremam lætus properaret ad horam,
Et puto, vivendi vix supereffet amor.
Sed dolor, heu! non est mors vltima linea rerum:
Non necat hic animum qui cremat ossa rogus.
At postquam è terris anima exhalata recessit,
Iudicis exemplo sistitur ante pedes.
Ille sedet iustumque & inexorabile Numen,
Flammaque sunt oculi flammaque fulua caput.
Illa (tremens, metuensque oculos attollere Cœlo,)
Dura catenatâ vincula mente gerit.
Ille sinus animi, fibrasque introspicit omnes,
Quodque latet tacitum nocte fauente nefas.
Illa scelus, conuicta, suum pudibunda fatetur,
Nec videt, effugio, quem petat, esse locum.
Ille simul Iudex, testis simul, & simul actor,
Comperti statuit criminis esse ream;
Illa memor nullis hanc flecti questibus aulam,
Heu! frustra effusis se sepelit lacrymis,
O, quis tunc animæ sensus, quæ cura relictæ,
Nullus vbi pro se, iure patronus agit!
Nempe vocat montes & inhospita culmina, cautes;
Antraque queis trepidum condat opera caput.
O Anima! ô Iudex! ô non placabilis vrna!
Quis secum hæc meminit, nec citò diriguit?

Sed.

UVA. BHSC. BU 08492

Sed nondum hoc tanti clauduntur fine dolores;
Altera adhuc reſtant, vitaque, morsque ſuper:
Vita perennanti quæ ſæcula protrahet æuo,
Mors longa extremum non habitura diem.
Ah quibus, ah quantis laniabitur hæc tormentis!
O quibus, ô quantis affluet illa bonis!
Illa, ſuas paſcit Diuino nectare mentes;
Hæc, miſcet liquidâ pocula plena pice.
Illa, Chely Angelicâ vel gutture carmina fundit;
Hæc gemit horrendis exululata ſonis.
Illa, agit æternas cœlo plaudente, choreas:
Hæc, ſalit ad colubros, ſæua Megæra, tuos.
Illa, nec æſtiuis, gelidis nec aduritur aſtris;
Hæc furit immitis igne geluque vadi.
Illa, per ætherios agit otia mollia campos;
Hæc, agit æterni triſte laboris opus.
Illa dolorum expers, mala nulla, nec aſpera ſentit;
Hæc, patitur dirum quidquid Auernus habet,
O felix opibus, felix tot vita triumphis!
O grauis, ô tanti mors metuenda malis!
Vel tua, vel tua nos dubio manet alea iactu,
Alea, non aliâ proiicienda vice.
Ah ſubeant veſtri geminæ hîc pectora curæ,
Vt ſemel alterius ſors obeunda cadet!

AVGVSTINVS

Soliloq. Capite 3.

QVid poteſt lamentabilius & terribilius cogitari quã Ite? *& quid delectabilius exprimi quã* Venite? *duæ ſunt voces, quarum nihil horribilius vnâ, & nihil iucundius alterâ poterit audiri.*

UVA. BHSC. BU 08492

Defecit in dolore vita mea et anni mei in gemitibus. Psal. 30.

15.

UVA. BHSC. BU 08492

XV.

Defecit in dolore vita mea, & anni mei in gemitibus. Pſalm. 30.

HOc erat ergo meis dominans Natalibus aſtrum,
Vt mihi lux fauſtâ nulla rediret aue.
Quàm leuis optati me temporis aura fefellit;
Dum toties repeto; Craſtinus albus erit.
Nec tamen albus adhuc mihi Craſtinus ille reluxit;
Quin, qui præteriit proximus, ater erat.
Credideram alternos vitæ ſuccedere caſus,
Inque vices lætis cedere mœſta locum.
Vtque ſerenato detergis nubila cœlo,
Cùm revehis clarum Gynthie pure diem;
Vtque maris reparas fugitiuos, Cynthia fluctus,
Cùm tinges refluo littora ſicca ſalo;
Sic ego venturi non felix temporis augur,
Omnia pro votis rebar itura meis.
At mea quàm diſpar, quantoque ſeuerior illis,
Quas dat nupta viro, triſtitia eſt lacrymis!
Coniuge defuncto, bis denis menſibus, vxor
Sola domi queritur, coniugis orba, necem.
Poſt decimum finitur lugubria ponere menſem,
Et peplum niueâ vertere triſte togâ.
Quis mihi tranſactus ſemel eſt ſine luctibus annus?
Quis vacuus menſis? quis ſine nube dies?
Nulla meis lex dat finémve, modúmve, querelis!
Sed parit aſsiduus ſe, velut Hydra, dolor.
Et planctu & lacrymis gemituque abſumitur omnis,
Ipſaque pars minima eſt vita caduca ſui.
Sæpè quidem rabidis ſunt æquora turbida ventis,
Sed breuis eſt, quoties magna procella furit.
Quaſque rapit ſyluis brumæ inclementia frondes,
Compenſant viridi tempora verna coma.
Et Notus obſcuris quoties tegit æthera nimbis,
Lætior innubi mox redit ore dies.
Aſt mihi perpetuos contexunt funera luctus,
Dempta nec eſt nullo ſynthesis atra die.
Mœſtaque nec feſto ceſſauit tibia cornu;
Pectus, ebur: pugni, plectra; querela, fides:
Hâc cytharâ, ſoles; hoc tranſigo pectine, noctes;
His fidibus, vitæ tempora fallo meæ.
O quoties victo ſuſpiria pectore rupi,
Cum cuperem tacito mergere verba ſinu!

O quo-

UVA. BHSC. BU 08492

O quoties, lux quanta meis fuit acta querelis,
Lunaque quanta meis planctibus acta fuit !
Ne gemerem, memini, toties monuistis amici,
Multaque ne gemerem, credite, facta mihi.
Libera lætitiæ suasistis frena remitti,
Illico lætitiæ libera frena dedi.
Ast vbi singultum compescere risibus opto,
Risibus, heu, gemitus obstrepuêre meis !
Sæpè, volens placidas somno traducere noctes,
Perpetuò vigiles obruor imbre genas
Dumque diu nimium violentos comprimo fletus,
Heu, mare perruptis effluii aggeribus !
Flumina, vos testes; vos, nota cubilia, syluæ;
Vosque cauæ valles; conscia vosque iuga;
Vos testes, quoties suspiria vincere tentans,
Victa, reluctanti murmura corde dedi.
Quin etiam auditis permota vlulatibus Echo :
Questibus audita est aggemuisse meis.
Tunc ego, tunc illa, alternis dedimus lamenta,
Fleuimus inque vices, planximus inque vices.
Vt Pandioniæ sibi dant responsa sorores,
Cùm cæsum, thalami labe queruntur Itym.
Et sedet hinc Progne ramo miserabile plorans,
Et sedet inde suum flens Philomela nefas.
Alteraque alterius sequitur suspiria questu,
Admissum lacrymans, vtraque crimen auis.
Talis & Alcyone cùm naufraga vela mariti
Nequicquam scopulis litoribusque canit.
Aut viduus, viridi nemoris sedet arbore turtur,
Comparis æterno murmure fata gemens.
Sic mihi fastidicæ nerunt quoque flamina Diuæ,
Iret vt optato sidere nulla dies.
Vtque adimant nullos, lamenta perennia luctus,
Aut cesset, caussa deficiente, dolor.
Sed fuit, vt primæ, gemitus, vox prima loquelæ
Sit gemitus vitæ vox quoque summa meæ.

CHRYSOSTOMVS
Hom. in Psalm. 115.

An non est meritò ingemiscendum, quod sumus in regione alienâ, & in Colonia procul à patriâ positam amandata.

LIBER

UVA. BHSC. BU 08492

A 223

LIBER SECVNDVS.

VOTA ANIMÆ SANCTÆ.

UVA. BHSC. BV 08492

Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas Psal. 118.

16.

UVA. BHSC. BV 08492

I.

Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas. Psalmo 118.

COElestem, dubitans, terrenumque inter amorem,
Nescio, quo statuam sub duce signa sequi.
Ille sub imperium, vocat hic ad pilea; pugnant
Dissimili nimium conditione duces.
Hinc vocor, hinc revocor, rursusque inuitor vtrimque,
Non secus ac refluo quassa carina salo.
Ambiguum faciunt Amor hic, Amor ille duellum,
Impediuntque sua sistere vota loco.
Sic satis, ah! tandem mala tot fastidia passæ,
Et sinar ad portus spem revocare suos!
O Deus! aut nullo caleat mihi pectus ab igne,
Aut solo caleat legis amore tuæ!
Non nego; quod lubeat, magna est, optare voluptas,
Et modò posse, volo dicere; nolo modo!
Frena nihil patitur minùs, atque libido vouendi,
Nec se lege sinunt, libera vota premi.
Vt vagus exultim lorisque, lupisque solutus
Quoslibet in pastus currere gaudet equus:
Aut stabulo ruit, & viridi mox voluitur herba,
Deposito nimium bucula læta, iugo.
Aft vbi mox revocat consueta ad arathra colonus,
Excutit ille lupos, illa recusat onus.
Scilicet expetitur libertas vna vouendi,
Quæ satis est, quamuis vtilitate vacet.
Sic Phaëton patriæ ruiturus ab axe quadrigæ,
Appetis ignotos flectere rector equos.
Sic quoque non solitis dum niteris altiùs alis
Icare, subiectis labere mersus aquis.
Quàm variâ superum lassas prece fundimus aures!
Cælitibus, puto nos sæpè mouere iocum.
Ille vouet nuptam, nuptæ vouet ille sepulcrum,
Hic sobolem nasci postulat, ille mori;

Ille

UVA. BHSC. BU 08492

Ille Patri mortem, Patri rogat ille salutem:
Hic fieri iuuenis supplicat, ille senex,
Vix, puto, consentit centum de millibus vnus;
Quin aliquis voto disidet ipse suo.
Denique quid Superos oret, pars maxima nescit,
Tam noua quisque sibi vota, precesque facit.
Sic vbi iam grauidas stimulant fastidia Matres,
Obscœnam fatiant fercla pudenda famem:
Scilicet experitur modò calx, modò creta palato:
Et modo, quæ stomacho displicuêre, placent.
Quid desideriis vltra tot inanibus vror?
Quid iaculor nullo votaque spesque scopo?
Esse procul gemitus, procul anxia turba, timores;
Sollicitæque preces, votaque, spesque procul.
O Deus, aut nullo caleat mihi pectus ab igne,
Aut solo caleat legis amore tuæ.

AV-

UVA. BHSC. BV 08492

AVGVSTINVS

Soliloq.

Capite 12.

ALlide, Domine, cõcupiſcẽtiam meam dulcedine tuâ, quã abſcondiſti timentibus te, vt concupiſcã te concupiſcẽtiis ſempiternis; ne vanis illectus & deceptus interior guſtus ponat amarum dulce, & dulce amarum.

UVA. BHSC. BU 08492

Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas iustificationes tuas! Psal. 118.

17.

UVA. BHSC. BV 08492

II.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas iustificationes tuas! Psalm. 118.

QVò ferar? in tanto deprensa errore viarum,
Sectum vbi tam vario tramite fallit iter?
Hæc abit in dextram subit altera semita leuam,
Illa tumet cliuis, vallibus ista iacet.
Hæc faciles aditus, aditus habet illa malignos,
Et quos illa tegit, detegit illa dolos:
Quoque vel hæc tendat, vel quo se porrigat illa,
Exitus implexo fine videre vetat.
Non ita, quæ partes via se findebat in ambas,
Herculis ambiguum fecit euntis iter,
Nec totidem refluis Mæander flectitur vndis,
Ipse suis quamuis obvius erret aquis.
Nec Labyrinthæi tanta est fallacia tecti,
Curua licet variis flexibus antra tegat.
Heu, graviora meos cohibent discrimina gressus?
En geminâ dubiam parte pericla premunt.
Non ego quæ metuam divortia mille viarum;
(Solus Dædalea, qui fuit æde labor)
Sed præter varios curvis ambagibus orbes,
Nox etiam cœcas celat opaca vias;
Nullaque se presso monstrant vestigia signo,
Qua populus trito calle, notârit iter.
Et licet explorem prætensis obvia palmis,
Et vitem obstantes tubera dura, petras.
Vix satis inceptos ausim producere cursus,
Sed retinent timidum noxque dolusque gradum.
Lassus vt ignotâ cùm fors regione viator
Opprimitur nebulâ præcipitante diem:
Nullaque iam toto collucent sidera Cœlo,
Nec propè sunt villæ, rustica tecta, casæ;
Nullaque signato callem notat orbita sulco,
Vlla nec humano semita trita pede;

UVA. BHSC. BU 08492

Nec ſcit, an in ſyluas, an eat ruiturus in vndas,
Longius inceptam, ſi paret ire viam:
Tum validis mutos compellat vocibus agros,
Si quis aberranti præſtet arator opem,
Vtque vel è ſtabulis, tacitisque quis audiat antris,
Ingeminat longos, terque quaterque ſonos.
Omnis at in ſurdas clamor volat irritus auras,
Nullaque Paſtoris verba remiſſa ſonant.
O quis in his tendat mihi ſtamina fida periclis!
Quis Deus, in tanta, ſit mihi nocte Pharos?
Iſacidas quondam per inhoſpita regna vagantes,
Inſolitas docuit clara columna vias:
Stella comes monuit Nabathæos lumine reges,
Paruaque Bethlemiæ duxit in antra domus.
Quin recreant trepidos, fratrum duo ſidera, nautas
Tu quoque mî gemini Caſtoris ede facem.
Gnoſis aberrantem revocauit Theſea filo,
Seſtaque Leandro fixit amica facem.
Ecce ego ſum Theſeus, vice tu mihi ſis Ariadnes,
Cumque ero Leander ſis vice Seſtiados.
Aſpicis vt multi, vaga turba, per auia currant,
Et ſuus huc, illuc, quemlibet error agat?
Hic cadit ignota præceps Regione viarum,
Ille vago cœcum tramite verſat iter:
Hic celerat curſus; hic paſſu deſidet lentat;
Sæpius ille ſuos, fertque, refertque gradus:
Hic diuerſus abit; lateri comes ille propinquat;
Hic Comitis ductu fallitur, ille ſuo;
Perpetuos aliquis veſtigia flectit in orbes;
Alter in obliquas voluitur vſque vias:
Hic ratus ad certam curſu ſe tendere metam,
Decepto repetit limina prima pede:
Denique in errorem facto ruit agmine vulgus,
Quodque tenere decet, vix tenet vllus iter.
O vtinam, recto tendat mea ſemita ductu,
Nec fraus decipiat tramitis vlla gradum!
Qualis at excuſſo fugit irrevocabilis arcu,
Dum volat ad certum miſſa ſagitta locum:
Talis inoffenſo feſtinet limite curſus,
Quâ tua nempe mouent tendere iuſſa, viâ.
Eſto igitur, mea lux quoties iaculabere, neruus;
Quemque petes, iaculis, lex tua ſancta, ſcopus;
Quaque ſcopum cupies certus tetigiſſe ſagittâ,
Illa ego ſim digitis lecta ſagitta tuis.

AVGV-

UVA. BHSC. BU 08492

AVGVSTINVS

in Solit.

Capite 4.

O Domine, qui es lux, qui es via, veritas, & vita; in quo non ſunt tenebræ, error, vanitas, neque mors. Dic verbum, Domine: fiat lux, vt videam lucem, & vitem tenebras: videam viam; & vitem inviam: videam veritatem, & vitem vanitatem: videam vitam; & vitem mortem.

UVA. BHSC. BU 08492

Perfice gressus meos in semitis tuis,
vt non moueantur vestigia mea. Psal. 16.

18.

UVA. BHSC. BV 08492

III.

Perfice gressus meos in semitis tuis: vt non moueantur vestigia mea. Psalm. 16.

ERgo caduca gradum toties mihi tibia fallet,
Sternet & in planâ pes vitiosus humo?
Aspice qui Cœlis hominum vestigia spectas,
Firmáque fac presso stet mea planta solo.
Instruit implumes pennata Ciconia pullos,
Et docet aërias præpes inire vias
Exemplo volucrem sequitur modo filia Matrem,
Tutáque iam peragit, quod metuebat, iter.
Provocat expansis sobolem Iouis armiger alis,
Et iubet insuetas sollicitare plagas.
Mox præit, & pleno se iactat in aëre lapsu,
Remigio soboles subsequiturque patrem.
Dum primùm ignotas tentat puer inscius vndas,
Corporis inductum subere fulcit onus:
Mox opis oblitus, flumen sine cortice tranat,
Flumen inexperto sæpè sed ore bibit:
Sæpius at doctis vbi plauserit æquora palmis,
Ducit in immenso brachia tuta salo.
Aspice, qui Cœlis hominum vestigia spectas,
Aspice quâ nobis arte leuetur iter:
Sustineor fragili puerilia membra cuculi,
Quæque vehunt socias ipsa propello rotas.
Nempe tripes baculi sic stipite nititur ætas,
Quique senem vectat, à sene fertur equus.
Nec tamen ambiguis malè decipiare querelis;
De pedibus, tecum, nulla querela meis.
Nec vitio plantæ; vitio neque crura laborant;
Saxa per & salebras tibia nostra salit.
Non ego pennipedi dubitem certare Camillæ,
Iste per intactas quæ pede, fertur, aquas.
Quod queror, est animi vitium lacrymabile nostri,
Qui, quibus incedat, languidus est pedibus.

UVA. BHSC. BV 08492

Heu iacet afflictis, affectibus omnibus æger!
(Hei, quibus inceſsit, nempe fuêre pedes)
Si quod iter, quamuis breue ſit, virtutis eundum eſt,
Mens mihi ſit minimæ laſſa labore viæ;
Crura forent fragilis veluti tua, Nyle, papyrus,
Quæque ruit motâ canna paluſtris aquâ.
Rarus, at immodicus quandoque reſuſcitat ardor,
Et pede fulmineo ſtringere cogit iter:
Sed bene vix cœptum, currendi extinguitur ardor,
Lampadis vt magno flammula parua Noto,
Ne tamen ignauis videar ſegneſcere plantis,
Promoueo tardos pigra ſubinde gradus.
Aſt mea tunc, caueam quiſquam veſtigia ſeruet,
Ne puter immodicis ebria facta ſcyphis.
Scilicet in partes ita tibia claudicat ambas,
Semipedis claudi pes vt hiulcat iter:
Nunc volo, nunc nolo, nunc æſtuo, nunc langueſco,
Nunc ſtupet vt rigido mens religata gelu!
Impatiens igitur, cœpti ſine fruge laboris,
Sæpè viæ medio, laſſa retento gradum.
Sed neque, quâ languens ſtatione reſiſtere tento,
Inſtabilem valeo figere firma pedem.
Auferor adverſo velut incita puppis ab æſtu,
Quam neque vis remi nec ſua vela iuuant;
Damnaque ſunt iterum vano redimenda recurſu,
Irritus æterno ſic redit orbe labor,
Nempe catenati, ſic publica corpora, ſerui
Circumeunt toties, pendula tecta molæ;
It mola, perque ſuos rapitur circumvaga gyros,
Sed perit his, quicquid conficit illa viæ.
Heu quid agã! neque ſueta vehi neque currere docta,
Nec pedibus minimas vtilis ire vias!
Magnum iter eſt Cœlo magnis huc paſsibus itur;
Quid faciet lentis noſtra quadriga rotis?
Tu ſpatia ingenti perlaberis ardua ſaltu,
Vaſtaque tergemini crura gigantis habes.
Eôum paſſu, Heſperiumque amplectere mundum,
Sub femur vt Rhodius vela Colonus agit:
Aſt teſtudineo reptat mihi tibia greſſu,
Aut chelys referor, Cancer adunce, tuis.
Quid poſſim igitur ſperem contingere metas,
Quæ metas refugo perdita ſector equo?
O Deus, ambiguos trepidantis perfice greſſus,
Vincat & applauſis noſtra quadriga rotis!

AM-

UVA. BHSC. BU 08492

AMBROSIVS

de fugâ ſæculi,

Cap. I.

QVis inter tot paſſiones huius corporis inter tantas illecebras huius ſæculi tutum atque intemeratum ſeruare poteſt veſtigium.

UVA. BHSC. BU 08492

Confige timore tuo carnes meas, a iudicijs enim tuis timuj Psal. 118

UVA. BHSC. BU 08492

IV.

Confige timore tuo carnes meas, à iudiciis enim tuis timui.
Pſalmo 118.

LIttera prima rudi quondam inculcata inuentæ,
Fertur ab antiquis, Numinis eſſe Timor:
Certaque non aliâ Sapientia diſcitur arte
Si quâ fides verbis, Nate Dauide tuis.
Hoc quoque noſtra fuit formata puertia ludo,
Doctaque ſidereas mens trepidare minas.
Semper at heu! tantis ſtupuit mens cœca tenebris,
Vt neque, quod toties audiit, Alpha ſciat.
Triſtibus Orbilij plectenda ignauia ſceptris,
Poſt malè tot poſitos, nil didiciſſe, dies!
Et pueri ferulis ſegnes Elementa docentur,
Quæ leuis aſſequitur ſedulitate labor;
Aſpiciunt nigras Cadmi bis, térve puellas,
Aſpectasque vocant, nomine quamque ſuo.
Et licet atrato ſit par color omnibus ore,
Signa tamen faciem propria quamque notant.
Cur ego quod teneris Infantia combibit annis;
Diſcere non etiam tempore poſſe puem?
Plurima ſunt, nullo penitus mihi docta Magiſtro,
Cur diſci nequeat, arte iuuante, Timor?
Ah pudet! en timeo, quæ contemniſſe decebat:
Non timeo, iuſtos quæ meruêre metus.
Flagitium, minimo timeo committere teſte,
Non timeo facinus, teſte patrare Deo.
Ne corpus perimant, medio de nocte latrones,
Nil metuens Animæ certa pericla meæ.
Nempe fugit pictæ ſic paſſer imagine laruæ,
Illita cui viſco virga timenda fuit.
Sic tremit aſpectæ ceruus formidine pennæ,
Nec tremit obſtantes, agmina rauca canes;
Sic quoque, Marmaricæ trepidat leo terror arenæ,
Et cadit in tenſas, territus igne, plagas.

UVA. BHSC. BU 08492

Heu ! premit humanas furor hic caligine mentes,
Fulgetras metuunt, fulmina nulla pauent.
Subiicitur pedibus nigri metus omnis Auerni,
Creduntur ſtygii fabula ficta foci.
Scilicet, abiecto leue fit ſcelus omne timore,
Sed grauis inſequitur pœna Timore, ſcelus.
Flagitiis demum incipiunt trepidare peractis,
Ante ſcelus, nullus pectora terror habet.
Tum pauor heu madidis mentem ſudoribus angit,
Et læſi ante oculos Numinis ira redit,
Tum ſubitus ſtrato vigiles Timor excutit artus,
Propria tum vacuos terret imago choros.
Si ſtrepitum moti dederit mus ſtramine lecti,
Creditur è ſyluis exiluiſſe leo.
Nocte leuis quaſsâ ſi murmuret arbore ventus,
Horreſcunt rigidæ, fronde ſonante, comæ,
Quid faciant, ſubitis ſi fulminet ignibus æther,
Aut ſonet adhereo grandior axe fragor ?
Pectora cœleſti ſtupeant perculſa tumultu,
Et flammâ metuant diſsiliente peti.
Tunc terrent auræ, tunc terrent ſcilicet vmbræ,
Augurioque notant omnia ſigna necem.
Quin etiam nemorum nocturna ſilentia terrent,
Ipſaque ſe ſontem mens furiata timet.
En quantum miſeris pœnæ, mens conſcia donat ?
Ipſe in ſeſe animus verbera tortor agit.
Heu quoties ſtygii, turbato in Cæſare, manes;
Pharſalici quoties emicuiſtis agri !
Sæue Patris vindex, furiis agitaris; Oreſte,
Vmbra trucidatæ viua Parentis erat.
Mœſte colubrifera Pentheu laniaris Brynni,
Vindicat hoc læſos verbere Diua Deos.
Nulla reos animos agitat magè dira Tyrannis,
Quam teſtem aſsidue pectore ferre ſuum.
O Deus ! ô confige tuo mihi corda timore !
Ne peccem, furor hâc cuſpide noſter eget.
Vtilis ante ſcelus Timor eſt qui frena gubernet,
Qui timet admiſſo crimine, ſero timet.

BER-

UVA. BHSC. BU 08492

BERNARDVS

Serm. 29.

PRudenter ſagittari, & impugnari ſalubriter poſtulat ſanctus, cùm dicit in oratione: Confige timore tuo carnes meas. *Optima* Timor *iſte ſagitta, qui conficit & interficit carnis deſideria, vt ſpiritus ſaluus ſit.*

UVA. BHSC. BU 08492

Auerte oculos meos ne videant vanita-
tem Psal. 118.

20.

UVA. BHSC. BV 08492

V.

Averte oculos meos, ne videant vanitatem. Pſal. 118.

PErvigilant geminæ celſo mihi vertice ſtellæ,
Queis eſt perpetuis munus in excubiis.
Nec tamen errantes neque poſſum dicere fixas,
Sed meritò, duplex vtraque nomen habet.
Errat ab officio vaga ſæpiùs vtraque iuſſo,
Vtraque docta ſuum fixa tenere locum.
Motibus ambæ agiles, fixæ ſtationibus ambæ,
Quod genus hoc ſtellas Oedipus eſſe putet?
Vos, oculi; vos, conſpicuæ duo lumina frontis,
Sidera vos eſtis, quæ mihi bina micant.
Vos, quibus in celsâ ſtatio data pervigil arce,
Excubat vt ſummâ lucida flamma Pharo.
Aut qualis ſpeculâ ſeruans ſpectator ab altâ,
Quæque propinqua, videt; quæque remota, videt.
Non tamen, vt trepidis qui lucent nauibus ignes,
Vos mihi tam fidâ lampade fertis opem:
Flamma regit nautas, dum flammam tæda miniſtrat,
Aut flammam retrahant quæ poſuêre manus;
Vos (velut excuſsis rapidus ruit axis habenis,
Frenaque qui rupit durior oris equus)
Quò lubet, indomitum differtis in auia curſum,
Iam nullâ Domini lora regente manu.
O oculi! ſcopuli titulo meliore vocandi!
Heu quibus alliſæ tot periêre rates!
Dina peregrinas virgo viſura puellas;
Mater depoſitâ virginitate redit.
Rex videt Vriaden nitido ſemel amne lauantem,
Illa, Cupidineas vibrat ab amne faces.
Pulcra Duci Aſſyrio dum comit Iuditha formam
Aſſyrium truncat Iuditha compta Ducem.
Forte ſenes niueam ſemel aſpexêre Suſannam,
Ambo ſenes oculis interiêre ſuis.
Non tot, ad infames, dura Acroceraunia, cautes,
Hyppotadæ laceras contudit ira rates.

UVA. BHSC. BV 08492

Non tot, inexpletis fera faucibus vnda Maleæ,
Scyllaque veliferas hauſit auara trabes.
Quis pia nunc igitur non laudet fœdera Iobi,
Quæ cum luminibus ſanxerat ille ſuis?
O oculi! ô quanto vos tutius illa revulſit,
Democriti, propriis dextera magna cauis!
Quam bene, Chriſtiadum quoque nobile Lucia, nomen,
Extrudit intrepidâ lumina bina manu!
O oculi! ô ſcopuli! crudelia, barbara, ſaxa!
Saxa, quibus magnæ tot cecidére Animæ!
Quàm malè commiſſo geritis pro munere curam:
Ad mala quos toties ſenſimus eſſe Duces!
Scilicet hac vobis, capitis cuſtodia lege,
Præcipuæque arcis credita cura fuit:
Vt rectos hominum vultus, ſublimiaque ora
Digna Polo, bruta deprimeretis humo.
Quin potiùs Superis mentes attollitis oris,
Hasque ſuper terras, Oceanumque ſuper?
Stellarumque ſuper, mundique volubilis orbes,
Denique quicquid habet, Lunaque, Solque ſuper?
Illius, ô oculi! ſpectacula pulcra theatri,
Materies, veſtris luſibus apta foret.
Putre ſed æternis cœnum præponitis Aſtris,
Omnis & in terras pronior iuit amor.
Quid faciam? abruptis oculi regnatis habenis,
Iam frenum indociles imperiumque pati.
Obde, Deus, piceas oculis erronibus vmbras,
Aut ſuperiecta lumina claude manu.

AV-

UVA. BHSC. BV 08492

AVGVSTINVS

Soliloq.

Capite 4.

VÆ cæcis oculis quite non vident, Sol illuminans cœlum & terram! væ caligantibus oculis, quite videre non possunt! Væ avertentibus oculis, vt non videant veritatem! Væ non avertentibus, vt videant vanitatem!

UVA. BHSC. BU 08492

Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis, vt non confundar! Psal. 118.

21.

UVA. BHSC. BU 08492

VI.

Fiat cor meum immaculatum in iuſtificationibus tuis, vt non confundar! Pſal. 118.

SI tibi me gratam facie fore, ſponſe, putarem,
Nulla mihi prior hoc cura labore foret.
Primaque de nitidis cautela coloribus eſſet,
Altera, deformes ore fugare notas.
Nullaque deficerent medicandis vultibus arma,
Multa ſed omnigenas pixis haberet aquas.
Multaque compoſitos celaret capſa colores,
Quæque nouant vetulam picta venena cutem,
Lanaque purpurei madefacta rubedine fuci,
Cretaque montanas vincere nata niues.
Et nitri rubra ſpuma, & pinguia poppæana,
Quæque cutis maculas, Halcyonæa, necant.
Denique quicquid id eſt, quo tingitis ora, puellæ,
Ah nimium formæ gens ſtudioſa tuæ!
Tunc quoque corrigerem ſpeculo cenſore lituras;
Ore nec in toto menda notanda foret.
Sique ſupercilii pilus vnus abeſſet ab arcu,
Vnicus ecce pilus, vociferarer, abeſt.
Si color inficeret vitiatos decolor orbes,
Luminibus color hîc, vociferarer, obeſt.
Si nimis adductam conuolueret area frontem,
Quæ mihi ruga cutem, vociferarer, arat?
Nempe vel exiguo metuam te lædere næuo,
Vlla foret formæ ſi tibi cura meæ.
Vnaque, quæ tumidum faceret verrucula cliuum,
Hæc foret offenſæ cauſſa putata tuæ.
Atque ita de minimis audirer dicere mendis
Diſplicet hæc ſponſo fortè litura meo.
Noſtro igitur reliquus ſi quis decor abforet ori,
Eximeret vitium factus ab arte decor.
Cæſariemque alto ſtruerent tabulata capillo,
Staret & in volucri plurima gemma comâ.

Aure

UVA. BHSC. BU 08492

Aure duplex gemini pretium penderet Elenchi,
Iret Erythræus colla per alba lapis.
Tumque ego sic faciem, rutilos ita compta capillos,
Auderem ternas vincere quarta Deas.
Sed memini; neque te facies, neque forma lacesit,
Spes capit hæc cœcos inuidiosa procos:
Qui, quid ament, inter phaleras tot, sæpè requirunt;
Quas vbi sustuleris, pars quota Virgo sui est?
Fallitur infido prope, turba leuissima fuco;
Præter & has phaleras, vix quod ametur, habent,
AEquabat niueos par VVisgefortis olores
Nota nimis formæ nomine virgo suæ.
Fiat vt Androgynos setosis hispida malis;
Barba, rogat, teneras, vestiat hirta genas.
Lucia sydereis, ceu fax, lucebat ocellis,
Cunctorumque oculis, Lucia, sidus erat.
Ne male luceret, mea lux, extinguere, dixit;
Fodit & impactâ lumen vtrumque manu.
Læserat egregio multos Euphemia vultu,
Fecerat & roseis vulnera multa labris;
Vt fieret mutilo, fœdoque inamabilis ore;
Abscidit ense duas, bina labella, rosas.
Maxima de facie verus præconia rumor,
Deque tuis dederat Andragesina genis:
Non poteras veram falsi convincere famam,
Quod poteras, facta est per tua vota, breuis.
Sponse, peregrinæ non carperis igne figuræ,
Nec bene crispatæ falleris arte comæ:
Cor tibi labe carens, tibi cor sine crimine, cordi est;
Obstet & vt facies, cor tibi, sponse, placet.
O vtinam mihi cor nullis infame lituris
Flagitii purum suspicione vacet!
Tum secura tui mihi mens gestiret amoris,
Nec mea delicceret conscius ora pudor.

HVGO

UVA. BIISC. BU 08492

HVGO DE S. VICT.

in Arrha Animæ.

O Maculæ fœdæ, & turpes quid tã diu hæretis? Abite, discedite, & ne præsumite amplius oculos dilecti mei offendere.

VII.

UVA. BHSC. BV 08492

Veni dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis. Cantic. 7

22.

UVA. BIISC. BU 08492

VII.

Veni dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis.

Cant. 7.

IAm satis vrbanas, mea lux, habitauimus ædes.
Quin semel in virides exspatiamur agros?
Tuta quidem validi circumdant oppida muri,
Portaque ferratis non caret vlla seris:
Est tamen in patulis, quid nescio, tutius hortis
Quod nusquam in clausæ mœnibus vrbis habes,
Magnificis turgent vrbana palatia tectis,
Multus & hic celsâ cuspide surgit apex.
Nescio quid melius tamen illa mapalia spirent,
Rustica quæ tenui stramine canna tegit.
Quid dubitas, mea lux, quin, quàm procul vrbibus agri,
Tam procul agrestum distet ab vrbe quies?
Fabula cantatur vatum notissima lusu,
Ad benè fallendas fabula ficta vias:
Et facit ad rerum modò quas tractauimus, vsum;
Si lubet, auditu decipiemus iter.
Rusticus vrbanum tecto mus paupere murem,
Fertur & appositis detinuisse cibis.
Musque epulas muris ridens vrbanus agrestis,
Hæc tua si mensa est, sat mihi ruris, ait.
Mox vice conuersâ, mus Rusticus iuit in vrbem,
Vrbico in hospitium mure vocante suum:
Magnaque cum tanto minor esset mensa paratu,
Vt sonuêre fores mensa relicta fuit;
Et propè deprenso conuiuâ expalluit hospes,
Turbatique suum, vix reperêre cauum.
Rusticus ast animo sensim cum voce recepto,
Corripuit celerem Musculus vrbe fugam:
Et procul è cliuis oculos ad mœnia torquens;
Quàm meus his præstat mœnibus, inquit, ager!
Iam satis vrbanas, mea lux, habitauimus ædes,
Vrbe volant strepitus, rus colit alta quies.

Si

UVA. BHSC. BU 08492

Si memor es (ſubeat tibi pars lautiſsima vulgi)
Quiſque ſuburbanum rus prope ciuis habet;
Cùmque ſuam aſsidue commendet quilibet vrbem,
Re tamen, ipſa magis rura, placere docent.
Quin, quorum imperiis vrbes, arcesque reguntur,
Anxia ſecuro pectora rure leuant.
Et magis hic puri libertas aurea Cœli,
Quam laqueata, domi, marmore tecta placent.
Nec quæ centeno ſinuat ſe porticus arcu,
Lenit, vt ambiguos paruula villa, metus.
Iam ſatis vrbanas, mea lux, habitauimus ædes,
Quin ſemel in villis degimus, aut in agris?
Eſt mihi fontanis circumdata vallula riuis,
Villula, quâ nuſquam cultior vlla vret.
Seu cœli ingenio, ſeu fertilis indole terræ,
Aptaque vicini commoditate loci.
Huc mea lux, paucis tantum ſi veneris horis,
Oblitus patriæ protinus vrbis eris.
Tumque ego, ceu tacita turtur meditatus in vmbrâ,
Libera, colloquiis, Sponſe, vacabo tuis.
Et procul à populis procul vrbibus atque tumultu
Optatâ toties, ſola, quiete fruar.
Aud et hic nullus quæ mutua verba loquemur,
Noſtraque qui turbet otia nullus erit.
Quique notet noſtros, nemo metuendus, amores,
Tetricus hic nullum ius ſibi Cenſor habet.
Tunc mihi tu promes ſecretis intima fibris
Quæque iuuent animum verba cupita meum.
Tunc ego, ſim quantâ dicam tibi, ſaucia flammâ;
Quæque licet ſimules, dicta placere, ſcio.
O ſemel optati micet hæc mihi ſideris aura;
Quam fortunato lux erit illa die!
Iam ſatis vrbanas, mea lux, habitauimus ædes,
Noſtra ſit exiguo tempore, villa domus.

HIE-

UVA. BHSC. BV 08492

HIERONYMVS

Epist. I.

ad Heliod.

QVid agis? quãdiu te tecto-rum vmbræ premunt? qu ã-diu fumosarum vrbium carcer includit? Crede mihi, nescio quid plus lucis adspicio, libet sarcinâ corporis abiectâ ad purum æthe-ris evolare fulgorem.

UVA. BHSC. BU 08492

Trahe me, post te curremus in odorem vnguentorum tuorum Cantic. 1.

23.

UVA. BHSC. BU 08492

VIII.

Trahe me post te, curremus in odorem vnguentorum tuorum.

Cant. I.

ASpicis vt iaceant ſtrati ſine viribus artus,
Nec ſim qualis eram, ſola ſed vmbra mei?
Vix traho pertæſæ faſtidia terrica vitæ,
Ipſaque ſunt oneri languida membra ſibi.
Laſſa iacet capitis nimio ſub pondere ceruix,
Sarcina ſuntque manus, ſarcina ſuntque pedes;
Aſsiduæque nouam quærunt iactata quietem,
Nec ſcio quo tandem foſſa locare ſitu.
Surgere nunc meditor, nunc laſſa recumbere ſtrato;
Nunc nixum cubito ſuſtinuiſſe caput.
Nunc lubet inverſo, nunc ore cubare ſupino,
Nunc aliud lateri ſubſtituiſſe larus.
Cumque tori cunctas peragraui languida partes,
Quilibet ex æquo diſplicet vſque locus.
Heu! quid agã, grauis ipſa mihi, languensq; iacensq;
Teque volens curſu, non tamen apta, ſequi?
An fugis & mediis morientem deſeris agris,
Nec mora tanta datur dum comes ire queam?
AEger ita in Libycis, à milite, miles arenis
Deſeritur, ſubitæ cùm data ſigna fugæ;
In triuiis genitrix ita proiicit impia natum,
Quem lactare pudor, pauperieſve vetat.
Tende manum, noſtrique pius miſerere doloris;
Tende manum refugo vel pede ſiſte gradum.
Troica Dardanius cùm Pergama cingeret ignis,
Quiſque ſenem rapuit filius igne patrem.
Trans mare defeſſam fert nata Ciconia matrem,
Suſtinet hinnulei Cerua natantis onus.
Tu ſolam ignotis, fugitiue, relinquis in aruis,
Nec finis hoc humeris ponderis eſſe tuis?
Quamquam ego vel fieri tibi ſarcina tanta recuſeni,
Si modo vel leuiter traxêris, ipſa ſequar.

UVA. BHSC. BU 08492

Et ſequar & curram, rapiarque ſimillima vento,
Languida funeſto quæ modò ſtrata ſolo.
Nec quibus inuitam, cogas, opus enſe, vel armis;
Sponte nec iniecto, libera, fune ſequar.
Traxit ad impulſæ querulos teſtudinis ictus,
Cum ſyluis Geticas Trax Cythariſta feras:
Traxit & attonitæ ſyluæque, feræque ſtupebant;
Sic fide, ſic filo, ſe potuiſſe trahi.
Non ego Byſtonij mouear teſtudine Vatis,
Nec trahar Aoniæ voce ſonante lyræ.
Quemque ſui rapiunt ſenſus, ſua quemque voluptas,
Se ſuit hic oculis, auribus ille capi.
Non ego luminibus, non auribus otia venor;
Noſter Achæmenij languor odoris eget,
Lux mea, rorilegis halat tibi ſpica capillis,
Manat odoratæ Palladis imbre caput.
Vda Palæſtino fragrant tibi tempora nardo,
Myrrhaque de madidis ſtillat odora labris.
Efflat Orontæi tibi graminis halitus auras,
Verbaque Panchæo ceruix tibi ſudat oliuo,
Albaque Panchæo ceruix tibi ſudat oliuo,
Aſſyrioque humeros rore pervngit Onix.
Et manus Ambroſiis pluit vtraque roſcida guttis,
Et digiti Libycæ germina meſsis olent.
Denique quicquid olent conchis vnguenta Sabæis,
Balſama quidquid olent, hoc metus halat Amor.
Nec ſolùm Aſſyrijs quæ ſudant balſama ramis,
Nataque odorifero thura Sabæa ſolo:
Fragrat Orontæis hic ſpica ſuauior herbis,
Guttaque Panchæis nobilior lacrymis.
Nempe tuo qualis, Baſiliſſa pudica, cubili,
Qualis odor thalamo, Cæcili, caſta, tuo;
Aut qualis, cùm Dorotheæ pennatus Ephebus
Attulit hybernas germina verna roſas;
Aut Nazareni genæ qualis cùm Virginis ædem
Sparſit Ieſſæi floris anhelus odor;
Denique Diuorum qualis cùm gemmea ſtillant
Indigetum liquidis amphitheatra crucis.
O ſemel has liceat mihi ducere naribus auras!
Quæ modo languebam, ſana repente ſequar.
Multaque currentem ſociarum turba ſubibit,
Vt glomerat ſocios vecta columba greges.

GILB.

BIBLIOTECA DE LA UNIVERSIDAD
UVA. BHSC. BU 08492

GILB. in CANT.

Hom. 19.

TEnax eſt funiculus amor; amor affectuosè trahit, cui eſt idipſum alloqui, quod eſt allicere: nihil amoris tenacius vinculo, nihil trahentius.

UVA. BHSC. BV 08492

Quis mihi det te fratrem meum, sugentem vbera matris meæ, vt inueniam te foris et deosculer te et iam me nemo despiciat Can. 8.

24.

UVA. BHSC. BU 08492

IX.

Quis mihi det te fratrem meum ſugentem vbera matris meæ, vt inveniam te foris, & deoſculer te, & iam nemo me deſpiciat. Cant. 8.

QVis cumulet patrias tanto mihi ſtemmate ceras
Frater vt ad fratres annumerêre meos!
Non tamen hoc facio pro ſtirpis imagine votum;
Nulla mihi augendi ſanguinis ambitio eſt.
Stirpe licet noſtrâ ſanguis tibi vilior eſſet,
Optarem fratrem te tamen eſſe meum.
Non pubente quidem vernantem flore iuuentæ,
Prima cui roſeas veſtiat vmbra genas.
Sed puerum, toto qui nondum vixerit anno,
Lactis adhuc mater quem mea paſcat ope.
Quique, ego quas ſuxi, paruo trahat ore papillas,
Inſideatque illos, quos ego ſæpe, ſinus.
Hoc ego vel ſimili cupiam te corpore fratrem,
Si fueris maior, non ego te cupiam.
Quin igitur noſtris, mea vita renaſcere ſæclis,
Vt videam cunas, puſio parue, tuas?
Et niſi fallor, habent pueri quid amabile mores,
Quoque carent iuuenes, virque ſenexque carent.
Vtque ſuam quæuis laudem ſibi vindicet ætas,
Ille tamen pueros ſcilicet ornat amor.
An dubitas, aliàs puerili puſio vultu,
Ipſe Deum domitor, paruulus eſſet, Amor?
Nen niſi quod reliquis, magis hæc ſit amabilis ætas,
Nullaque ſit tantum, quæ, quod ametur, habet.
Hæc quoque, cur voueam puerum Te cauſſâ coëgit.
Crediderim, puero quod mage poſſe frui.
Quin igitur noſtris, mea vita, renaſcere ſæclis,
Vt videam cunas [illegible] puelle tuas?

Tum

UVA. BHSC. BU 08492

Tum mea, ceu nato, quoties daret vbera Mater
Parue, Tui toties copia prompta foret.
Prompta foret noctuque, diuque, domique, feriſque,
Et ſine ſollicito copia multa metu.
Quin igitur noſtris, meâ vitâ renaſcere ſæclis,
Oſculer vt cunas parue puelle tuas.
Caſta, ſoror paruo quæ porrigit oſcula fratri,
Oſcula deriſor carpere nemo poteſt.
Et licet illa frequens ſpectauerit oſcula teſtis,
Illa tamen teſtis carpere nemo poteſt.
Et licet inceptas ſtiterint hæc oſcula voces,
Semper habent iuſta oſcula caſta moras.
O bona, quæ noſtris faueant ita Numina votis,
Teque velint fratrem ſic ſemel eſſe meum!
Naſcere parue puer, fraterque admitte vocari;
Omnia te mundi vota, precesque petunt.
Quid præ lætitiâ, facerem tibi, paruule frater?
Ah! præ lætitiâ, quid tibi non facerem?
O quoties vetitis furtim deprenderer horis,
Pervigil, ad cunas, nocte ſtetiſſe tuas!
Quot tibi ſeruitiis ſoror obſequioſa, ſtuderem,
Fortè vel officiis facta moleſta meis.
Nempe dato quoties depelleret vbere mater,
Depulſum geminis exciperem manibus;
Aut quoties tepidâ geſtare iuberet in vmbrâ,
Geſtarere vlnis ſarcina grata meis.
Aut quoties blando dare languida lumina ſomno,
Somniferis caneret vox tibi noſtra modis,
Ipſaque, cùm digitos cunis adhiberet agendis,
Ilicet hoc à me præriperetur opus.
Mox vbi te noſtræ concrederet anxia curæ,
Diſcedensque, mihi diceret; eſto vigil:
Excubiis, ſoli prope Te mihi; parue, relictis,
Quàm facerem votis libera frena meis!
Continuò, tacitè, volo de fronte reducto,
Explerem aſpectu lumina noſtra tuo.
Inque tuo, fixis hærens obtutibus, ore,
Vterer oblati commoditate loci.
Et citò ſubiicerem capiti, colloque ſiniſtram,
Apprimeretque meo Te mea dextra ſinu.
Et tibi vis tactis furarer baſia labris,
Baſia ſic ſomno non nocitura tuo
Quin igitur noſtris; mea vita renaſcere ſæclis,
Vt ſemel optatas ſuauiter ore genas?

Mox

UVA. BHSC. BU 08492

Mox, vbi lactanti ſenſim tibi creſceret ætas,
Primaque diſcenti verba docenda forent ;
Diſcenti cuperem fieri tibi, parue, Magiſtra,
Blæſaque, truncatis verba præire ſonis :
Cumque geri alterius nolles modo grandior, vlnis,
Auſus arundineo currere ſolus equo,
Inſtruerem ſtabili veſtigia figere greſſu,
Membraque conſtanti firma locare pede.
Tumque moleſto aliquod ſi offenderet obice ſaxum,
Tutus in extenſas exciperêre manus
Quin tua ſæpè velim falli veſtigia laſſa,
Lapſus vt amplexu ſuſtineare meo.
Nec tanti pretium peterem mihi grande laboris,
Suauiolo pretium ſolueris omne tuo.

BONAVENTVRA

Soliloq. Cap. 1.

IGnoraui quod tam ſuauis, ô bone IESV, *eſſet tuus amplexus, tam honeſtus attactus tuus, tam delicioſus conuictus tuus: cùm enim te amauero, munda ſum; cùm accepero, virgo ſum.*

UVA. BHSC. BU 08492

In lectulo meo per noctes quæsiui quem diligit anima mea. quæsiui illum et non inueni. Cantic. 3.

25.

UVA. BHSC. BU 08492

X.

In lectulo meo per noctes quæsiui quem diligit anima mea, quæsiui illum, & non inueni.
Cant. 3.

CAsta canunt nostræ suspiria, votaque Musæ,
Nullaque de thalamis vox, Hymenæe tuis.
Vt sua corporibus, sic mentibus est quoque flamma,
Et prope deterior corpora flamma coquit.
Intus in accensis qui mentibus æstuat ignis,
Delicias liquidi solus amoris habet.
O quanto his, Animæ, facibus melioribus ardent!
Oscula quam certâ dantque feruntque fide!
Quàm placidis castas complexibus itur in vlnas,
Quàm sanctæ sociant mutua vincla manus!
Et suus hic etiam torus est genialis amori,
Quæque marital fœdera nexa face;
Casta Cupidineæ sed fœdera nescia tedæ,
Nec, nisi quem cupiat Vesta subire torum,
Sed neque cycnæis hic turget culcita plumis,
Fartaque Amyclæo vellere fulcra tument.
Quo duo tam casti thalamo sociantur amantes
Lectus olorinas non habet ille niues.
Lectulus auspicis tantorum stratus amorum
Mens est lætitiæ pace quieta suæ.
Lectule, pax animæ; cœlestis lectule tedæ;
Pronube sidereis lectule cæte roris!
Tu Sponsi atque Animæ thalamus secretus amãtum,
Solus es ô tantas dignus habere faces!
Hoc ego consueui, meditans, traducere noctes,
Cùm requiem pulso cura sopore negat.
Hoc meus ille; meos rapuit qui primus amores,
Est solitus vigili secubuisse toro.
Et mihi tunc imas vrit fax Dia medullas,
Inque vicem flammis vritur ille meis.

UVA. BHSC. BU 08492

Iunc deſideriis querimur ſine voce loquentes,
Mutaque plus verbis lacryma vocis habet.
At noua quæ ſubiti ſit, neſcio, cauſſa receſſus;
Subvereor, vitio ſit data cauſſa meo.
Nam mihi iam ſpatio plus viſus abeſſe diurno,
Et ſecùs atque ſolet nocte fuiſſe foris.
Hæccine ſigna forent mutati forſan amoris?
Aut illum melior lectulus alter habet?
Hei mihi, quàm miſeris ea nox fuit acta querelis,
Quæ ſine te, viduâ nox fuit acta domo!
Iam propè conſtiterat medio vaga Cynthia Cœlo,
Altaque ſopierat lumina laſſa quies;
Cùm mihi viſa tori pulsâ vox dicere ſpondâ;
Surge, parat thalamo ſponſus abire tuus.
Suſcitor, & piceos oculis detergeo ſomnos,
Impoſitum cubito ſuſtineoque caput:
Et deſolatas implens vlulatibus ædes
Sollicitâ, dormis lux mea? voce rogo.
Hei mihi! reſponſum nullum dedit ille roganti,
Fugerat è thalamis tranſuga nempe meis.
Protinus accenſo reperi veſtigia lychno,
Quæ cuperem numquam viſa fuiſſe mihi.
Dic meus, exclamo, quò fugit, lectule, ſponſus?
Perfide, dic meus heu! lectule, ſponſus vbi eſt?
Et vagor, & toto velut amens erro cubili,
Vt tua te vidua luxit Alexi, domo.
Quos ego tunc animo ſenſi efferuere tumultus,
Cygnæus fuerat Pax cui fida torus!
Quæ mentem ſubitò inſanæ vertêre procellæ,
Inſolitam dubiis pandere lina Notis!
Quàm ſterili iacuit damnatum pectus arenâ,
Dia cui æthereis vena ſcatebat aquis!
Iam grauidos labor eſt oculos attollere cœlo,
Oraque diuinâ ſoluere laude, labor.
Iam neque ſacra valent priſcæ in certamina vires,
Quæ modo luſus erant prælia, facta dolor.
Scilicet optatâ dum felix vterer aurâ,
Aurea molliculus Pax mihi lectus erat,
Tunc, vt inexpertis Tiro temerarius armis,
(Omnia qui linguâ prælia victor agit)
Optabam rabidis caput obiectare Tyrannis,
Aut animam pulcrâ fundere poſſe nece.
Tunc & Apolloniæ mihi credita flamma, roſetum,
Tunc rota Coſtiadæ Virginis, eſſe trochus;

Viſa-

UVA. BHSC. BU 08492

Viſaque ſunt Agathæ gemini, duo vulnera, torques,
Blandaque Blandinæ, Taure, putatus ouis:
Denique barbarici laniena infanda macelli,
Totaque carnificum viſa theatra, iocus.
Nempe erat in calidis tam feruida flamma medullis,
Aurea cum placidus Pax mihi lectus erat.
At ſimul ac ſponſo calor hic abeunte receſsit;
Frigidior Scythico mens mihi facta gelu eſt.
Sic noua, quas zephyris ſpirantibus educat æſtas,
Decoquit immeritas vna pruina roſas.
Lampada ſic tenui Pallas quam nutrit oliuo,
Extinguit tremuli bucca ſoluta Noti.
Ah! malè, te placido quæſhui ſponſe cubili;
Qui Crucis in thalamo reperiendus eras.
Pax mihi lectus erat, Tibi Crux erat aſpera lectus,
Hoc te debueram, quærere, ſponſe, toro.
Lux mea, iam quota Te quærendo perdita nox eſt!
Sed quæſiui, vbi non inveniendus eras.

GREGORIVS

in Ezech.

Hom. 19.

Dilectum in lectulo quærimus, quando in præſentis vitæ aliquantula requie Redemptoris noſtri deſiderio ſuſpiramus. Per noctem quærimus; quia etſi iam in illo mens vigilat, tamen adhuc oculus caligat.

UVA. BHSC. BU 08492

Surgam et circuibo ciuitatem: per vicos et plateas quæram quem diligit anima mea: quæsiui illum et non inueni. Cantic. 3.

UVA. BHSC. BU 08492

XI.

Surgam & circuibo ciuitatem; per vicos & plateas quæram quem diligit anima mea: quæsiui illum, & non inveni.
Cant. 3.

TAndem, serò licet, meus est mihi cognitus error,
Si bene quæsissem, sponse, repertus eras.
Credideram placido somnos te carpere lecto,
Commodus, at video, non fuit ille torus.
Quid faciam? cœptæ pergam dare membra quieti?
Et sine te somnus lumina nostra teget?
Ah, sine te, nequeam solito dare membra sopori,
Aut vllâ, sine te, sponse, quiete, frui!
Non si somniferis invitet lympha susurris,
Lympha cauernoso præcipitata iugo;
Aut nemorum blandis agitata cacumina ventis,
Multaque, quæ syluis garrula cantat auis,
Aut Heliconiadum, Parnassia turba, Dearum,
Aut pater auratæ Delius ipse lyræ.
Nec tua discutiant mihi, Somne, papauera curas,
Humida nec virgâ tempora tacta tuâ.
Noxia nec vigilem quæ sopiit herba Draconem,
Fistula quæque oculos condidit, Arge tuos.
Vix vbi composui luctantia lumina somno,
Rumpitur indomito cœpta dolore quies.
Et nullam accipiunt oculique aut pectora noctem,
Quin mihi, nox etiam creditur vna, decem!
Fingit & assiduè de te, mihi somnia Morpheus,
Nec fugis ex oculis flebilis vmbra meis.
Cur toties igitur somni mihi nocte petuntur,
Si mihi nulla venit, nocte, petita quies?
Eripiat stratis, mediamque vagata per vrbem,
Quò fors aut ratio me volet ire, ferar.

UVA. BHSC. BU 08492

Et circumſpiciens, num forte quis angulus abdat,
Quæram quem propriâ diligo plus animâ,
Quæram porticibus, quæram ſtabulisque, caſisque,
Perque ſemel tritas, ibo, redibo vias.
Nec malè perſpectæ fallet ſpecus vlla latebræ,
Nec quem tranſiero, circulus vllus erit.
Qualis odora canis veſtigia preſſa ferarum
Mersâ nare legens, luſtra, rubosque ſubit:
Aut qualis hiculas Ops errabunda per vrbes,
Aſpicit an flores perdita Nata legat;
Ruraque piniferis veſtigans, auia tedis,
Perſephonen ſtygiis optat adire vadis.
Aut potiùs Solymis qualis vaga Magdala campis
(Cùm flebat Domini marmor inane fui)
Saxa per alta rudesque ruit furiata per agros
Quà dolor ancipitem quà rapiebat amor.
Omnibus vna locis aderat, comes omnibus vna,
Vna ſuper Domini funere multa rogans.
Attica ſic viduo volucris gemit anxia nido,
Luctiſonisque nemus perſonat omne modis:
Et circum, ſupraque volans, nunc ardua ſummo
Vertice, nunc ima pendula fronde ſedet;
Et raptam ſobolem, raptoris & aucupis artes
Heu! conſanguineo nunciat orba gregi.
Haud aliter cunctis luſtraui compita vicis,
Non tamen eſt vllo præda reperta loco.
Infames vici, loca deteſtanda plateæ,
Decepto toties compita trita pede!
Amiſſum in thalamis, foris hic reperire putabam,
Sed malè quæſitus, perditus vſque latet.

UVA. BHSC. BU 08492

AMBROSIVS

De Virg. Lib. 3.

NOn *in foro, non in plateis* CHRISTVS *reperitur. Nõ est* CHRISTVS *circumforaneus:* CHRISTVS *enim pax, in foro lites:* CHRISTVS *iustitia est, in foro iniquitas, &c. Fugiamus ergo forum, fugiamus plateas.*

UVA. BHSC. BU 08492

Num. quem diligit anima mea. vidistis? Paullulum cum pertransissem eos, inueni quem diligit anima mea: tenui eum, nec dimittam. Cantic. 3.

27.

UVA. BHSC. BU 08492

XII.

Num quem diligit anima mea vidistis?

Paullulùm cùm pertransissem eos, inveni quem diligit anima mea; tenui illum, & non dimittam. Cant. 3.

REstat adhuc totâ locus vllus omissus in vrbe?
Aut regio nostro non peragrata pede?
Flammiferis cunctæ facibus luxere plateæ,
Nullaque vel minimæ compita spreta viæ.
Hei mihi! quos vicos, quæ non loca tristis obiui?
Vrbs etiam in tantâ defuit vrbe mihi.
Sed quid in hos frustra iuuat occubuisse labores,
Si sponsum semper quæro, nec invenio?
Ergo domum lacrymans, vestigia retrò ferebam,
Quique rogaretur, nemo viator erat.
Cùm propior portis à mœnibus aufero gressum,
Et vigil ad portas occupat esse cohors.
Ac prior, hîc, dixi, quem diligo fortè latebit;
Et subito, vigiles, reppererintne? rogo.
Illi, cum tacito convertere lumina risu,
Verbaque dentatis reddere falsa iocis.
Et quidam; quisnam ille tuus quem diligis ignis?
Absque suo nosci nomine posse putas?
Parcite, respondi, tam rusticus est mihi candor,
Scire omnes rebar; quis meus esset amor.
Nec mage vel Pyladis notum, vel nomen Orestis,
Neve tuum, Thysbe, Pirame, neve tuum:
Vosque etiam, quamuis, quem diligo, scire negetis,
Scire, nec ignotum posse latere, puto.
Obsecro, dic igitur Custodia pervigil vrbis,
Num meus hac vobis tendere visus amor?

Illo

UVA. BHSC. BU 08492

Ille meus, propriâ quem plus ego diligo vitâ,
Qui quoque me vitâ plus amat ipse suâ.
Dicite, quando abiit? quantillo tempore mansit?
Quaque prehensurum se simulauit iter?
Hac iit aut illac? dextrâ vel forte sinistrâ?
Solus erat? sociis an comitatus erat?
Excubiæ falsis iterum risere cachinnis:
At mihi falsa meas obruit vnda genas.
Transieram: sponsi neque spes super vlla videndi,
Mensque erat in damni mersa dolore sui;
En subito, dum cuncta animo tristissima voluo,
Nullaque, quam tantæ, vota minora spei;
Ille meus, totâ toties quæsitus in vrbe,
Iam non quæsitus constitit ante oculos.
Exilii, mistoque metu perterrita gaudens
Vix potui propriis credere luminibus.
Et, Tene aspicio, mea lux, mea vita? volentem
Dicere, vox hærens faucibus impediit.
Qualis vbi viso coniux inopina marito,
(Quem mendax tulerat rumor obisse diem)
Obstupet, ac visa veluti percellitur vmbra,
Optantemque loqui, pallida facta, fugit.
Nec nisi iam noto reducis fidentior ore,
Audet in amplexus coniugis ire sui:
Tamque veretur adhuc, ne se male credula falsat,
Inque fidem leuior decipiatur amor:
Sic ego, dum trepido rediere in pectore vires,
Teque iterum anxe oculos, sponse, reuiso meos,
Subdubitans, speransque; timensque; & amore fatiscens,
Tune es, quem video, clamor, vel vmbra tui?
Ah sponse! ah non es! non es, quem diligo, non es!
Imò es, quid dubito? numquid es? haud dubito.
O mea lux, video, te nunc video, mea vita;
Nil vltra dubito, lux mea, te video.
Agnoscensque tui vocem præsentis & ora,
Involo in amplexus, sponse reperte, tuos,
Iamque ego te teneo, neque per vaga cõpita quæram,
Ludibrium, vigili nocte futura gregi.
O mea si geminis mutantur brachia vinclis,
Atque manus manicis, compedibusque pedes!
Quàm te complicitis, mea lux, amplecterer vlnis?
Artius amplexu, vitis & vime, tuo.
Artius anguipedum manibus, pedibusque; hederarũ,
Queis obit annosas herba marita domos.

Sed

UVA. BHSC. BU 08492

Sed neque te noſtri laſſent, mea vita, lacerti,
Sæpè nec errantis per tua colla manus:
Longa Tui ſubeat, mea lux, abſentia mentem,
Nec niſi penſari tempore poſſe putes.
Ah citò tam longi quereris compendia damni!
Vix ego iam cœpi, tu ſatur, ecce, fugis.
Non ita diſcedes, non tam citò liber abîbis;
Non niſi pugnando viceris, effugies.

BEDA

In Cant. Cap. 3.

TAntò inſtantiùs inventum tenui, quantò tardiùs, quem quærebam, inveni.

UVA. BHSC. BV 08492

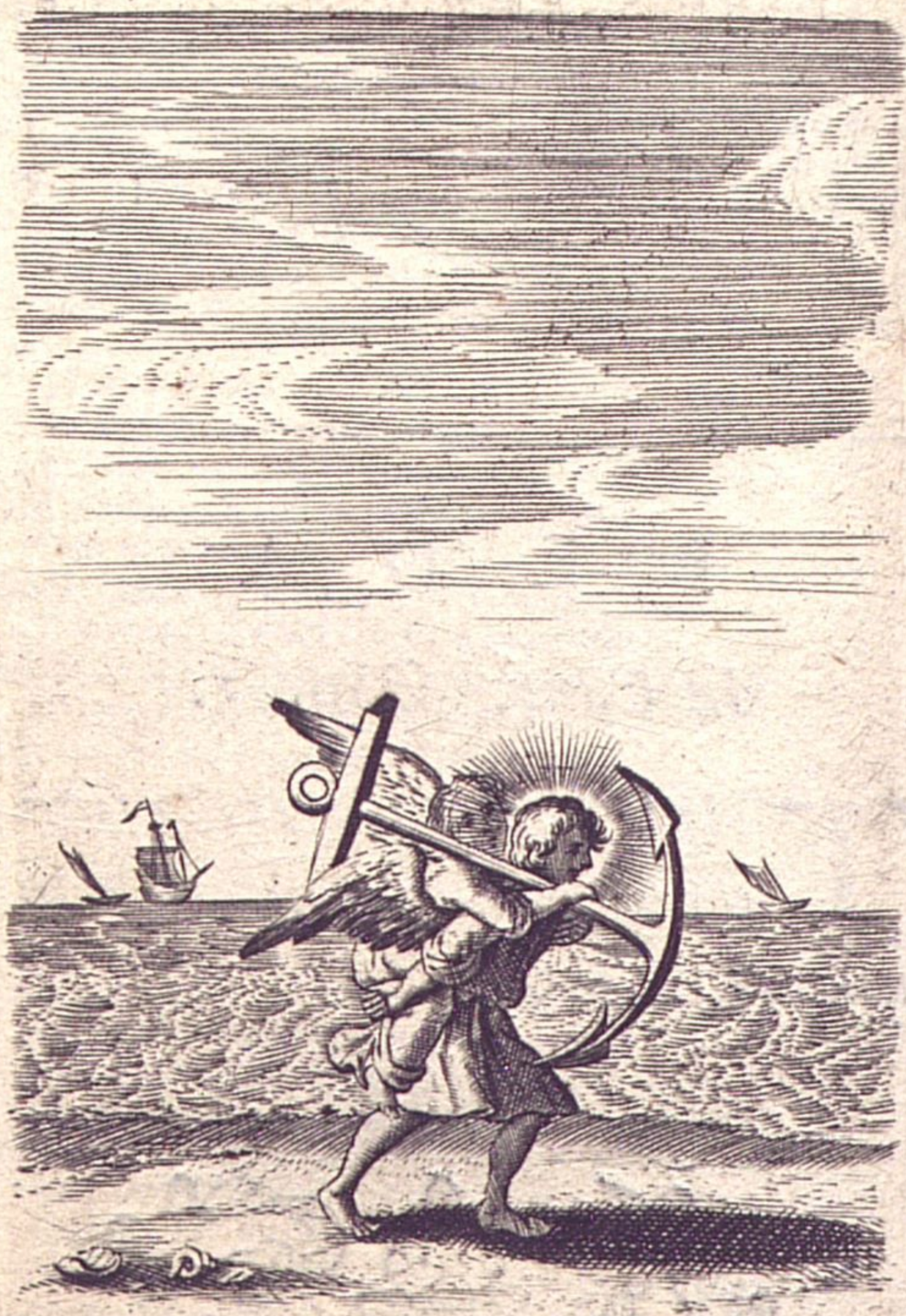

Mihi autem, adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam. Psal. 72.

28.

UVA. BHSC. BU 08492

XIII.

Mihi autem adhærere Deo bonum eſt, ponere in Domino Deo ſpem meam. Pſalm. 72.

QVàm mea per varios vita eſt exercita caſus!
Vt pila percuſſu pulſa, repulſa manus.
Munera belligeri primùm placuere Gradiui,
Armaque, ſpe laudis, ſanguinolenta tuli.
Arma dabant animos, & erat ſpes omnis in armis,
Ceu foret hæc votis meta futura meis.
Sæpè vigil tetricas traduxi cantibus horas,
Et cuſtos ſpeculæ tædia longa tuli.
Nec ſemel admonitu fraus hoſtica prodita noſtro eſt,
Cùm ſignum toties, ore, vel ære dedi.
Addidici ſeptis foſſam producere caſtris,
Et ſude præfixas impediiſſe vias.
Quin etiam ſubitæ faciem componere pugnæ,
Et trepidis animos addere, voce, globis.
Denique non tenuit belli quis certiùs artes,
Militis auxilio ſeu ducis eſſet opus.
Ah, quoties Libycas preſsit pes laſſus arenas,
Et cecidit madidis ſudor in ora comis,
Collaque magnanimus tinxit fumantia puluis;
Nec tamen vnda, ſitim quæ recrearet, erat.
Ah quoties gelidos fluuiorum innauimus alueos,
AEre grauante lumeros, ære grauante caput,
Oraque prenſatos retinebant mordicus enſes,
Nando per obſtantes cùm veheremur aquas.
Bellantem tenuit iam tot me Marſpiter annis,
Principioque pedes, fine merebar eques:
Quoque tegor, decimâ fuit ictus arundine thorax,
Læſaque ſunt totidem caſsis & vmbo locis.
Lethifero cecidit ſonipes mihi tertius ictu,
Criſta quater, galeæ cuſpide, rapta fuit.
Quin animam præceps in aperta pericula miſi,
Dum nimis hoſtili dextera cæde calet.

Nulla

UVA. BHSC. BV 08492

Nulla tamen noſtro tunc ſunt data vulnera tergo,
Omne ſed aduerſo pectore vulnus erat.
Nempe gradum tenui, contra ferrumque facesque,
Telaque, præcipiti grandine plura tuli.
Perque meo factos gladio ſpatiabar aceruos,
Impoſito ſubigens corpora fracta pede.
Quis putet, hoc tantis caput inſuperabile bellis,
Non etiam bellis, vota tuliſſe ſuis?
Heu mihi! poſt partas proprio tot ſanguine lauros,
Poſt tot ad infernos funera miſſa lacus;
Poſt toties meritas gladio victore coronas,
Poſt tot fixa tuo ligna, Gradiue, tholo:
Vna tot egregios deleuit culpa triumphos,
Nec fuit vlla ſuper nominis vmbra mei.
Et grauis in pœnam me diruit ære Tribunus,
Iuſſit & incincto turpiter ire ſago.
Gloria quin odiis popularibus obruta vertit,
Sic cecidit tanto Marte petitus honos.
O vtinam potius pro te, Deus arma tuliſſem!
Non ita caſſa ſuis laudibus arma forent.
Te ſuper, intrepidâ melius ſpe, vota locantur,
Vt fundat trepidas anchora fida rates.
Ergo ſuum Odryſio poſitum ſuſpendimus enſem,
AEraque ſunt curuæ iuſſa valere tubæ.
Tum lucra, tum vigiles, lucro arriſêre tabernæ,
Vnaque Mercurio cura litaſſe fuit.
Tum piper & lanas Lydo reparauimus auro,
Veximus & grauidâ grana, merumque trabe.
Noſtraque Barbaricos tetigerunt lintea portus,
Et ſinus inuectâ vix ſine merce fuit,
Scilicet e minimâ magnum recogere quæſtum,
Maximus hac ſtudii parte triumphus erat.
Creuerat aggeſtis iam denſa pecunia nummis,
Nec domus immenſas arcta tenebat opes.
Claſſis & ambuſtis onerata redibat ab Indis,
Sed perijt, patriis proxima claſſis aquis.
Plurimus implebat tabulas mihi debitor ambas,
Credita periurus debitor eſſe negat.
Ergo velut liquidis ſal creſcit & interit vndis,
Vt creuiſtis opes, ſic periiſtis opes.
O quanto placidos tranquillius exigit annos,
Qui neque lucra cupit, qui neque bella mouet!
Diues Athlantiade, tua linquo negotia, dixi,
Nulla mihi veſtrâ merce redempta quies.

Quid

UVA. BHSC. BU 08492

Quid facerem, toties fruſtrantibus omnia votis,
Marte negante decus, Mercurioque fidem?
Regis in ignotam ſubrepſi nobilis aulam;
Magnaque mox Regi fama relata mei eſt.
Et vocor, & videor, placidoque arrideor ore;
Dum loquor, & pronâ Principis aure fruor.
Neſcio quid fuerit, quod Rex ita cœpit amare;
Non fuit hoc meriti, ſed mage fortis opus.
Seu fuerit virtus, ſeu ſors, ſeu Regius error,
Maximus exiguo tempore creuit amor.
Sæpè diem nocti coniunximus, inque loquendo,
Non fuerat viſus præcipitaſſe dies.
Sæpè domi tacitas luſu traduximus horas,
Vnaque ſæpè foris menſa duobus erat.
Non ita Seianum Latiæ fauor extulit Aulæ;
Clitus Alexandro non ita carus erat.
Commodus haud tantùm potuit tribuiſſe Cleandro,
Aut Conſtantini plus amor Ablauio.
Iamque ſuâ fateor, fauor hic, nouitate placebat,
(Vt prope non ſolitæ res nouitate placent)
Aulaque felicem, felicem turba vocabat,
Quod mihi tanta Ducis gratia parta foret.
Vah! nimis infidis ſubnixa potentia ſceptris.
Quæ minimo fortis turbine verſa ruit!
Ecce, minax tetrices cœpit Rex ducere vultus,
Nec tamen eſt vitio gratia læſa meo:
Hei mihi! cœptus amor, ſubitam ſe vertit in iram,
Hoſtis & è patrio cogor abire ſolo,
Et veteres auxi caſu, noua fabula, faſtos;
Fabula ſic elegis triſtè canenda meis,
Arcadii Eutropius, Stilico rediuiuus Honori,
Et Conſtantini Cæſaris Ablauius,
Clitus Alexandri, Tiberi Seianus imago,
Heu nimis hiſtoriæ vera fuêre meæ.
O Deus! ô quantò tranquillus exigit ænum,
Qui locat in ſceptris votaque ſpesque tuis!

AVGVSTINVS

In Pſalm. 39.

RElinque omnes amores, pulcrior eſt ille qui fecit cœlum & terram.

UVA. BHSC. BU 08492

Sub vmbra illius quem desideraueram, sedi.

Cantic. 2.

29.

UVA. BHSC. BU 08492

XIV.

Sub vmbrâ illius, quem desidera-ueram, sedi. Cant. 2.

FOrs iter ignotas longum meditabar in oras,
Et bona iam cœptæ pars erat acta viæ.
Vtque solet lassus metam spectare viator,
Credebam spatiis pauca decsse mei.
Vt cœpi reliquos metiri prouida passus,
Maius erat medio, quod sumebat iter.
Hei mihi! tum refugæ ceciderunt corpore vires,
Totque, nimis durus, millia visa labor.
Ergo oculos cœlo miserâ cum voce tetendi,
Ferret an hinc aliquis, voce vocatus opem?
Et mihi, quis dixi, dabit hisce sub æstibus vmbram?
Solis ab infesto verberor igne caput.
Aspice, sub plantis quàm ferueat arida tellus,
Siccaque semustos vrat arena pedes.
O nemora! ô riguæ, frondosa cacumina, syluæ!
O latebræ! ô fontes! arboreæque domus!
O vtinam, virides pandat mihi populus alas,
Aut caput hoc, mali fronde comante tegat!
Audiit ille meas solitus lenire querelas,
Cuius erat toties vmbra petita mihi.
Et scio, quò properas, scio, quas, ait, arripis oras;
Et scio, quam toties anxia poscis opem:
Cœlestis Solymæ longinquam tendis in vrbem,
Quamque agis in terris, huc tibi, vita via est.
Iamque grauat longi te tanta molestia cursus,
Et cupires Mali fronde virente tegi.
Ecce tuis venio sperata laboribus vmbra,
Quamque voues, placido regmine Malus ero.
Aspicis hærentes funestâ ex arbore palmas,
Quosque fodit geminos cuspis acuta pedes?
Aspicis innumero laniatum vulnere corpus?
Aspicis? heu vix est corporis vmbra mei,
Hæc tibi quæsitam fessæ dabit vmbra quietem,
Portus & in duris, hæc tibi malus, erit,

UVA. BHSC. BU 08492

Dixerat,& vires ſubito redicere iacenti,
Tanta loquente Deo,vixque vigorque fuit.
Tunc ego ſuſpiciens,in ſponſum lumina fixi :
Hei mihi,ſuſpenſus de Cruce ſponſus erat !
Et qualis,ſponſe,inquam, hæc eſt,quã triſtis imago ?
Hæccine erit capiti Malus aprica meo ?
Hac ego ſanguineâ languens reſidebo ſub vmbrâ ?
Tu,crucis infami ſtipite fixus eris !
O mala Malus ! & infelix,quæ te manus vmquam
Fixit humo ! manus hæc,cæde cruenta fuit.
Attamen hæc lætos malus iacit ardua ramos,
Vtque cubem,placidos vmbra dat apta toros;
Vmbra dat apta toros,ſed non tamen apta ſopori :
Ah ! magis hæ lacrymas , Malus & vmbra petunt.
O cruenta Malus ! & ô felix , quæ te manus vmquam
Fixit humo ! hanc ſidus iam decet eſſe manum.
Ah video,cui te ſimilem,mi ſponſe, vocabo;
Sæpe mihi vmbriferæ munere functa domus.
Qualis onuſta rubris latè ſua brachia pomis;
Spargit,& apta ſiti munera Malus habet;
Exſuperatque ſuas,numeroſâ fruge ſorores,
Vna nemus laſsis,hoſpitibusque penus :
Talis es æſtiuis mihi,ſponſe,caloribus vmbra;
Lymphaque dum ſitio,dum fameoque, cibus.
O quoties ego te ? quoties,mi ſponſe,vocaui,
Vt ſemel illa meum conderet vmbra caput !
Hic ego,ſi liceat,dixi,gemebunda ſedebo;
Vt ſedet amiſſo mœſta columba viro.
Et modo purpurei concreto ſanguine crines,
Et modo materies,labra,doloris erunt.
Nunc oculi ante oculos , nunc frons , nunc pendula
ceruix,
Nunc os, nunc atro barba cruore madens.
O quoties latus hoc, lacrymansque; gemensque; videbo?
Ne videam,lacrymis impediarque meis ?
Multa tamen dabit hoc vnum mihi vulnera , vulnus,
Saucia dum geminos labar ad vſque pedes.
Tuncq; iterũ amplexu lignum lacrymabile ſtringens,
Subſcribam hæc plantis verba ſuprema tuis :
En duo qui cauſſam præbent ſibi mortis , Amantes;
Mergitur hæc lacrymis,ignibus ille perit.

HO-

UVA. BHSC. BV 08492

HONOR.

in Cap. 2. Cant.

Apud Delr.

VMbra fit ex corpore & luce, & eſt itinerantium refrigerium ab æſtu, & protectio à tempeſtate. Arbor vitæ, ſcilicet malus, *eſt* ſancta Crux: *fructus eius* CHRISTVS; VMBRA, *tutela vel refrigerium humani generis.*

UVA. BHSC. BV 08492

Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena? Psal. 136.

30.

UVA. BHSC. BV 08492

XV.

Quomodo cantabimus canticum Domini in terrâ alienâ? Psalmo 136.

QVid toties cantus iterare iubetis amici,
Seu lubeat digitis, seu iuuet ore loqui?
Lætitiam cantus poscunt, animique quietem,
Turbida cùm mens est, os digitique dolent.
Quin magè cantandum, cũ mens iacet ægra, monetis,
Tuncque opus esse lyrâ, tuncque opus esse chely.
Nempe suo nimiùm ne mersa dolore laboret,
Aut intenta suis, sit nimis ipsa malis.
Quid quòd opem certæ promittitis vsque medelæ,
Vestra nec exemplo dicta probante carent:
Dicitis hanc causſam cur lassus nauita cantet,
Sollicitat celeri cùm freta lenta manu.
Quique gregem virides pascendum ducit in agros,
Non nisi ne nimiùm sit mora longa, canit.
Et canit vt fallat fastidia longa viator,
Miles & vt cantet, noxque laborque facit.
Non ego quod faciunt, miles, nauta, atque viator,
Quodque facit pastor, damna rebellis opus.
Adde quod & Dominæ iam dudum assueta querelis,
Ad solitos genitus plus mea lingua valet:
Vixque retentanti iam carmina prisca subibant,
Musica quin etiam res mihi visa noua est.
Vtque timet longo veniens è carcere Solem;
Sic mea lætitiam lingua modosque timet.
Ad numeros quoties fuit impetus ire relictos,
Aut solitam digitis sollicitare chelym;
Aut docto querulas impellere pectine chordas,
Aut mollem articulis increpuisse lyram;
Aut leue ceratis modulari carmen auenis,
Aut voci liquidas associare fides.
Heu! toties lacrymæ sunt, me tentante, profusæ,
Et lacrymis, digiti, voxque retenta fuit.

Mox

UVA. BHSC. BU 08492

Mox lictata iterum cantu deducere vocem,
Et querulâ digitos attenuaſſe lyrâ,
Nequicquam aduerſis ſenſi me tendere muſis,
Vlla nec eſt noſtrâ barbitos icta manu.
Interea longâ iam deſuetudine pigrâ,
Artem dedidicit voxque manusque, ſuam.
Nec ſi nunc ſtudium grauitatis inane retentem,
Molleſcant ſtudio triſtia fata meo.
Eſto, ſciam leuibus tamen addere carmina neruis,
Aptaque mutandis ſit mihi lingua ſonis;
Et vincam Aonias digitis, aut gutture Diuas,
Et mea ſit melior, Marſia, Canna tuâ;
Panaque multiforem cogam ſubmittere buxum,
Et ſuperem Threſſa ſtamina docta lyræ:
Quæſtibus, an cantu videor debere teneri,
Maxima cui Hendi copia ſemper adeſt?
Ah! bene ne cantē, mihi per mala plurima cautum eſt;
Vertit & in morem, iam mihi penè dolor.
Nec locus, vt cantem, patitur, neque tempora proſunt;
Vtque locus ſinat, aut tempora, mœror obeſt.
Quid? vultis patria procul à tellure iacentem,
Externo patrios orbe ſonare modos?
Parcite, fortunæ nimis exulis iſta repugnant:
Non eſt conveniens cantibus ille locus.
Exul & à patrio tam longè diſsita Cœlo,
Impellam patriæ dulcia fila lyræ?
Parcite tam miſerum fortunæ vulnus habenti;
Cantandi externo nulla libido ſolo eſt.
Triſtia flebilibus manant mihi lumina riuis,
Et videor feſtam poſſe ferire chelym?
Semper in obtutu vigilat mens ficta malorum,
Et cythara videor poſſe, vel ore loqui?
Heu! nimis inſiſtunt præſenti pectora fato,
Et numquam exilij ſenſus acerbus abeſt.
Si quiſquam his iubeat Amphiona viuere terris,
Aonio numquam pectine tangat ebur.
Reſpectu Euridicen propero cum perdidit Orpheus,
Ilicet artifices obriguere manus;
Et manibus cecidit leue cum teſtudine plectrum,
Fractaque ſunt caſu garrula fila ſuo.
Quid mihi, non vna fatorum clade ſepultæ
Præcipitis, toties vngue ciere fides?

Dum

UVA. BHSC. BU 08492

Dum circumſpiciens, vbi ſim, te Patria ſpecto;
Heu cadit aſpectu mens labefacta tuo!
Cùm ſemel, ô ſperata diu, tibi Patria reddar,
Tunc ego voce canam, tunc ego mente canam.

AVGVSTINVS

Medit.

Cap. 35.

VTinam poſſem talia dicere, qualia hymnidici Angelorũ Chori! ô quàm libenter me in tuis laudibus totum effunderem!

N

UVA. BHSC. BU 08492

Property of Princeton University Library

LIBER TERTIVS.

SVSPIRIA ANIMÆ AMANTIS.

UVA. BHSC. BU 08492

Adiuro vos filia Hierusalem. si inueneritis dilectum meum. vt nuncietis ei. quia amore langueo. Cantic. 5.

UVA. BHSC. BU 08492

I.

Adiuro vos, filiæ Hierusalem, si inveneritis dilectum meum, vt nuncietis ei: quia amore langueo. Cant. 5.

COElestes animæ, Solymæ cœlestis alumnæ,
Quæ teritis niueo cærula templa pede;
Vos ego, vos numquam violando carmine testor;
(Si meus est vobis forte repertus amor)
Dicite, quòd cœcâ, sic eius langueo flammâ;
Languet vt Assyrio flosculus vstus agro.
Nempe suas nuper cum spargeret ille sagittas,
Delituit propriis mistus arundinibus:
Et summa trifidi præfixus cuspide teli,
Cor mihi, ceu Parthi, canna redunca fidit.
Ah quibus, ah quantis tum pectus amoribus arsit,
Non furit AEtneo fœuior igne rogus.
Nunc igitur cupidus de me si plura rogabit,
(Namque solent cupidi multa rogare proci)
Dicite, languentis quæ sit mea visa figura;
Pluraque, languentem non potuisse loqui,
Si roget; an lento mihi febris inæstuet igne?
Dicite, quod nullo febris ab igne coquar.
Si roget, an mortis propior sim visa periclo?
Dicite quæ vobis ore tacente, loquor.
Dicite, nulla meis vos reddere nuncia verbis,
Sed fati tantùm reddere verba mei.
Si lubeat nostros tamen illi noscere vultus,
Nec graue sit vobis dicere, qualis eram.
Hâc, precor, aut simili, tum me depingite formâ,
Qua sciat, & morbi, quæ sit origo mei.
Dicite, quòd iaceam tenebris exsanguis obortis,
Succiduo in nudum corpore lapsa solum.
Sintque hebetes oculi, mediâ ceu morte natantes,
Inque sinu iaceat languida facta manus;

UVA. BHSC. BU 08492

Nec rosa picta genis, neque viua corallia labris,
Venáque vix, quamuis pollice tacta, micet:
Iaḿque diu nullo constet me viuere signo,
Quàm quòd anhelanti pectore sæpe gemam.
Quod́que mihi cerram non possim fingere caussam,
Cur toties nullo læsa dolore querar:
Non possim, nisi fors gemitu se prodere cogat,
Qui gemitum toties pectore rupit Amor.
Hæc reor, hæc nostri fuit vnica caussa doloris,
Et quid amans esset nescij, amanśque fui.
Hoc fuit, hoc toties me suspirare coëgit,
Per gremium iniussæ cùm flueretis aquæ.
Hoc fuit, vt, quamuis toties aliena loquentis,
Illius assiduè nomen in ore foret.
Ergo meis, oro, Dilecto hæc dicite verbis;
Illius immodica quod cremor ægra face:
Dicite, quòd lento sic torreor illius igne,
Vt rosa cœlesti torrida facta cane.
Dicite quòd longâ sic eius langueo flammâ,
Vt languent siccâ lilia cana comâ.
Dicite quod́que mei caussa vnica sit languoris,
(Qui simul est mortis caussa futurus) Amor.

RV-

UVA. BHSC. BV 08492

RVPERTVS
in CANT.

ANnuntiate, quia amore langueo. *præmagno faciei eius videndæ desiderio; vitæ tædium patior, & vix præsentis exilij moras sustineo,*

UVA. BHSC. BU 08492

Fulcite me floribus, Stipate me malis, quia amore langueo. Cantic. 2.

UVA. BHSC. BV 08492

II.

Fulcite me floribus, ſtipate me malis; quia amore langueo.
Cant. 2.

O Amor! ô quantis torres mihi viſcera flammis?
O Amor! ô animi blande Tyranne mei!
O Amor! ah tantos qui pectore comprimat igneo,
Parce vel in vapidos diſſoluor cineres.
Parce Amor, ô toties repetitis parce ſagittis!
In noua, pars animi, vulnera nulla vacat.
Parce Amor, & nocuæ procul abiice tela pharetræ,
Proxima, quam iacies, figet arundo necem.
Ah perii! neque nota mihi ſuſpiria duco,
Quæ ſonat, ignoto vox ab amore ſonat.
Scilicet arcanos penitus graſſatus in artus,
Iam mea, victor ovans, regna ſubegit Amor.
Me miſeram! tantos nemo miſerabitur ignes?
Nemo vel è terris, nemo vel è ſuperis?
Tuque meus (tanti cauſſa vnica qui tormenti es)
Tu meus, hæc ſicco lumine cernis Amor?
Vos ſaltem AEtherii Cœlo properate coloni,
Vos, quibus à ſimili mens calet icta face:
Ferte roſas, date mala & odoræ Chloridis herbas,
Quicquid & Alcinous, Floraque quicquid habet.
Ferte roſas, date mala ardentibus obuia flammis,
Mitior in malis eſt amor, inque roſis.
Ferte roſas manibus calathis effundite mala,
Fors erit hinc noſtris certa medela malis.
Sed quid ago? quid poſco roſas? quid poſtulo mala?
Eſt dolus in malis, eſt dolus inque roſis:
Forſan Amor falſi tegitur velamine mali,
Aut ſua ſpiniferis occulit arma roſis.
Periuro ſimplex malo deluſa Cydippe eſt,
Et Venus armatæ cuſpide læſa roſæ.
Nolo tuas Cytharæa roſas, tua mala, Cydippe,
Neſcia perfidiæ, mala roſasque volo.

UVA. BHSC. BU 08492

Quales Dorotheæ ſuperis tulit ales ab hortis,
Canaque quas ſtupuit bruma rubere roſas,
Quale Tibi Elyſio venit Ludouina vireto
Angelico carptum pollice liliolum.
Has mihi poſco roſas, hæc mala, hæc lilia poſco,
Neſcia perfidiæ lilia, mala, roſas.
His mihi vernantem viridi ſuper aggere lectum,
Pictaque puniceis ſternite fulcra crocis.
Fiſcinaque e lento fiat puluinus hibiſco,
Fiſcina quam viridi faciat herba toro,
Iungite vimineis collecta liguſtra quatillis,
Et pluat in laxos lutea Caltha ſinus:
Iunceaque egregiis onerate caniſtra Hyacinthis,
Miſceat & calyces Bellis amœna ſuos:
Spicaque, Narciſſusque & apex ſtellatus Amelli,
Pulcraque cæruleis cum Cyanis Anemon,
Et Nymphæa marina, immortalesque Amaranthi,
Iridis & Violæ multi coloris opes.
Iunctaque Smilacibus Pæonia regia paruis,
Cunctaque quæ Pæſto diuite ſerta virent.
Addite decerptas Arabo de cortice frondes,
Et Myrthum & Daphnen, Cecropiumque Thymum,
Serpillumque, Chamæmelumque, Aloenque, Ciperumque,
Et Nardum & Tymbram, Cynnamaque & Caſiam.
Et Coſtum & Stacten & olentis germen Amomi,
Et Cilicum tota ſternite meſſe ſolum.
Sternite, & hoc animæ quidquid ſuper exſpirandum eſt,
Roſcidulis, ſinite, elangueat in foliis.
Tunc ego ſic morieus componam leniter artus,
Vt Roſa decidnas vngue reſecta comas.
Aut moritura graues inclinant Lilia culmos
Quæque halant animas gramina meſſa ſuas.

GIS-

UVA. BHSC. BU 08492

GISLEN. in CANT.

Capite 2.

BOnus certè languor, cùm infirmitas hæc non ſit ad mortem, ſed ad vitam; vt glorificetur Deus per eam. Cùm ardor, febriſve iſta non ſit ab igne conſumente, ſed ab igne potiùs perficiente.

UVA. BHSC. BV 08492

Dilectus meus mihi et ego illi qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies et inclinentur vmbræ. Cant. 2.

UVA. BHSC. BU 08492

III.

Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, & inclinentur vmbræ. Cant. 2.

FOElices animæ, populus genialis Amantum,
Quas amor irruptâ nectit vtrimque fide!
Non ego præ vestrâ, fortunam optauero Regum,
Nam puto Cœlicolum vos ego forte frui.
Sed neque iam Siculi mirer noua vota Tyranni,
Optantis, Pythiæ tertius esse comes.
Ecquis enim sociis medius neget esse duobus,
Quos sibi tam sancto fœdere iunxit Amor?
Aurea conditio, quoties redamantur amantes,
Reddit & alternas mutua flamma vices!
Hac ego me toties optaui lege beatam,
Ad sua cùm trepidam signa vocaret Amor.
O quoties dixi, si quando cogar amare,
Non nisi qui pariter me redamarit, amem!
Audiit optantem volucrum Deus ales Amorum,
Et quid, ait, dubitas? vt redameris, ama.
Vicino extimui præsentis Numine Diui,
Attonuitque meum vox inopina caput.
Ecquid inexpertam puer, inquam, perfide castris,
Auspiciisque iubes æra merere tuis?
Sæpe quidem iuueni mihi narrauêre sodales
Gaudia quanta suis pollicearur Amor.
Sæpiùs at contra monuit me sedula nutrix,
Cum ferrer gerulæ sarcina parua sinu.
Vera nimis reputa Peligni oracula vatis,
Quæ cecinit cæcis ingeminanda choris:
„ Quot lepores in Atho, quot aues pascúntur in Hyblâ,
„ Cærula quot baccas Palladis arbor habet:
„ Littore quot conchæ, tot sunt in amore dolores,
„ Res est solliciti plena timoris Amor.
Semper enim miseros timor ille flagellat amantes,
Ne fors non redamet, quem tamen alter amat.

Fida

UVA. BHSC. BU 08492

Fida vel alterius si sint rata fœdera vinclis,
Tum grauis, vt constent fœdera, cura subit.
Curre per historias; quotus, heu! securus amauit?
Hunc breuis, hunc fictus iudificauit Amor.
Quâ Paris Oenone sine viuere posse negabat,
Oenonen potuit deseruisse Paris.
Dilecti Hypsyphile non mansit Iasonis vxor,
Non mansit reducis, sicut euntis erat.
Thesea crudelem quoties Ariadna vocauit,
Nauigio numerum questa deesse suum!
Quin etiam leuibus monstras, Puer improbe, pennis,
Quàm citò succedat, quam citò cedat amor.
Ite igitur, leuibusque animas modò credite flammis,
Cùm sua non aliter sceptra Cupido gerat.
„ Et leuis est multoque suis ventosior alis,
„ Gaudiaque ambiguâ datque negatque fide.
Tum pudor audaces tinxit tibi, perfide, malas,
Teque leuem celeri fassus es esse fugâ.
Tunc que ego, Cyprigenæ detectâ fraude, triumphans,
Instabilem iussi læta valere Deum.
Et tibi, Dius Amor (dixi) tibi fœdere iungar,
Et tuus ignis ego; tu meus ignis eris,
Donec ab aëriis labentur montibus vmbræ,
Et reducem fugient vmbraque noxque diem.
O liquidæ ambrosiæ! ô Diuini nectaris haustus!
O amor! ô quanti pocula mellis habes!
Quid totis Te, Dius amor, sit amare medullis,
Expertus nisi sit, dicere nemo potest:
Quid vero sit amare, iterumque abs te redamari,
Sit licet expertus, dicere nemo potest;
Omnibus hisque etiam supereminet illa voluptas,
Fidus hic æternum quòd sibi constet amor.
O Amor! ô mea dulcedo! mea vita, meum mel!
Aut melli geminum si quid Hymettus habet!
O Amor! ô quoties, ô quæ mihi gaudia misces,
Dũ, quòd amans redamer; dum, quòd amere, subit!
Dumque iterum æternos recolo fore fœdere nexus,
O Amor! ô quantis gestio lætitiis!
Non habet hic miseros Amor, vt leuis ille, timores!
Affluit hic lætis, ingemit ille malis,
Pascitur in riguis, vbi candent, lilia, campis,
Et sua virgineos ducit in arua greges.
Scilicet æthereum decet hic flos purus Amorem,
Et bene tam castas pascit hic hortus oues.

BER-

UVA. BHSC. BU 08492

BERNARDVS

in Cant.

Sermone 71.

TV ergo qui hæc audis vel legis, cura habere lilia penes te, si vis habere hunc habitatorem liliorum habitantem in te.

UVA. BHSC. BU 08492

Ego dilecto meo et ad me conuersio eius. Cant. 7.

34.

UVA. BHSC. BV 08492

IV.

Ego dilecto meo, & ad me conuersio eius. Cant. 7.

MOesta cupressiferi nemoris spatiabar in vmbra,
Tristitiam lacrymis compósitura meis.
Iamque sinum tepidis submerserat imbribus vnda,
Concideramque meis pæne subacta malis.
Fors Chelys ex humeris pendebat eburnea nostris,
Mœstitiæ quondam certa medela chelys.
Obruta tristitiâ; frondente sub arbore sedi,
Associans querulis talia verba modis:
Ergo mei vidui, sine lusibus, ibitis anni?
Nullus & in nostro carmine viuet amor?
Ah! precor eveniant hæc hostibus omina nostris
Et procul his. cœli tam bona flamma cadat!
Viuere se iuret, non hunc ego viuere credam,
Qui trahit hoc vacuos frigidus igne dies.
Vnicus est homini, viuendi fructus amare;
Solus, amans, vixi; dicere iure potest.
Qualis, inima, suo desidit pondere tellus,
Et subit aërias, ardua flamma, vias;
Nos ita fax animi, violento cogit amore,
Abripimurque omnes impete quisque suo.
Me quoque natiua stimulari sentio flammâ,
Visque adhibet tacitas; nescio, quanta faces.
Quo meus ergo suos Amor eiaculabitur ignes?
(Primitiæ nostri namque caloris erunt)
An ferar humanæ furiata Cupidinet æde,
Cognata Angelicis, stirpsque, sororque choris?
Aut mea mortales venient in colla lacerti,
Quæ sum immortali sponsa creata Deo?
Ah, super hasce hiemes, nostri rapiuntur amores,
Terra parem thalamis non habet ista meis.
Nympha puellarum pulcerrima Romulearum
Agnes, Ausonio sponsa petita proco;
Absit, ait, iuuenis mea ne tibi fœdera speres,
Iam mea cœlestis fœdera sponsus habet.

UVA. BHSC. BV 08492

Sic nostra ætherios ambit quoque fax Hymenæos,
Inde petendus erit qui mihi sponsus erit.
Hunc ego, non alium, solum húc ego diligo sponsum,
Nemo potest vno tempore amare duos:
Illius ante oculos mihi semper oberrat imago,
Ante oculos, quamuis longiùs absit, adest.
Et loquor absenti momentis omnibus, absens,
Absentisque sonos illius aure bibo.
Sic vbi magnetis vim ferrea linea sensit,
Semper ad agnati vertitur alta poli.
Et sua Sydoniis patet hinc Cynosura carinis,
Sernat & hinc Helicen cymba pelasga suam.
Sic læsi sequeris studiosa pedissequa Phœbi
Dilectam Clytie fios modò facta, facem:
Bisque, die quouis, verso iubar ore salutans,
Mane precaris Aue; serò precare Vale.
Obvia fraternos ita spectas Cynthia vultus,
Et reparat vultus ignibus ille tuos.
Spōse, ego sum Clytie, tu sol; ego Cynthia, Phœbum
Qualibet obverso persequor ore meum.
Es mihi, sponse, Helyce, Cynosuraque duplicis Arcti,
Quo tu his, huc oculis ad tua signa volo.
Quid mirum, alterno si respondemus amori?
Magnetem sequitur linea tacta suum.

BER-

UVA. BHSC. BU 08492

BERNARDVS

Medit. Cap. 9.

COr meum per multa dispergitur, & huc illucq; quærit, vbi quiescere possit, & nihil invenit quod ei sufficiat, donec ad ipsum redeat.

UVA. BHSC. BU 08492

Anima mea liq̃facta est, vt dilectus locutus est. Cantic. 5.

35.

UVA. BHSC. BV 08492

V.

Anima mea liquefacta est, vt dilectus locutus est. Cant. 5.

TE semel vt cursim tantùm, mea vita, viderem
Quot iuga, quot syluæ, quot loca visa mihi
Vt semel audirem tantùm, mea vita, loquentem,
Ah! quot inaccessis rura petita viis!
Aerii montes, meandaque culmina rupes,
Saxaque Solivagis vix adeunda feris.
Nec tamen, ecce, tui data spes fuit vlla videndi,
Vixque vel alloquij spes fuit vlla tui.
O quoties dixi! quæ te, mea vita, latebræ,
Quæ caua, quæ terræ, quæ nigra lustra tegunt?
Sed neque lustra meum, neque rus solata dolorem,
Respondit lacrymis, sylua nec vlla meis.
Fors semel ignotos, me duxerat error in agros,
Solus vbi ante oculos campus, & error erant;
Metior hic oculis Cœlos, clamoribus agros;
Sed neque vox Cœlis, nec data vox ab agris.
Inde deerranti vallis se monstrat opaca:
Vociferor, nullus fit mihi valle sonus.
Ecce cauâ densum, procul haud à valle, viretum
Adiacet; æstiuo textilis vmbra gregi.
Hîc erit, hic forsan, dixi, mea vita, latebit;
Heu dolor! vt vidi, nulla latebra fuit.
Ergo amens tandem lacrymansque ad littora curro,
Littora, quæ refluis Neree tundis aquis.
Hic Pharos ingenti se tollit in ardua cliuo,
Vnde suum ratibus nauita captat iter.
Scando Pharon, totoque oculos circumfero ponto,
Et quantâ possum littora voce voco.
Littora, littora, vos cautes, vosque æquoris vndæ,
An latet æquoreis lux mea mersa vadis?
Vix prior attigerat resonantia littora clamor,
Cùm citò littoribus vox geminata redit.
Ambigo, num scopulis fallax responderit Echo,
Et nimium pronâ luserit aure fidem;

UVA. BHSC. BU 08492

Triſtibus ergo iterum caua littora pulſo querelis ;
Littoribus iterum vox repetita redit.
Vox redit, & vox nota redit, Tua vox, mea vita,
Et mihi voce Tuâ reddita vita fuit.
Ibam ſemianimis, ſubitò ad tua verba revixi,
Ne penitus morerer, vox ſatis vna fuit,
Scilicet ora loquens, quoties cœleſtia ſoluis,
Magnum aliquid verbis fulminis inſtar ineſt.
Ignivomæ non quale nucis, teſtudine clauſum
Efflabas Syriæ fraudibus, Eunre, Deæ ;
Quale ſed in comites Emmauria rura petentes
Sparſiſti ſtygiis Dux rediuiue plagis;
Frigida cùm ſubitis arſerunt pectora flammis
Pectora colloquio, lux mea, tacta tuo.
Hinc mihi ſuccenſis caluit quoque flamma medullis,
Ictaque cœleſti vocis ab igne fui.
Et licet Oceano, gelidis licet vndique ſaxis,
Vndique cæruleis obſita cingar aquis;
Intus agunt flammæ, ſic liquor ab ignibus intus,
Liquitur vt lento pinea tæda foco.
O vtinam, mea vita, animam liquamur in vnam;
Vnaque vita duos iungat Amorque duos.

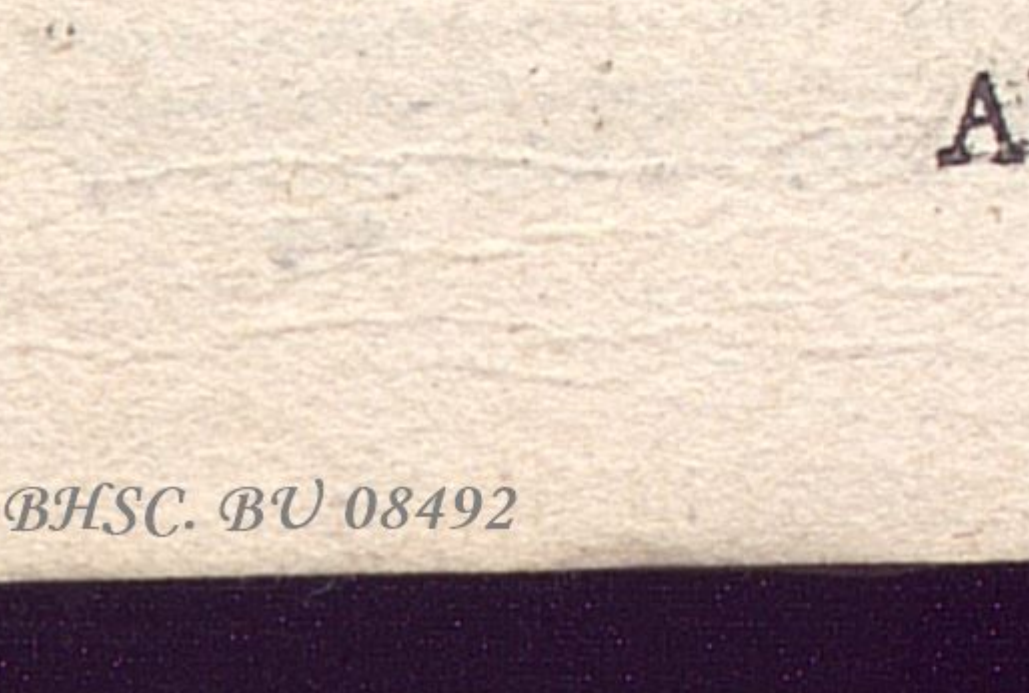

AV-

UVA. BHSC. BV 08492

AVGVSTINVS

Soliloq. Capite 34.

QVid eſt hoc quod ſentio? quis eſt ignis qui calefacit cor meum? quæ eſt lux quæ irradiat cor meum? O ignis qui ſemper ardes, & numquam extingueris, accende me.

VI.

UVA. BHSC. BU 08492

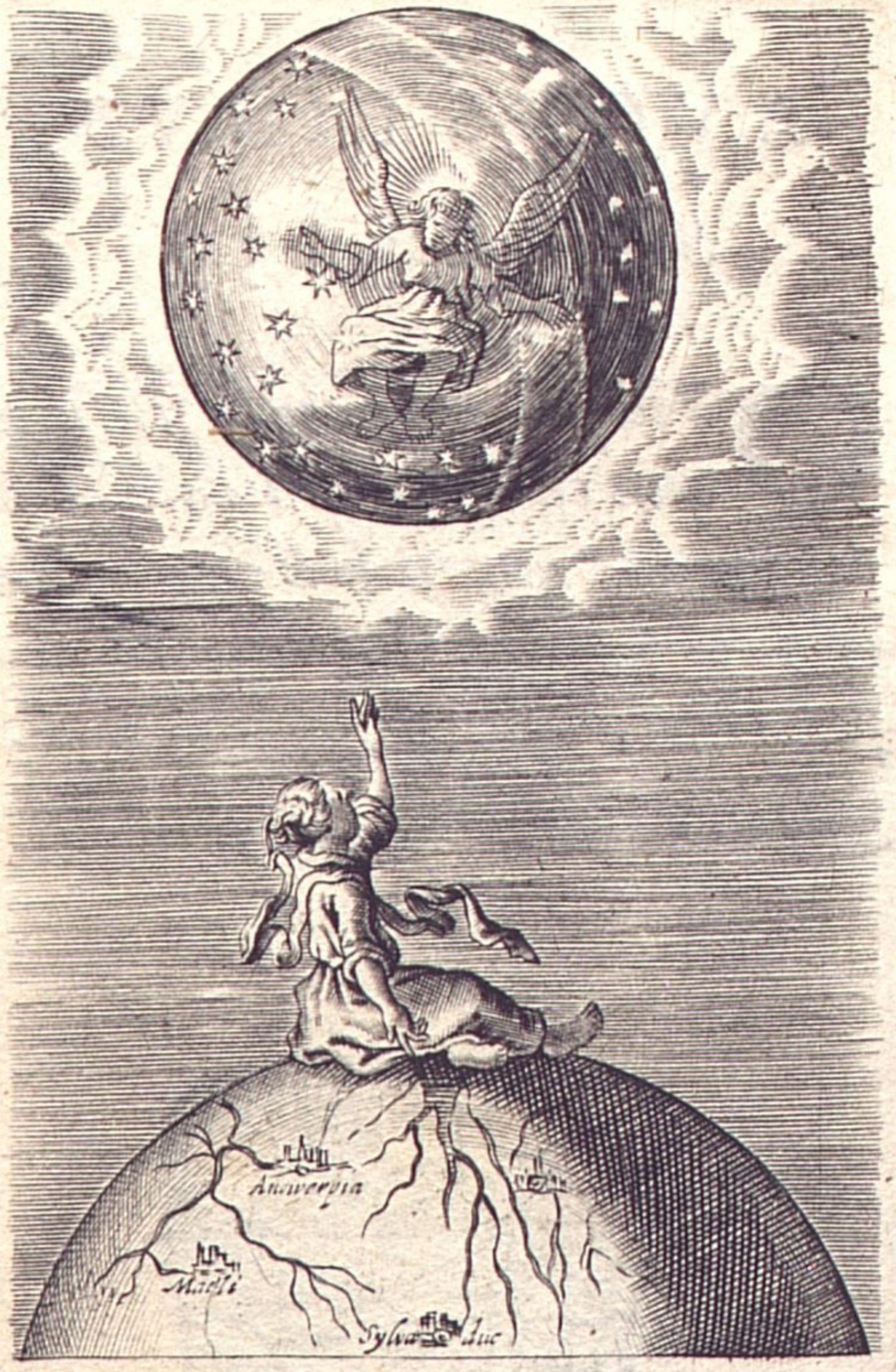

Quid enim mihi est in cælo, et à te quid volui super terram. Psal. 72.

36.

UVA. BHSC. BU 08492

VI.

Quid enim mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram?
Psalmo 72.

QVid cœlo, mea lux, terrâve marive requiram!
Nec cœlum sine te, terra nec vnda placet.
Non equidem ignoro, quæ, quantaq; gaudia Cœlum,
Terraque quas fundat, vndaque condat opes.
Sed sine te, mea lux, mala sunt, quæcumque vel æther
Vel tellus gremio, vel tegit vnda salo.
O Cœlum! ô tellus! ô cærula marmora ponti!
O tria deliciis regna superba suis!
Delicias cumulus vestras licet aggerat vnus,
Non sint Deliciæ, si meus absit amor.
Sæpè tulit, fateor, vaga per diuortia mentem
Hinc Thetis, hinc tellus, arduus inde Polus,
Sed totum iniectis, mundum si metiar vlnis,
Non tamen hæc vlnis par erit vlna meis.
Mens aliquando fuit grauidam recludere terram,
AEraque diuitibus vellere fulua cauis;
Aurumque argentumque, nitentis germina venæ,
Quæque metallifero nutrit arena sinu.
Ferro igitur magnæ Matris suffodimus aluum
Totaque Telluris gaza coacta fuit:
Quid iuuat? aggestas licet aurum fregerit arcas,
Non tamen est animo nausea pulsa meo.
Ergo sub æquoreos rapuit me cura penates,
Quâ subit Eoas Indus adustus aquas.
Quidquid & aurifluis gemmarum nascitur vndis
Carpere sub liquido gurgite feruor erat.
Et pressum roseis conchylibus edere rorem,
Rideret patulis purpura si qua labris.
Et sparsas rutilis baccas conquirere ripis,
Diues Hydaspæi quâ nitet vnda vadi.
Hei mihi! tam vario lectis ex æquore gemmis,
Littoribus toridem fluminis atque maris,

UVA. BHSC. BU 08492

Tot cyanos tot chryſolitos tot iaſpidas inter,
Nulla meæ potuit gemma ſat eſſe ſiti.
Quid facerem, votis, terrâque, marique negatis?
Sidereos, dixi, vota ſubire lares.
Viſa igitur ſuperi circumvaga machina mundi,
Templaque luciferis fulgida lampadibus.
Obſtupui ſtabili currentes ordine flammas,
Aſtraque perpetuos ducere nexa choros:
Inter at indigenas tot Olympi penſilis ignes,
Flamma capax animæ non fuit vlla meæ.
Nempe ita cùm totum requieuit in Hercule Cœlum,
Non illi requies ſidera, pondus erant,
Ah! piget è terris Cœli convexa tueri,
Iam ſuper alta feror nubila, terra vale.
Iam cunctæ ex oculis, turresque vrbesque recedunt.
Iam coit in minimam pendula terra pilam:
Iam Lunæ, Solisque, Iouisque ſupervehor orbes,
Et ſeptena premens ſidera, calco pede:
Iamque pauimentum ſtellarum illuſtre pyropis,
Sub pede deſpicitur, quod modò culmen erat:
Altaque iam cingunt flammantis mœnia mundi,
Et propior cœli regia tota pater.
Quin properant volucres, pennata examina ciues,
Et ſocians variis verba fidesque modis.
Saltantesque obeunt pedibus plaudentibus orbem,
Lætaque ceu feſto perſonat Aula die.
O cœlum! ô cœlum! ô fulgentia lumina ſtellæ!
O, niſi fidereis, atria digna choris!
O Volucres animæ, rutili reſpublica Regni.
O chelys Angelicis aſſocianda modis!
O vbi ſum? prope facta ſui immemor, exciderat mẽs;
Sed redit vt ſponſum ſenſit abeſſe ſuum.
Aſtra valete, valete Poli, Volucresque valete;
Nil mihi vobiſcum eſt, ſi meus abſit amor.
Iam video, mihi quid terrâque, poloque petendum,
Si meus abſit amor, Terra, Polusque vale.
Magnanimas iuuenis lacrymas Peliæ dediſti,
Nulla tibi domito terrâ quod orbe foret:
Quid mihi, millenos ſi fregero viribus orbes?
Nec ſuis eſt votis gloria tanta meis.
Ah, minus eſt animo, quidquid ſola diſsita terrarum,
Aſtriferaque obeunt mœnia vaſta plagæ!
Quod neq; terra capit, neque regna liquentia ponti,
Non hominumque lares, non auiumque domus,

Quod

UVA. BHSC. BU 08492

Quod neque siderei claudunt amplexibus orbes,
Id voto spes est, resque petita meo.
Hactenus, heu fateor, vacuas dum prendimus auras,
Semper ab amplexu mens malè lusa suo est!
Tu mihi Terra, Deus; mihi tu Mare, tu mihi Cœlum,
Denique cuncta mihi es: Te sine, cuncta nihil.

AVGVSTINVS

Soliloq. Capite 20.

QVidquid Cœli ambitu continetur inferiùs ab anima humana est, quæ facta est vt summum bonum superiùs possideret, cuius possessione beata fieret.

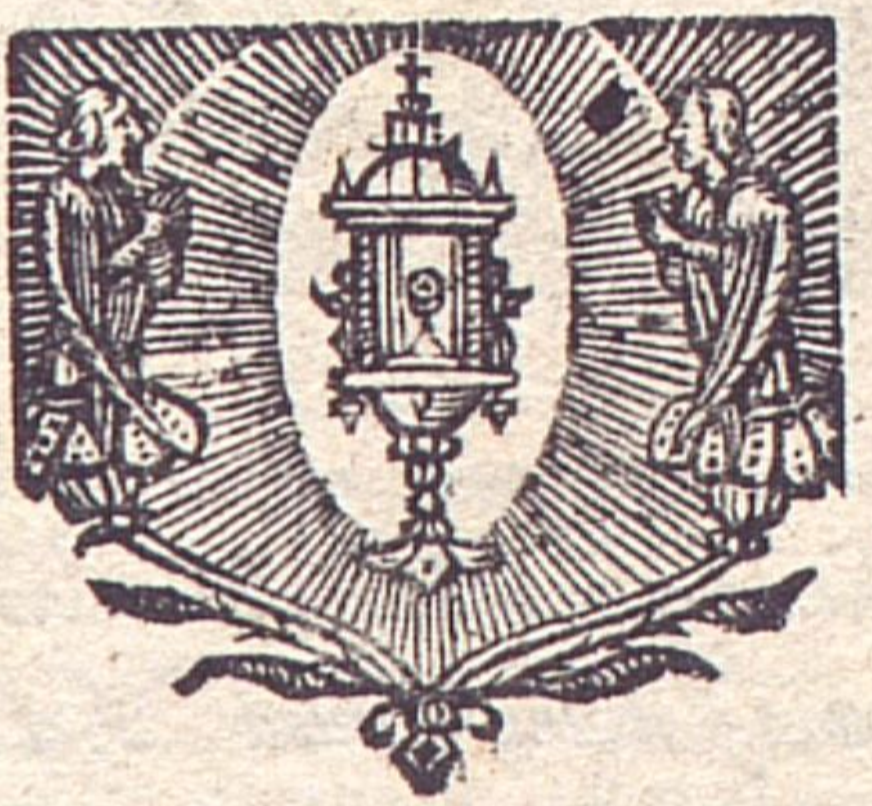

UVA. BHSC. BU 08492

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est habitaui cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea! Psal. 119.

37.

UVA. BHSC. BU 08492

VII.

Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est! habitaui cum habitãtibus Cedar, multùm incola fuit Anima mea. Ps. 119.

AN peragit solitis Phœbi rota cursibus annum,
Sydereumque suo tempore finit iter?
Credideram fractis currum consistere loris,
Tempora tam lentis ire videntur equis.
Hei mihi, decretos iam dudum expleuimus annos!
Nec tamen è vitâ cedere, Parca iubet.
Cur mea tam longo ducuntur stamina filo?
Debueras, Lachesis, deproperasse colum:
Ecquid in his adeò delectet viuere terris?
Quidve quod invitet, tristis hic orbis habet?
Quælibet, ah! simili mihi mors minus aspera vita est,
Si genus hoc mortis vita vocanda fuit.
Nempe gradu stabili nihil hîc immobile constat,
Cuncta sed assiduâ mobilitate fluunt.
Manè dies oritur Phœbæo splendidus auro,
Squallidus emoritur, nocte premente, dies.
Nox subit Astrorum rutilis comitata choreis,
Nox iterum Cœlo, Sole fugante, fugit.
Nunc Zephyro gremium tellus spirante recludit,
Nunc claudit gelidos, stante Aquilone, sinus,
Nunc canet niuibus, nunc spargitur alba pruinis,
Nunc tepidi foliis veris amicta viret.
Mollia iam liquidas pandunt freta nauibus vndas,
Iam tenet inclusas vnda gelata rates.
Nunc agitant tumido venti fera prælia Ponto.
Nunc stagnat placidis cærula Tethys aquis,
Humidus effusis nunc liquitur imbribus æther,
Nunc aquea nitidus stat sine nube Polus.
Nunc fragor horrisono Cœlum quatit omne tumultu,
Nunc silet, & superas pax tenet alta plagas.

UVA. BHSC. BU 08492

Denique (quæ reliquos ſuperant incommoda caſus)
Mœſta ferè in mediis vita trahenda feris.
Quæq; domos hominum, magè ſunt ſpelæa ferarum,
Quiq; homines, hominum nil niſi nomen habent!
Scilicet inſidiæ, fraudeſque, dolique triumphant,
Nec niſi quod rigido, ius datur enſe, viget.
Exulat hinc Pietas, terriſque Aſtræa receſsit,
Fasque relegatum ſub pedibusque iacet.
Adde loci faciem; locus eſt inamabilis, & quæ
Libera vix riſu ſoluere corda queas.
Martius, heu! ſæuis ardet furor vndique bellis!
Nec numerat plures altera terra neces.
Hoſtibus in mediis, inter gladiosque, facesque,
Hac geris arma manu, quâ ſeris arua manu.
Quis velit in tantis tolerare laboribus annos,
Sortis & aſsiduis ictibus eſſe ſcopus?
Hei mihi, decretos, iam dudum expleuimus annos!
Tempora cur fati ſunt ita lenta mei?
Tempora cùm numero (numero quæ ſæpiùs exul)
Iure graues damnat noſtra querela moras:
Nec ſcio quæ cœcas hebetent obliuia mentes,
Omnia queîs longi ſunt ſua vota, dies:
Crediderim miſeræ neſcire pericula vitæ,
Nec quàm ſit grauis hic conditione locus.
Nam bona ſiderei ſi noſſent maxima mundi,
Arceri patriâ ſe quererentur humo.
Sed procul abſentes cœleſtia gaudia fallunt,
Raraque de Cœlo nuncia rumor habet.
Hei mihi, quàm procul his diſtas, mea patria terris!
Quàm procul à Cœli finibus exul agor?
Exulibus quondam tellus fuit vltima, Tybur;
Me profugam fatis vltimus orbis habet.
Et nondum infauſtas colui ſatis incola ſedes,
Squallentes tenebris, triſtitiâque domos?
Sexta Ceres cæſis quoties procumbit ariſtis,
Seruus ab Hebræo pilea ſumit hero:
Cur ego non etiam ſeruili emancipor agro?
Et rudis immunem verbere virga facit?
Cur patriæ fines, portusque relinquere cogor,
Nec ſinor ætherios exul adire lares:
Deſerit externas peregrina Ciconia ſedes,
Inque ſuas revolat per mare vecta, domos.
Nuncia veris auis, nidos quoque mutat hirundo,
Cum redit ad notos Biſonis ales agros.

Vrbe

UVA. BHSC. BU 08492

Vrbe relegatus patriis Antiſtius oris,
Redditus, exilij fine fauente, fuit.
Hei mihi, cognatis cur exul abarceor aſtris?
Nec ſinor illa meo tangere regna pede?
Lux mea, rumpe moras, ſatis his habitauimus oris,
Aut quo non potui corpore, mente ferar.

AVGVSTINVS

De verbis Domini,

Serm. 43.

SVnt duo tortores animæ non ſimul torquentes, ſed cruciatu alternantes. Horum duorum tortorum nomina ſunt Timor & Dolor. Quando tibi benè, times, quando malè es, doles.

UVA. BHSC. BU 08492

Infelix ego homo! Quis me liberabit de corpore mortis huius? Ad Rom. 7.

38.

UVA. BHSC. BV 08492

VIII.

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?
Ad Rom. 7.

INfelix? vbi nunc bona tot, quæ perdita plango,
Sed fruſtrà, planctu non revocanda meo?
Tot bona! quid repetis dolor? ah! meminiſſe nocebit;
Amiſſæ cruciant dum memorantur opes.
Vtilius veteris fortunæ neſcius eſſes,
Cùm mala ſors fato deteriore premit.
Paſsim hominum ſatyra eſt, decepti nomen parentis,
Stultitiæ ſolus ſcilicet ille reus.
Adam, Adam ſimplex; Adam, Adam vxorius audit,
Pluribus, aut totidem vapulat Eua probris.
Non ego ſic: ſed, ſi gemitus ſinit edere vocem,
Pars, fateor; mundi in crimine, magna fui,
Te quoque, cui primos ſtudium damnare parentes,
Peccati memorem convenit eſſe tui.
Cùm vitæ & mortis non felix alea iacta eſt,
Colluſor proaui dilapidantis eras,
Credite poſteritas, Adam vos eſtis & Eua,
Et veſtræ pomum corripuêre manus.
Hinc nudi, gens pellicæâ digniſsima zonâ,
Et pudor & dolor, & Numinis ira ſumus:
Non querar acceptæ tot publica vulnera cladis,
Materies elegis ſum ſatis apta meis.
Ordior à cunis; hîc mecum lacryma nata eſt:
Hîc docuit vitæ ſyllaba prima, queri.
Menſis erat Maius, menſis gratiſsimus orbi,
Sed, mea ſi reputem fata December erat,
Septima lux ibat, quæ ſi ſuprema fuiſſet,
In cineres iſſet muta querela meos.
Cùm tandem poſt luctã vteri, horribilesque viulatus,
Progenies ceruæ parturientis eram,
O Mater, ſcio, tunc Mater, noua facta Rebecca es,
Tunc ſerus ſubiit virginitatis amor.

UVA. BHSC. BU 08492

Diriguit nutrix, pallens pater ora retorſit,
Et cunæ in læuum procubuêre latus.
Horror & horror erat, vox omnibus, omnibus vna,
Heu puer, heu quantis gignitur ille malis!
Atra dies, AEgyptiacâ digniſsima nocte.
Quâ de me, licuit dicere; Natus homo eſt.
Atra dies! neque te Titan, neque Cynthia nôrit,
Nec ſtata qui Cœli tempora, Ianus agit.
Illa dies, abeat Graias orſura Kalendas,
Nullus eam cupiat menſis, habere ſuam.
Si redeat, redeat piceis frontem obſita nimbis,
Et gelidum densâ grandine tunſa caput.
Tum tonitru & fulmen funeſto adverberet igne,
Et ſibi ſic hoſtem nouerit eſſe Deum.
Sentio iam, quod fatidici ploraſtis amici:
Mentitur vitæ, clepſydra nulla meæ,
Tanti erat hæc ſoboles, lacrymis aſſueuimus inde,
Indè oculos raro deſeruêre meos.
Nam poſtquã poſita eſt prætexta, nucesq; trochusque
Et bulla ad patrios victima facta lares,
Tunc ego, quæ meliùs neſcirem, diſcere cœpi:
Primus erat, ſortem plangere poſſe, dolor.
Et vix poſſe datum eſt, ſæpe obluctata fuit mens,
Naturæ impatiens ſub pede colla premi.
Surgere ſæpe adnixa, ſuoque irrumpere Cœlo,
Nec poterat pigrâ tollere corpus humo.
Tum vibrans oculos, oculos triſti imbre natantes,
Ah ſuperi! dixit (cætera fletus erant)
Et rurſum ah! ah! (ſed per luctiſonos ſingultus
Ipſe ſibi obſiſtens non finit ire dolor)
Sic puto Rex fremuit, dum creſcere cornua ſenſit
Qui bos ex homine eſt, de boue factus homo.
O Deus, ô ſuperi, patientia vincitur! ô quis,
Qui me mortali corpore ſoluat; erit?
O quis erit? noſtris qui cantet in auribus, iſtud
Quod vouco toties, ilicet, ô quis erit?
Iſſe, necaturum mihi mergat in ilia ferrum,
Pocula Theſſalico miſceat ille fauo.
Nec liquido plumbo, nec auaro terreor vnco,
Mors miſeriæ quâuis conditione placet.
AEratos gemitu doceam mugire iuuencos,
Suppoſito quamuis excrucianda rogo.
Aut etiam iubeat (quamquam pudor iſta vouere)
Inter Vlyſſeos exululare lupos.

O Deus,

UVA. BHSC. BV 08492

O Deus, ô ſuperi, patientiâ vincitur! ô quis
Qui me mortali corpore ſoluat, erit?
Parce Deus, ne crudelem vox impia iactet,
In furias quando præcipitata ruit.
Hîc propè barbaries poterit clementia dici,
Ad pœnas veniat ſi ſtupefacta meas.
Corpora corporibus coniunxit mortua viuis
Ille, hominem quem vix dicere fama poteſt.
Me viuum cruciat (magis hoc ferale) cadauer;
Nec, quæ diſsidium finiat hora, venit.

AMBROSIVS

in Pſalm. 118.

Serm. 22.

QVomodo viuit anima operta mortis involucro?

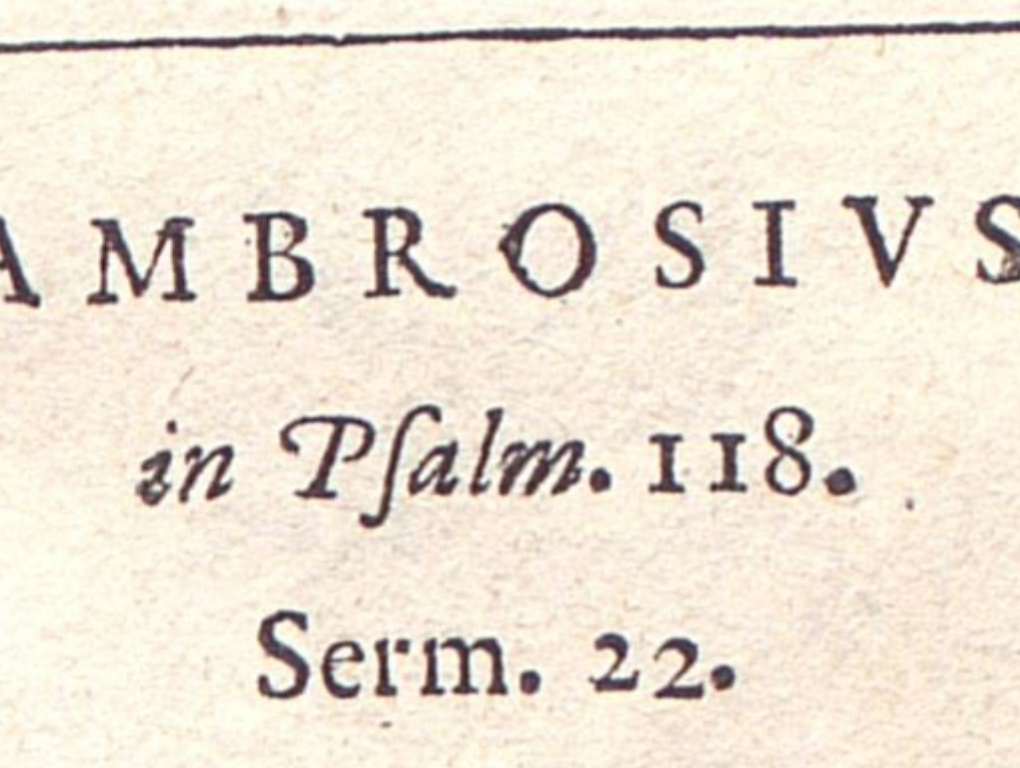

IX.

UVA. BHSC. BU 08492

Coarctor autem è duobus; desiderium habens dissolui et esse cum Christo. Ad Philip. 1.

39.

UVA. BHSC. BV 08492

IX.

Coarctor è duobus, desiderium habens dissolui, & esse cum Christo. Ad Philipp. 1.

QVid faciam gemini flammata cupidine voti!
Anteferam terras? anteferamne Polum?
Terra tenet, Cœlum revocat, lis magna moratur,
Iamque volentem animũ pondere mẽbra premunt.
Sed procul illecebræ; semel impete rumpere nodum
Præstat, & è vinclis er puisse pedes.
Pergite festinæ pertexere stamina Diuæ,
Nec Letho clausæ sint veniente fores.
Aspice, lux, quanto luxentur brachia nisu;
Vtque tere à membris distrahat ipsa meis.
Distrahar, vt mediam tibi me coniungere possi
Vnaque sit saltem pars tibi nexa mei.
Non finis; & rides nil proficientia vota,
Quodque negas toties, vis tamen vsque peti.
En peto quod renuis, geminasque exporrigo palmas,
Et tibi, quas nequeo nectere, tendo manus.
Sæpe mihi de te, mendacia dulcia fingo.
Vincula ceu positâ compede fracta forent:
Et dico; meus hic, prendique & prendere certat,
Meque, sed vt video, dissimulanter amat.
Tam bona credulitas erat haud indigna fauore,
Debueratque meos expedisse pedes.
Si tamen implicitam pedicis, cupis vsque teneri,
Hic ego conatu deficiente cadam.
Aft redit, & velut allabens sese ingerit vltrò,
Spemque iterum nutu sollicitante facit.
Surgam supremumque amplexibus obvia curram,
Collaque furtiuâ fraude, negata petam.
Quàm prope, quam prope sum! vestis pars vltima tacta est,
Iam puta, vicinâ prendere posse manu.
O Amor? ô dolor? affectum deludis hiantem
Decipit amplexus mob.lis aura meos?

Et

UVA. BHSC. BU 08492

Et licet aut digitis tribus aut vix quatuor abſis,
Semotus medio crederis orbe mihi:
Nempe pater Pelopis ſic poma fugacia captat,
Poma datam toties fallere docta fidem.
Dum modò prona arbos patulo ſuper incubat ori,
Osque iterum, fructu decipiente, fugit.
Ludicra res Amor eſt, fallique & fallere gaudet,
Sed fraus ſupplicio non caret illa ſuo.
Decepti, quo tormento crucientur amantes
Exemplo poterit diſcere quiſque meo:
Quique alium ludit (ſed rarum eſt iſta fateri)
Ipſe ſuo patitur vulnera facta dolo.
Neſcieram, mea lux; iſtis te fraudibus vti,
Sed nimis expertam iam ſua pœna docet:
Vt canis indomitâ iactans ceruice catenas,
A populo ſolui prætereunte rogat;
(Ni faciat, querulis vlulans lauratibus auras,
In ſua conuerſo vincula dente furit)
Sic queror, & ſupplex toties ad vota recurro,
Vt præſtes, quam me poſcere cernis, opem.
At poſtquam implacido vertiſti lumina vultu,
Nec placuit pedibus demere vincla meis.
Clamaui; ô Truculentum & inexorabile pondus!
Quin etiam dicta eſt ſæpè catena nocens.
Hanc trahat Autolycus, trahat hanc furiatus Oreſtes,
Aut qui tardipedes vertit in antra boues.
Sentiat hanc Scytica damnatus rupe Prometheus;
Aut Scinis, aut ſcelerum quis feritate prior.
Scilicet à nimio venit hæc dementia luctu,
Error & hic, ſeſe quo tueatur, habet.
Compedibus facile eſt ſæuoque ignoſcere ferro,
Durior at vinclis qui ligat illa, ſuis.
O vbi littoreâ vinctam qui rupe puellam
Bellerophon volucri retulit ales equo?
En ego barbaricæ conſtringor mole catenæ.
Ceruus vt à rigido transfuga vinctus hero.
Et quoties patrias aſſurgere nitor in auras,
Deprimor hoſpitij pondere victa mei.
Nempè ita dat pueris captus ludibria paſſer
Dum fugit & revocant fila reducta fugam.
Et licet è domini cœnétve, bibatve labellis,
Mavelit in ſyluas liber abire ſuas.
Sic quamuis nitida paſtæ bene corte palumbes,
Anteferant cauæ rusque, nemusque ſuæ.

O mea

UVA. BHSC. BV 08492

O mea si lacrymis molleſcere vincula poſſent !
Dudum eſſent lacrymis mollia facta meis.
Lux mea, tende manus; contra tibi tendo catenas
Has niſi qui vinxit ſoluere nemo poteſt.

CHRYSOSTOMVS

Hom. 55.

ad Pop. Antioch.

QVouſque hîc erimus affixi ? *adhæreſcimus terræ tanquã vixerimus, in cœno volutamus: corpus de terrâ nobis Deus contulit, vt ipſum & in cœlum revehamus, non vt animam per ipſum* ad terram detrahamus.

UVA. BHSC. BU 08492

Educ de custodia animam meam, ad confitendum nomini tuo! Psal 141

UVA. BHSC. BV 08492

X.

Educ de custodia animam meam, ad confitendum nomini tuo.
Psalm. 141.

LIbera quæ potui, spatioso lùdere Cœlo,
Cernis, vt angusto carcere clausa premar?
Heu dolor! vt miseras me lux effudit in auras,
Ipsa loco caueæ membra fuêre meæ.
Pes compes, manicæque manus, neruique catenæ,
Ossaque cancellis nexa catasta suis.
Quo mihi cognati natiua repagula claustri,
Damner vt hospitii carcere vincta mei?
Siccine, more Chelys, breuibus tegar abdita cochis,
Regia cui Cœli vix satis ampla domus.
O quoties quæsita fugæ fuit ansa pudendæ!
In votis quoties reflis & vnda fuit!
Sæpè quidem rapto felix Lucretia ferro,
Faustaque combibito Porcia dicta foco est,
Visa nec Assyriæ tristis mihi sica puellæ,
Heu nimis in geminas prodiga sica neces!
Sed negat hæc animis Numen solatia captis,
Nec sinit hâc vinctos fata præire viâ.
Ergo Syracosiis malim iacuisse cauernis,
Aut Danaës rigidâ delituisse serâ:
Nec verear curui Cretæa volumina septi,
Vnde citam rapuit Dædalis ala fugam.
Immeriti profugus damnet pia claustra rigoris,
Quæ sibi sollicitam non tenuêre fugam;
Si mihi sideriis pateat vel rimula tectis
Non querar immites ætheris esse fores.
Donec at hæc captam retinent ergastula mentem,
Mens nequit agnati templa subire poli.
Quin fuêta imperiis iacet hîc captiua voluntas,
Nec bona quæ vellet, vincula velle sinunt.
Euge semel nostræ, mea lux, succede cataftæ,
Quantula sit nobis, experiêre, domus.

UVA. BHSC. BU 08492

Si tamen insidiæ, vel abena repagula terrent,
Fac pateat demptâ ianua laxa serâ.
Captinum gemitu fertur revocasse Magistrum,
Oblitus caueæ psittacus ipse suæ.
Ejn graues resera, noue Iane Patulcie, vectes;
Non erit hæc dextræ gratia prima tuæ.
Angelico, memini, patefactas impete portas,
Claustraque suffractis disiluisse seris;
Cum stupuit lapsas manibus, pedibusque catenas,
Vixque Petrus patulas credidit esse fores.
Nullus obit nostris obses vadimonia vinclis?
Liberat Herculeâ Thesea nullus ope?
O vbi nunc Minyis fidissima turba maritis,
Vincula pro captis ausa subire viris?
Aut qui VVandalicis obses ergastula neruis,
Ipse sui capitis iussit abire lytro?
Lux mea, pande fores, inamœnaque claustra resolue,
Et sine fidereas ætheris ire vias.
Aut spectanda tuo vis ducat præda triumpho,
Vt Scyticus cauex pompa Tyrannus erat?
Eu manus, en digiti rimis hiscentibus extant,
Cur ego non digitos tota manumque sequor?
Quâ caput, hâc reliquæ subrepit cauda colubræ,
Cur mihi serpentis lubrica pellis abest?
Cortis obit toties volucris captiua fenestras,
Et notat an tacitæ rima sit vlla fugæ;
Nexaque sollicitans furtiuo vimina rostro,
Natiuas, nemorum tentat adire domos.
O Catharis, niueique polo comes agminis Agnes?
O casta Vrsulidum, Sophiadumque cohors?
Vos ego, dimidium vestri modo mobile testor
(Dimidium vester quod sibi iunxit amor)
Pandite ferratos, ergastula barbara postes,
Inferar vt vestris dimidiata choris.
Dimidium felix vinclis socialibus exors.
Cui licet in plenas iam caluisse faces?
Lux mea, tam durum residet tibi pectore ferrum,
Vt neque captiuæ commoueare prece?
Non ego, sed nostræ tu maxima causa querelæ es:
Spectat enim laudes ista querela suas;
Non bene conveniunt rigidis tua carmina clathris,
Quis 'quent in caueâ cantibus esse locus?
Liber: quæ cantat vernis auis Attica syluis,
Captiua silet, solitos nec ciet ore modos.

Eia

UVA. BHSC. BU 08492

Eia age, pande fores inamœnaque claustra resolue,
Et sine sidereas ætheris ire vias.
Aut tua si cupidam præconia dicere temnis,
Inuidus in laudes efficière tuas.

GREGORIVS

in cap. 7. Iob.

Cap. 17.

CArcere homo circumdatur, *quia plerumque & virtutum profectibus ad alta exurgere nititur, & tamen carnis suæ corruptione præpeditur.*

UVA. BHSC. BV 08492

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum; ita desiderat anima mea ad te Deus Psal. 41.

41.

UVA. BHSC. BV 08492

XI.

Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.

Psalm. 41.

SCire cupis, mea lux, quibus intùs amoribus vrar,
Quantaque flamma tui pectora nostra coquat?
Nec satis extulero sitientis imagine prati,
Aut violæ, nimio quæ iacet vsta die.
Nec satis æstiferæ depinxero fulmine stellæ,
Cùm canis ardenti sidere torret humum.
Ah! quàm puluereæ Libyes patiuntur arenæ,
AEstuat hæc, nostro siccior ore, sitis.
Siccior Icario quàm dum canis imminet astro,
Aut violæ tosto flos cadit vstus agro.
Vis dicam, mea lux, quàm te meus ardor anhelet?
Ceruus vt irrigui fontis anhelat aquas
Nempè venenifero pastus serpente medullas,
Ceruus agit totis hausta venena fibris;
Aut humeros tincti traiectus arundine teli,
Carpitur infestâ viscera tacta lue.
Ille furit, pectusque citatus anhelitus vrget,
Cæcaque per syluas saucius antra petit.
Antra petit fugiens salientibus humida lymphis,
Vt sua fontano guttura rore lauet.
Hic riui scatebris fumantia temperat ora,
Pellit & amne sitim, pellit & amne luem.
Haud aliter scelerum mihi mens temerata veneno,
Tela venenata combibit vncta manu.
Et modo combibitum populatur pectora virus,
Ardet & in tacito noxia flamma sinu.
Nempè graues, animi sunt toxica vindicis, iræ,
Et tua quæ iaculas tela, venena, Venus.
Quæque grauant nimio spumantia pocula Baccho,
Pocula quæ diro gramine pota necant.

UVA. BHSC. BU 08492

Aſpicis vt tumido turgeſcunt pectora fãſtũ?
Pectoribus faſtus virus inane tumet.
Quo ſitiens igitur peterem de flumine lymphas,
Cùm mea tam varium viſcera virus edit?
Ah? niſi te, nullo ſitis hæc placatur ab hauſtu,
Tu potes hanc ſolus, fonte domare ſitim.
Scis etenim, mea lux, quam te, meus ardor anhelet,
Ceruus vt irrigui fontis anhelat aquas.
Ceruus odori ſequi fugitiuus ab ore Moloſsi,
In laqueos nullo ſæpe ſequente ruit?
Tum denſam aſpiciens venantûm, hinc, indè coronã,
Tela ſuper, ſaltu corpora fertur agens.
Exoritur clamorque canum, ſtrepitusq; ſequentum,
Ille fugit tergo cornua celſa locans;
Ambiguusque pauet ne ſit comprenſus & ipſa
Quæ iam præteriit tela, canesque timet.
Reſpectansque metu, per ſaxa, per auia currit,
Igneus atque illi ſpiritus ore micat.
Gutturaque ardenti flagrant arentia linguâ,
Quâque ſitim releuet, quærit anhelus aquam.
Tum fontis mediis venas rimatus arenis,
Fontano rabidam mergit in amne ſitim.
Et bibit & potis large ſe proluit vndis:
Haurit & exhauſto robur opemque lacu.
Sic ego tartareis cingor, mea vita, ſagittis,
AEgraque flammatâ torreor ora ſiti.
Hinc puer Idalius, premit hinc ad retia Bacchus,
Et multa ancipitem trudit vtrumque cane.
Sublimes, leuis hinc ſuſpendit Gloria caſſes,
Hinc tumidus pedicis fallere tentat Honor.
Inde cohors magnis ſociorum hortatibus inſtat,
Et docet exemplo crimina quiſque ſuo.
Hei mihi quot circum venabula ſtricta minantur?
Cen fera, cum cincto clauſa tenetur agro.
Mille vias repetens infraque, ſupraque pererro,
Si qua meæ pateant hoſpita luſtra fugæ.
Tum mihi per ſiccas ſitis æſtuat ignea venas,
Et ſenſim vapidas decoquit igne fibras.
Fontis inops igitur ad flumina quæque recurro,
Flamma ſed hæc nullo flumine victa fugit.
Sic cadit obſcenos miles defeſſus in hauſtu,
Sit licet infami turbida lympha luto.
Sperabam effoſsis æſtum compeſcere riuis,
AEſtus at infuſæ gurgite creuit aquæ.

Qualis

UVA. BHSC. BU 08492

Qualis in amne leuem sectatur faucibus vndam
Tantalus,& fallit,quam dedit vnda,fidem.
Mobilibusque inhiat,deluso gutture lymphis,
Semper aquæ locuples,semper egenus aquæ.
Scilicet,haud simili calor hic extinguitur hausu,
Nec domat hanc cœni turbida lympha sitim.
Cœlestes animus sitis insatiabilis vndas,
Ceruus vt irrigui fontis anhelat aquas.
Ite igitur nigro torpentia flumina stagno,
Non bibit è vili gurgite nostra sitis.
Ite graues stygiis serpentibus,ite lacunæ,
Noxia Tartareis flumina pasta vadis.
Ite sitit superi dias mens fluminis vndas,
Ceruus vt irrigui fontis anhelat aquas.

CYRILLVS

in Ioann.

Lib. 5. Cap. 10.

SAlutaris nimirum aqua, quæ noxiam huius mũdi sitim, & vitiorum ardorem prorsus extinguit, sordes omnes peccatorũ eluit, animæ nostræ terrã cœlesti imbre irrorat atque fœcundat; & ad solum Deum anhelo spiritu mentem humanam sitientem reddit.

XII.

UVA. BHSC. BU 08492

Quando veniam et apparebo ante faciem Dei! Psal. 41.

42.

UVA. BHSC. BU 08492

XII.

Quando veniam & apparebo ante faciem Dei? Psalm. 41.

AH quoties, mea lux, mihi seria verba dedisti,
Nulla secuta tamen, seria verba fides!
Euge breui venies, toties dixisse recordor;
Adde fidem verbis, dic semel, Euge veni.
Heu mihi, quam longæ sunt exspectantibu horæ,
Plus æui spatio creditur vna dies.
Iam, mea lux, lapsi menses tot aguntur & anni,
Spemque facis toties, spem tamen vsque negat.
Quid miseram spatiis tam lentis ferreus vris?
Et toties, paruo hîc tempore dicis, eris.
Iam lacerant falsis me publica compita sannis,
Et ruus i le Deus, dic, vbi? quisque rogat,
Quando igitur veniam? quando tibi libera sistar?
Quando adstabo, oculis obuia facta tuis:
Aspicis vt misero consumar squallida luctu?
Quî careo facies hæc mihi damna facit.
O facies animi crudele mei, tormentum!
Vnica quæ præsens esse medela potes.
O quando, facies toto spectabilis orbe,
Quando tuo dabitur lumine posse frui?
Scilicet vt grauis est terris absentia Phœbi,
Squallet & obscurus, Sole latente, dies:
Nec color est hortis, nec amœnis gratia syluis,
Iamque silent homines, iamque silentis aues:
Mox vbi purpureo roseum caput extulit ore,
Læta micat radiis, lucenitente, dies;
Et suus est hortis color, & sua gratia syluis,
Iamque strepunt homines, iamque loquuntur aues.
Sic ego, te viso, moriens, mea vita, resurgo;
Vinaque non viso protinus emorior.
Sæpè iubes, alio me pascere lumina vultu,
Multaque conspectu corpora pulcra refers.
Aspice prata, inquis, formosos aspice flores;
Pista mei multum prata coloris habent.

UVA. BHSC. BU 08492

Aſpice cæruleo palantes æthere ſtellas;
Hæ quoque de noſtro lumine, lumen habent.
Aſpice & humanis præſtantia corpora formis;
Eſt meus humano multus in ore decor.
Siccine, Lux, noſtris ſperaſti illudere vocis?
Falſaque ſuppoſito vendere fruſtra vitro?
Non ego pellicior mortalis imagine formæ.
Ah; mea fax facies eſt, mea vita, tua!
Illa, ó digna Deo facies! grauis ille ſuaui
Mixtus in ore timor, parque timoris, amor.
Illa ſupercilii maieſtas dia cadentum
Cœlituum prono quàm colit ore tremor.
Nam quota pars tanti ſedet vllâ in fronte decoris,
Lux mea, quanta tuâ fronte, geniſque ſedet?
Ah, ne pars ſi faciem coeat decor omnis in vnam,
Tanta ſit vllius gratia, quanta tua!
Lux mea, ſplendidior quanto ſupereminet aſtris
Lucifer, & quanto Cynthia Lucifero;
Ipſaque quanto iterum ſuperatur Cynthia Phœbe,
Tanto formoſis omnibus ore præis.
De tribus id melius narrabit teſtibus vnus,
Qui tibi tum comites vertice Thabor erant;
Cùm teſtata Deum facies tibi flammea luxit,
Cinxit & auratas fax radiata comas.
Nempe aliquis tantæ captus dulcedine lucis,
Et nimio formæ ſaucius igne tuæ;
Immemor & patriæ, oblitusque ſuique, ſuorumque
Optabat ſtabiles figere monte lares.
Nec tamen auguſtum, qualis, quantusque videri
Cœlitibus ſolitus, viderat ille Deum.
Viderat aërios abſiſtere vultibus ignes,
Vt ſolet accenſo candida mica foco.
Viderat ardenti rutilantem vertice flammam,
Quale laceſſitum Sole refulget ebur.
Viderat, vt placidis Lucina videris in vndis,
Cùm tuus in nitidis fluctuat ardor aquis;
Aut qualis pelago Cœli vibratur imago,
Vnda repercuſſi cum tremit igne poli.
Quid dicturus erat, totâ ſi luce coruſcas
Vidiſſet, circum tempora bina faces?
Quid ſi oculos? quid ſi faciem ſine nube micantem?
Quodque polo facies lumen vtroque iacit?
Quando erit ille dies, mea lux, rex ille dierum,
Numinis ambroſio cùm ſinar ore frui!

Sæpe

UVA. BHSC. BU 08492

Sæpe quidem vestros speßo sub imagine vultus,
Cùm vultus obeunt spica, merumque tuos.
Magna, equidem fateor, tamen imperfecta voluptas,
Pro facie, faciem nube tegente frui:
At mihi mens alio stimulata cupidine flagrat,
Ardet & innubes læta videre genas.
Quando erit ergo dies, cum te, sine nube, videbo?
Impedient faciem vela nec vlla tuam?
Solaque, quæ fueras animo libata voluptas,
Tandem oculis etiam percipiere meis?
Illa dies fausto si quando affulserit astro,
Iuro, erit his oculis carior illa dies.

AVGVSTINVS
in Psalm. 43.

SI inuenis meliùs quàm videre faciem Dei, illuc te præpara. Væ tali amori tuo, si vel suspicaris aliquid pulcrius, quàm est ille, à quo est omne pulcrum, quod te teneat, ne illum cogitare mearis.

UVA. BHSC. BU 08492

Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo et requiescam? Psal. 54.

43.

UVA. BHSC. BU 08492

XIII.

Quis mihi dabit pennas ſicut columbæ, & volabo & requieſcam? Pſalm. 54.

MAgne opifex rerum, generis mortalis origo,
Corpora noſtra tuâ ſunt fabricata manu.
Si tamen adverſis liceat contendere verbis,
Quos habeant nævos corpora noſtra, querar.
In tria ius homini vaſtiſsima regna dediſti;
In maria, in terras, ætherias que domos.
Tanta ſed vt iuſtis tria regna gubernet habenis,
Non quantum hæc poſcit, machina robur habet.
Parce, parum timide temeraria verba loquenti,
Plus operi vitii, quam reputetur, ineſt.
Momus abeſſe homini, fertur, doluiſſe feneſtram,
Cætera tam nitidæ membra probaſſe domus:
Sed fatritne foris, fueritne foraminis vſus,
Lis erit arbitrio, Meme ſecanda tuo.
Officit humanæ, me iudice turpius ædi,
Nulla quod obſequium ſquamma vel ala ferat.
Non quod opus ſquammis vt terra regatur & alis;
Imperium terræ ſquamma nec ala iuuat.
Sed ſimul ætherias homo cùm moderetur habenas,
Et ſimul æquoreæ cærula ſceptra plagæ;
Quâ niſi ſint pinnæ, tumidas reget arte procellas?
Quâ niſi ſint pennæ, nubila lege premet?
Vt volet, aëria volucris petit ardua, penna;
Piſcis vt æquor aret ſquammea pinna facit.
Sed neque pinna vices homini, neque pêna miniſtrat.
Et ſimul hîc fluctus & ſimul Aſtra reget?
Nec pelago piſcis, neque nubibus imperat ales,
Cur opus his, penna, remigioque fuit?
Scilicet, ingenii minus, orbis & artis haberet,
Ni ſtreperet pennis ſtridula muſca ſuis.
Nec ſtabili geminus penderet cardine mundus,
Bina niſi querulas ala moueret apes.

UVA. BHSC. BU.08492

Quid, quod & in triplici, volucrum vilissime, regno,
Principis instar, iter Merge natator, agas:
Et modo gramineâ pedes expatieris in herbâ;
Mox auis, alta petas; mox freta nauta, seces.
Quin potius triplicis cessit tibi regia mundi,
Per tria qui pennis hospita regna volas?
Aut tria si fuerint hominis loca credita curæ;
Cur homini, triplici non licet ire viâ?
Cærulus æquorei Nereus pater ipse profundi,
Non nisi squammigeris currere fertur equis:
Iuppiter, aërium qui flectere fingitur orbem,
AEtheris, ipse vehens alite; carpit iter.
Nec leuitas hominem celeri fert plumea pennâ,
Nec liquidas pinnâ remige fingit aquas,
Et flectet geminum iustis sine viribus, orbem,
AEthere factus auis, factus in amne ratis?
Vt tamen vndifragæ careas moderamine pinnæ,
(Plurima cum pinnis corpora cassa natent)
At sine præpetibus nulli patet ardua pennis,
Quæ patet aligero Regia sola gregi.
O liceat vacuas mihi tollere corpus in auras,
Altaque fidereæ visere regna plagæ!
Aspice, quos inter iaceat mea patria mores,
Indignus patriæ nomen habere locus.
Aspice, nec quod amem volucres, mirabere pennas,
Me grauior, quàm quæ Persea causa monet.
Pegaseis vtinam rapiar super æthera plantis,
Aut moueat volucres Perseos ala pedes!
Aut agiles humeris aptes mihi, Dædale, ceras,
Icariis quamuis fabula labar aquis!
Aut lapsas agitem pennato pectore plumas,
Quas vulsit vario picta columba sinu!
Astra columbinis meditabor protinus alis,
Et ferar ante tuam, Iuppiter, ales auem.
O stultæ volucres, gens nata palustribus vlnis,
Sueta cauernosos turba natare lacus!
Non ego, si vestras mihi Dædalus applicet alas;
Littora vel scopulos imaque saxa legam.
Non ego, fluminea volitem leuis accola ripa,
Aut mea percussas penna flagellet aquas.
Non mea torrentes circumvolet ala paludes;
Vt propior segnes radit hirundo lacus.
Non mea, ceu mœstis Ceyx dum plangitur vndis,
Humida vicino se lauet ala freto.

Perse-

UVA. BHSC. BU 08492

Perſequar ætherium ſublimior ales Olympium,
Altaque mox ſolitis hiſibus aſtra petam.
O quondam felix hominum, modo turba volucrum,
Quos amor, in celeres iraque vertit aues!
Cur mea non capiunt agiles quoque brachia plumas,
Induit aut moras hiſpida penna manus?
Quot ludunt liquidis examina plumea campis,
Aligeroque ſecant nubila celſa pede;
Si mihi, Niſe, tuo plumeſcant brachia fato,
Cruráve Scyllæis veſtiar hirta comis;
Si leuis Aonio fierem certamine pica,
Aut, cytheræa, tuâ verterer ales aue;
O mea ſi tangant aliquod ſuſpiria Numen,
Mutet vt in pennas caſta columba tuas!
Scilicet advecta, ceu Chaonis ales, oliuâ
Reppetiit notæ teſta Noëa ratis;
Protinus aligeris raperer ſuper æthera velis,
Noſtra nec has iterum viſeret ala plagas.

AMBROSIVS

Serm. 70.

VOlare non poteſt, niſi quod purum, leue atque ſubtile eſt, cuius nec ſinceritas intemperantiâ retardatur; nec alacritas, nec velocitas mole grauatur.

UVA. BHSC. BU 08492

Quam dilecta tabernacula tua, Dñe virtutum! Concupiscit et deficit anima mea in atria Domini Psal. 83.

44.

UVA. BHSC. BU 08492

XIV.

Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini. Psalm. 83.

O Qui fidereas ducis fortissime turmas,
Cui cingunt decies millia mille latus?
Quàm tua Regifico radiant Prætoria luxu!
Mens stupet, & tantæ languet amore domus.
Mœnia Tænario defendunt marmore muros,
Limina sunt Parius portaque celsa lapis.
Vestibulo rutilant adamantum lumine valuæ,
Amplaque magnificus culmina splendor habet.
Fulgurat excelsis fuluum laquearibus aurum,
Et camera aurata cedrina fulta trabe.
Tectum augustũ, ingẽs, gemmisque, auroq; superbum,
Quale putes ipsum posse decere Deum.
Stratus humi calcatur onyx, vitreique plateas
Stellarum fundant, marmora fulua globi.
Iam sua temperies placido mitissima Cœlo est,
Qualis vti vernis aura tepet Zephyris.
Nec glacialis hiems tremulo pede pulsat Olympum,
Icta nec hybernâ grandine tecta sonant.
Nec pallent viso morituræ sole pruinæ,
Nec stant marmoreo flumina vincta gelu:
Nec coquit æstini Cererem iuba sæua leonis,
Solstitii medius nec furit igne dies,
Nec viridis foliis sanguis feruore recedit,
Nec tostus nimio sole fatiscit ager.
Perpetuum ver astra colunt, frigusque, caloremque
Inter, Cœlicolæ tempora veris agunt.
O qui sidereas habitas, Rex maxime sedes,
Quàm tua præ terris inuidiosa domus!
Quin absunt gelidi brumæ intractabilis imbres,
Quique rigat madidos imbrifer hœdus agros.

UVA. BHSC. BU 08492

AEolixque silent animæ tranquilla per alta,
Quassaque nec venti murmure spica tremit.
Stat placidus positis Aquilonum flatibus æther,
Seruat & æternus longa serena tenor.
Sed neque flammantes liquido lauat æquore currus,
Nec subit occiduas Sol, fugitiuus aquas.
Nec premit astra dies, neque Sol fugat æthere stellas,
Nec premitur lassus nocte fugante dies.
Nulla polos tacitis nox obruit atra tenebris,
Nigraque subducto somnia sole vocat.
Exulat æthereis longè nox horrida terris,
Et nitet æterno lumine clara dies.
Clara dies, iucunda dies, septemplice Phœbi
Fulmineam nostri lampada, luce premens.
O qui sidereas habitas, Rex maxime, sedes;
Quàm tua præ terris inuidiosa domus!
Solicitæ procul hinc, posuêre cubilia curæ,
Et metus & tristi luridus ore dolor;
Et caput atrato luctus velatus amictu,
Lessus & impexis mœnia mœsta comis.
Et labor & toto gemitus proscriptus Olympo,
Et lis & rabidi iurgia rauca fori,
Rixæque, inuidiæque, cruentaque sanguine bella.
Monstraque, quæ secum plurima, bella trahunt.
Pauperies febrisque; famesque, sitisque, luesque,
Quæque sequi solitæ Martia castra neces.
Hîc clausæ Bello portæ, & sine militis armis
Otia cœlicolæ mollia pacis agunt.
Non galeæ non scuta micant, non classica clangunt,
Mitescunt positis aurea secla tubis.
Tabificique absunt, examina pallida, morbi,
Quæque cohors Letho prævia sternit iter.
Quin etiam Letho interdictum mœnibus vrbis,
Nec quidquam in Superum corpora iuris habet.
Lætitiæ data cura domus, quæ sedula fletum
Elysij longè finibus arcet agri.
Instruit auratis conuiuia Regia mensis,
Quas recreant festis gaudia sancta iocis.
Non quia Cœlicolæ dapibus ieiunia soluant,
Aut vllus Superum proluat ora liquor.
Absque epulis, hîc omnis amor compressus edendi,
Omnis & absque meri munere pulsa sitis.
Non istis temerant Superi conuiuia mensis,
Aut Regio similes suggerit illa dapes.

Ely-

UVA. BHSC. BU 08492

Elyſium fine carne epulas Bacchoque miniſtrat,
Cœlicolumque venit nullus in ora cibus.
Cœleſtes onerant, incognita fercula lances,
Quales nemo hominum, contigit ore cibos:
Ambroſiæ, Superos hilarat, quis neſcio, ſuccus,
Dius, & ætherio nectare potus alit;
Sicque ſuper ſtrato æternùm diſcumbitur oſtro,
Gaudet & auratis gens epulata toris.
Gaudet, & Angelicos placidis bibit auribus hymnos,
Et ſalit, & rutilam ſub pede plaudit humum.
O qui ſidereas habitas Rex maxime ſedes,
Quot tua deliciis affluit illa domus!
Iam flagrat, & ſtudio nimis inflammata videndi,
Mens deſiderio deficit ægra ſuo.

BONAVENTVRA

Soliloq. Cap. 4.

O *Anima quid dicere valeo, cùm futurum gaudium adſpicio? iam penè præ admiratione deficio, quia gaudium erit intus & extra, ſubtus & ſupra, circum & citra.*

UVA. BHSC. BU 08492

Fuge dilecte mi, et assimilare capreæ, hinnu-
loq̃ ceruorum sùper montes aromatum Can. 8.

45.

UVA. BHSC. BU 08492

XV.

Fuge, dilecte mi, & assimilare capreæ, hinnuloq; ceruorum super montes aromatum.
Cant. 8.

O Cyus aspectu, mea Lux, te proripe nostro;
Ardeo, nec tantas mens capit ista faces.
O mala, quæ dudum timui tibi dicere verba!
Quam mea Lux, mallem dicere posse, mane.
Non etenim tua me præsentia tempore lassat,
Ah sine te, grauis est quælibet hora mihi.
Sed prohibent nimiis incendia dulcia flammis,
Vel fuge, vel nocuam, Lux mea, conde facem,
Hæc mihi fu, fateor, si iussa aliquando dedisses;
Exanimis misero lapsa dolore forem.
Parce iubet fœuis Amor ignibus, haud ego mando,
Stare velim totos in mea vota dies.
Si possem, cuperem non persuadere quod hortor,
Si potes, inuitas aure repelle preces.
Ergo mane, mea lux, monitis neque flectere nostris:
Nec, precor, audieris quæ modo iussa dedi.
Trans mare præcipites rapiant verba irrita Cauri,
Non mea, sed stolidi verba fuêre metus.
At prohibet rapidus fibras qui pascitur ardor,
Æstuo nec tantas mens capit ista faces.
Ergo fuge, & celeres pedibus præverte capellas,
Antevola ceruos, antevola hinnuleos.
Sed fuge respiciens, tamquam discedere nolles,
Vt qui spectari, dum fugit, ante cupit.
Dius in Ephremi cùm pectore ferueret ignis:
Non ego par flammæ, quin fugis, inquit, Amor?
Ille triumphato clarus Nauerius Indo,
Saucius æther â pectora sæpè face;
Cœlestis quoties ardebat arundinis ictu,
Ah satis est, satis est! dicere suêtus erat.

Cùm

UVA. BHSC. BU 08492

Cum flagrat Iuuenis sceptri laus magna Poloni,
Corda rigat gelidis Stanesilaus aquis.
Quid mea pectoribus compono pectora tantis?
Non ego sum toti lux mea, par pharetræ.
Carpe fugam, pedibusque leues præverte capellas,
Antevola cervos, antevola hinnuleos.
En iuga vicino cœlos tangentia cliuo,
Thuris vbi; madido cortice gutta tumet;
Cedrus vbi, Laurusque & copia plurima Myrrhæ,
Mixtaque puniceis Cynnama læta crocis.
Huc fuge pennigeris super alta cacumina plantis,
Seu tua, Mons Amana, Libane siue tua?
Alta super iuuenum fastigia Seraphicorum,
Cherubicosque apices, Astraque summa super.
Scilicet insoliti non sunt his montibus ignes,
Pectora quos imis vallibus ista timent.
Vna potest flammare meas scintilla medullas,
Non ego par totas, Lux mea, ferre faces.
Carpe fugam, pedibusque leues præverte capellas,
Antevola cervos, antevola hinnuleos.
Sic tamen, vt fugiens oculis huc sæpè recurras,
Longiùs aspectu neve vagere meo.
Qualis at oppositum spectat soror aurea Phœbum,
Cùm plus de radiis, quo magè distat, habet.
Parce, suas vires, mea Lux, vitiumque fatenti,
Nec tecum possum viuere, nec sine te.
Ardeo, si properas; rigeo, si fugeris; hei mi,
Et procul, & præsens, igne geluque noces!
Quid facies, mea Lux, hinc te non esse valenti?
Fac caleam, toto non tamen igne cremer,
Ergo fuge, alipedesque celer præverte capellas,
Antevola cervos, antevola hinnuleos.
Interea viridem fabricabor arundine cannam,
Et referet laudes fistula facta tuas.
Post, vbi nox longo modulamine fessa silebit,
Ore silente nouum dextra capesset opus.
Arboribusque meos foliisque insculpet amores,
Amborumque vno cortice nomen erit.
Scriptaque præteriens ne noscat signa viator,
Littera confusum nomen vtrumque teget.
Post opus hoc; reliquæ si quæ super hora diei,
Illa mihi in somnos hora quietis erit.
Sic tamen vt vestri sit mixtus imagine somnus,
Et mihi stes clausos pervigil ante oculos.

Dum

UVA. BHSC. BU 08492

Dum loquor, en tacitis gliſcunt incendia flammis,
Ocyus ingratam lux mea carpe fugam,
Carpe fugam, veluti cupieres tamen ante videri;
Vtque breuî redeas, non tibi dico Vale.

AMBROSIVS

De bono mortis,

Cap. 5.

HOrtatur (anima) vt fugiat ſponſus, quia iam ſequi poteſt etiam ipſa terrena fugientem.

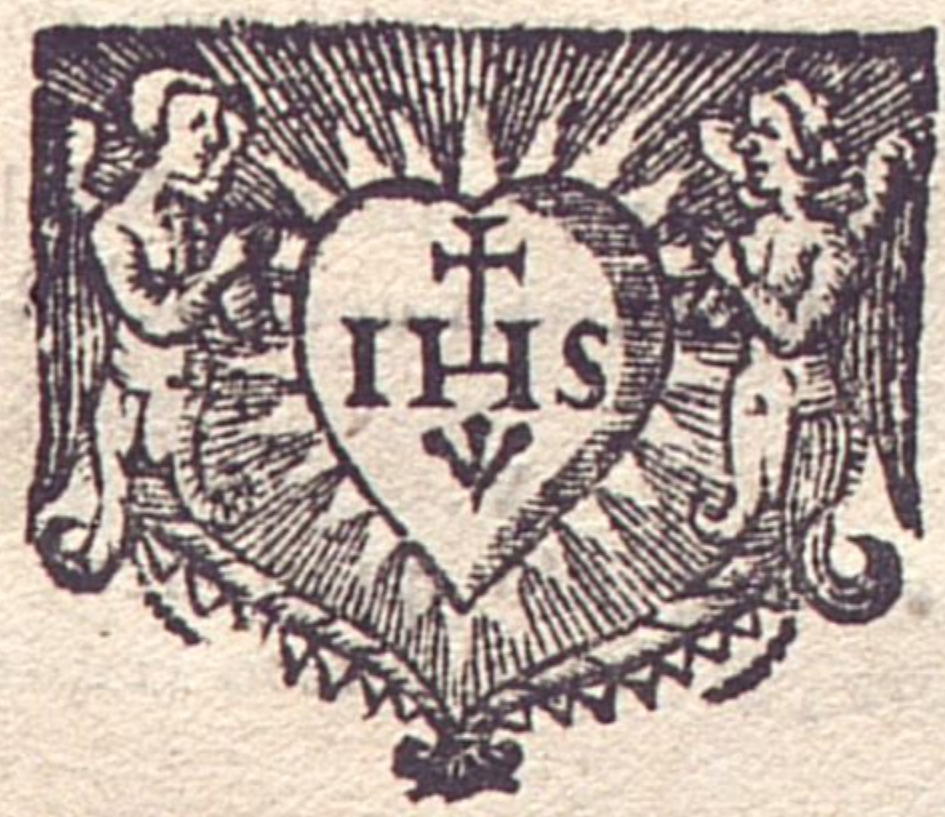

SYL-

UVA. BHSC. BU 08492

SYLLABVS LIBRI PRIMI.

GEMITVS AMIMÆ POENITENTIS.

I.

ANima mea desiderauit te in nocte. *Isaiæ 26.*

II.

Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita. *Psalm 63.*

III.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum, sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea *Psal. 6.*

IV.

Vide humilitatem meam, & laborem meum: & dimitte vniuersa delicta mea. *Psalm. 24.*

V.

Memento quæso quod sicut lutum feceris me, & in puluerem reduces me. *Iob 10.*

VI.

Peccaui: quid faciam tibi, ô custos ho-

UVA. BHSC. BU 08492

hominum ! quare posuisti me contrarium tibi ? *Iob 7.*

VII.

Cur faciem tuam abscondis : & arbitraris me inimicum tuum ? *Iob* 13.

VIII.

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte ! *Hierem.9.*

IX.

Dolores inferni circumdederunt me, præoccupauerunt me laquei mortis. *Psalm.*17.

X.

Non intres in iudicium cum seruo tuo, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. *Psalm.*142.

XI.

Non me demergat tempestas aquæ: neque absorbeat me profundum. *Ps.*68.

XII.

Quis mihi hoc tribuat vt in inferno protegas me, & abscondas me, donec pertranseat furor tuus ! *Iob* 14.

XIII.

Numquid non paucitas dierum meorum finietur breui ! dimitte ergo me vt plangam paululum dolorem meum. *Iob* 11.

UVA. BHSC. BU 08492

XIV.

Vtinam saperent & intelligerent, ac nouissima prouiderent. *Deut.*32.

XV.

Defecit in dolore vita mea, & anni mei in gemitibus, *Psalm.*30.

SYLLABVS LIBRI SECVNDI.

VOTA ANIMÆ SANCTÆ.

I.

COncupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas. *Psalm.* 118.

II.

Vtinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas iustificationes tuas. *Psalm.* 118.

III.

Perfice gressus meos in semitis tuis, vt non moueantur vestigia mea. *Psal.*16.

IV.

Confige timore tuo carnes meas, à iudiciis enim tuis timui. *Psalm.*118.

V. Auerte

UVA. BHSC. BU 08492

V.

Auerte oculos meos, ne videant vanitatem. *Psalm.* 118.

VI.

Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis, vt non confundar. *Psalm.* 118.

VII.

Veni dilecte mi, egrediamur in agrum commoremur in villis. *Cant.* 7.

VIII.

Trahe me post te, curremus in odorem vnguentorum tuorum. *Cant.* 1.

IX.

Quis mihi det te fratrem meum sugentem vbera matris meæ, vt inueniam te foris, & deosculer te, & iam me nemo despiciat. *Cant.* 8.

X.

In lectulo meo per noctes, quæsiui quem diligit anima mea; quæsiui illum, & non inueni. *Cant.* 3.

XI.

Surgam & circuibo ciuitatem: per vicos & plateas quæram quem diligit anima mea: quæsiui illum & non inveni. *Cant.* 3.

XII.

Num quem diligit anima mea vidistis?

UVA. BHSC. BU 08492

Paullulùm cùm pertransissem eos, inueni quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam. *Cant.* 3.

XIII.

Mihi autem adhærere Deo bonum est; ponere in Domino Deo spem meā. *Psalm.* 71.

XIV.

Sub vmbrâ illius, quem desideraueram, sedi. *Cant.* 1.

XV.

Quomodo cantabimus canticum Domini in terrâ alienâ? *Psalm.* 136.

SYLLABVS LIBRI TERTII.

SVSPIRIA ANIMÆ AMANTIS.

I.

ADiuro vos filiæ Ierusalem si inveneritis Dilectum meum, vt nuncietis ei, quia amore langueo. *Cant.* 5.

II.

Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. *Cant.* 2.

III.

UVA. BHSC. BU 08492

III.

Dilectus meus mihi & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, & inclinentur vmbræ. *Cant.* 2.

IV.

Ego dilecto meo, & ad me conuersio eius. *Cant.* 7.

V.

Anima mea liquefacta est, vt dilectus locutus est. *Cant.* 5.

VI.

Quid enim mihi est in Cœlo, & à te quid volui super terram? *Psalm.* 72.

VII.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est; habitaui cum habitantibus Cedar, multùm incola fuit anima mea! *Psalm.* 119.

VIII.

Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? *Ad Rom.* 7.

IX.

Coarctor è duobus, desiderium habens dissolui, & esse cum *Christo*. *Ad Philip.* 6.

X.

Educ de custodiâ animam meam, ad confitendum nomini tuo! *Psalm.* 141.

XI.

Quemadmodum desiderat ceruus ad-

UVA. BHSC. BU 08492

fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. *Psalm.* 41.

XII.

Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? *Psalm.* 41.

XIII.

Quis dabit mihi pennas sicut columbæ: & volabo, & requiescam? *Psalm.* 54.

XIV.

Quàm dilecta tabernacula tua Domine virtutum; concupiscit & deficit anima mea in atria Domini! *Psalm.* 83.

XV.

Fuge dilecte mi, & assimilare capreæ, hinnuloque ceruorum, super montes aromatum. *Cant.* 8.

FINIS.

UVA. BHSC. BU 08492

FLORENTIVS
DE MONTMORENCY,

Præpositus Prouincialis, Societatis IESV per Flandro-Belgicam.

CVm PIA DESIDERIA à P. Hermanno Hugone *Societatis* IESV *Sacerdote conscripta, quatuor designati eiusdem Societatis Patres legerint, probarintq3, potestate ab admodùm Reuerend. Patre nostro* Mutio Vitelleſco *ad hoc mihi factâ, vt typis excudantur, permitto. In quorum fidem has litteras, manu meâ subscriptas, officii mei sigillo munini. Bruxellæ,* 28. *Aprilis Anno* 1627.

Florentius de Montmorency.

UVA. BHSC. BU 08492

Approbatio Censoris.

HÆc *Pia Desideria, Gemitus, & Suspiria animæ Christianæ,* Elegiis, Emblematis, & SS. Patrum Scriptis illlustrata à *R. P. Hermanno Hugone* Societatis IESV Presbytero, pererudita sunt & solida, atque perlucidam semitam continent; qua aeterna veritas, & vera charitas, & chara æternitas obtineatur, ab his qui in tenebris & in vmbra mortis sedent ad diligendos pedes nostros in viam pacis. Datum Bruxellæ 9. Idus Nouemb. M. DC. XXVIII.

HENRICVS SMEYERS.
S. Theologiæ Licentiatus, Scholasticus Bruxellensis.

Antuerpiæ. Apud Henricum Aertssens.

Cùm Gratiâ & Priuilegio.

UVA. BHSC. BU 08492

UVA. BHSC. BU 08492

UVA. BHSC. BU 08492

UVA. BHSC. BV 08492

Bibliot
8
UVA. BHSC. BU 08492

61.7

PIA

Deli-

deria

BU
oteca de Santa Cr
3.492
UCA. BHSC. BU 03492

UVA. LHSC. BV 08492

UvA BHSC BU 08492

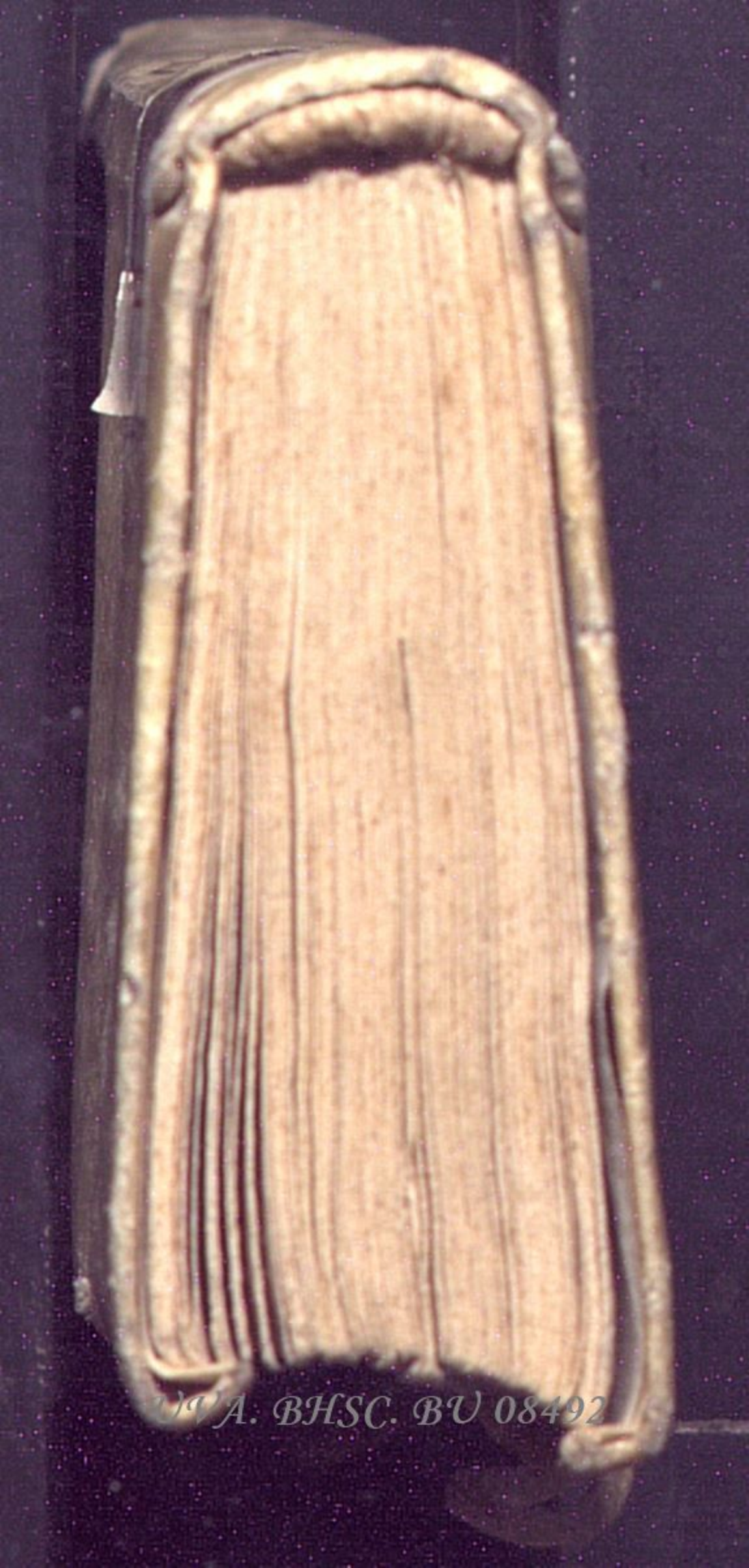
VA. BHSC. BU 08492